לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ה', י"ג באייר תשמ"ו, 22 במאי 1986 / שנה מ"ג מס' 13043 / המחיר 73 אגורות כולל מע"מ

לוח־זמנים לפינוי רוסי מאפגניסטן

וינה. — בריה"מ ואפגאניסטאן הסכימו על לוח־זמנים לפינוי בשלבים של הצבא הסובייטי ממדינה זו — מסר אתמול אנאטולי דוברינין, מצמרת המפלגה הקומוניסטית הסובייטית.

בראיון שהופיע ב„רודי פראבו" העתון הקומוניסטי של צ'כוסלובקיה, אמר דוברינין: „בעתיד הקרוב מעוניינת בריה"מ לפנות את כוחותיה מאפגאניסטאן, לבקשת הממשלה שם. לוח־זמנים על הפינוי בשלבים כבר הוסכם עם הצד האפגאני."

דוברינין, מזכיר הוועד המרכזי ולשעבר שגריר ארצו בוושינגטון, לא אמר מה הם התנאים הדרושים לפינוי זה.

להערכת מקורות מהימנים במערב, מחזיקים הסובייטים כיום 115 אלף אנשי־צבא באפגאניסטאן. (ע"ר)

„בזיון וקצף" — אמר פרופ' זמיר על דחיית הגשת חוק הגזענות

מפ"ם ור"ץ הגישו הצעת אי־אמון בממשלה, שתידון בראשית השבוע הבא ● ועדת החוקה החליטה להחזיר אליה החוק בגלל השינוי עליו החליטה הממשלה, שהכניסה את המושג „מטרה להביא לגזענות" ● ביקורת על הממשלה שלא עמדה בהתחייבותה

מאת מוטי בסוק ויצחק שור, כתבי „על המשמר" בכנסת וכתב עתי"ם

היועץ המשפטי לממשלה, פרופ' יצחק זמיר, תקף אתמול בחריפות את הדחיה הנוספת בהגשת „חוק הגזענות" לכנסת, ואמר, כי שימוש ביהדות כנימוק להתנגדות להצעת־החוק היא „בזיון וקצף".

היועץ המשפטי, שנאם בטקס חלוקת תעודות למוסמכים ולבוגרים של הפקולטה למדעי החברה באוניברסיטה העברית בירושלים, אמר: „ח"כ כהנא, רוחו טובה עליו היום יותר מאשר בכל יום אחר, משום שמלאכתו נעשתה בידי צדיקים, שגרמו לכך שהדיון בהכרעה בחוק הגזענות, המונח על שולחן הכנסת זה למעלה משנה, נדחה שוב. הצעת חוק, שהיא כל־כך בסיסית, כל־כך אנושית וכל־כך יהודית, נדחית פעם אחר פעם מתוך טענה שיש בה פגיעה או חשש של פגיעה ביהדות — ואין לה זיוף גדול מזה".

פרופ' זמיר הסביר, כי ההצעה הנוכחית לא זו בלבד שאינה פוגעת ביהדות, אלא היא מגלמת ערך בסיסי שלה — כבוד האדם באשר הוא אדם, יהודי ולא יהודי. וכל מי שמשתמש בשם היהדות כדי להתנגד לאותה הצעת־חוק „הרי זה בזיון וקצף".

יו"ר הכנסת שלמה הלל, שר האנרגיה משה שחל ויו"ר ועדת חוקה חוק ומשפט אליעזר קולס, גינו אתמול בחריפות, במליאת הכנסת, את החלטת ועדת החוקה, שלא להביא את החוק נגד גזענות להכרעה השבוע.

הלל הודיע כי „תאומו" של החוק נגד גזענות, החוק האוסר פגישות עם אנשי אש"ף, יעלה לדיון במועד אחר, לבקשת הממשלה.

(המשך בעמוד 16)

רייגן הטיל וטו על עיסקת הטילים ● עמוד 17
הכנסת תדון ביישום מסקנות ועדת בייסקי ● עמוד 20
היטל חינוך ומס על קצבאות הגימלאים — לא ייגבו ● עמוד 2
ויצמן: גם לאשתי אני קורא לפעמים „נודניקית" ● עמוד 3

חייל צה"ל נפצע במירדף מצפון לרצועת הביטחון

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר" וסוכנויות הידיעות

במסגרת סריקות אחר חוליית המחבלים, שירתה קטיושות לעבר אצבע הגליל בשבוע שחלף, נתקל אתמול אחה"צ כוח של צה"ל בחוליות מחבלים מצפון לאזור הביטחון — מסר אמש דובר צה"ל.

(המשך בעמוד 16)

דיפלומט לובי לשעבר נרצח ע"י סוכני קדאפי בברלין

בון. — דיפלומט לשעבר בשגרירות לוב בבון, מוחמד אשחור, בן 42, נרצח ב־2 במאי בגן ציבורי במזרח־ברלין בידי סוכנים של שליט לוב, מועמר קדאפי — מוסר העיתון המערב גרמני „די וולד".

(המשך בעמוד 16)

המצרים דחו פשרת ארה"ב בשיחות טאבה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר" – וכתב עתי"ם

במהלך שיחות טאבה, שהיו אתמול בהרצליה, העלתה משלחת ארה"ב כמה הצעות־פשרה בין משלחות ישראל ומצרים, בקשר לניסוח השאלה שתוצג לבוררים, אך לא הושגה הסכמה.

מחוגי משלחת ישראל נמסר, כי מצרים מתעקשת על עמדתה, שלפיה על הבוררים לקבוע את „הגבול המדוייק" באזור טאבה, לעומת תביעת ישראל לקבוע את „הגבול הנכון".

ישיבת המליאה של המשלחות, שכונסה אמש ב־7, התארכה מעבר למצופה ונמשכה שעות אחדות.

עפ"י התחזיות, ייפסק סיבוב השיחות הנוכחי, שהוארך ביום, ללא הסכמה בסוגיית „השאלה". משלחת מצרים תשוב הבוקר לקהיר. המשלחות ייפגשו שוב, קרוב לוודאי, בשבוע הבא בקהיר.

אברהם סופר, היועץ המשפטי של משרד החוץ האמריקני, אמר לעתונאים, כי לשני הצדדים „טענות לגיטימיות".

מנכ"ל משרד החוץ, דוד קמחי, אמר לעתונאים, כי אין אווירת משבר, חרף הקשיים בשיחות. קמחי דחה את טענת מצרים, כי הנוסח שמציעה ישראל לשאלה שישאלו הבוררים יתפרש כאילו סימני הגבול הנוכחיים אינם נכונים.

אורי טלמור, נציג משרד הבטחון במשלחת הישראלית, אמר, כי המצרים מעוניינים שעיקר נושא הבוררות יהיה מציאת מיקום אבני הגבול. ישראל מעוניינת, כי יבדק היכן הגבול הנכון ואבני הגבול התואמות אותו.

עדויות שהתקפת הטרור ברומא הייתה יזומה על־ידי סוריה

הטרוריסט שנשאר ... סוכנים סורים ● ה... הראיות החדשות

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — הבית הלבן סירב אתמול להגיב על ידיעות, כי סוריה היא שתכננה את התקפת הטרור שהיתה בדצמבר אשתקד על נמלי־התעופה ברומא.

דובר הבית הלבן, לארי ספיקס, אמר: „עמדתנו היא, שנשתדל ונכסה לסכל את הטרור בכל מקום שהוא יופיע".

שר־החוץ, ג'ורג' שולץ אמר אתמול, כי חקירת ההתקפה ברומא עדיין נמשכת. „כמובן שנהיה מעוניינים מאוד לדעת מה יהיו תוצאות החקירה. אין אנו רוצים להשפיע על מהלכיה, אנו רוצים לנהוג בעניין זה בצורה הולמת".

עם זאת אמר שולץ, כי יחסה של ארה"ב כלפי הטרור נשאר כשהיה. „יהיה מקורו של הטרור אשר יהיה, ואנו מנסים להבהיר את הדברים האלה לכל".

הסוכנות שוקלת מחדש
„ניו־יורק טיימס" מסר ... מפי פקידי רשות אמריקניים ... לסוכנות הביון המרכזית של ...

חוק לאי־מניעת הסתה גזענית?

לרוב חוקי הגזע הנאציים לא הייתה מטרה כתובה של רדיפת יהודים באשר הם, אלא רק של שמירה מוגנת על טוהר הדם הגרמני. ההיסטוריונים המערבים שנברו במסמכיו הסודיים ביותר של הרייך השלישי, לא מצאו שם אף חקיקה ואף הוראה, שמטרתה המנוסחת הייתה להשמיד את העם היהודי; המטרה המוצהרת נוסחה רק ככוונה לספק להם, לנו, סוג של פתרון סופי.

דוגמאות אלה מובאות כאן כדי להראות שכל חוק, שהבאה לדין על־פיו מותנית בהוכחת מטרת־תחילה, פגום ועקר מלכתחילה, ושאין בו כדי למנוע את המעשים, שאותם הוא כאילו צריך לאסור. המטרה עשויה להיות נעלה, או להיות מוצגת ככזאת, גם כאשר אמצעיה פסולים ואנטי־דמוקרטיים אולם, חוק המתייחס אל תוכן המטרות בלבד, ואינו נוגע באמצעים המשמשים להשגתן, מכשיר, הלכה־למעשה, כל נבלה, בתנאי שהוצגה כאמצעי בלבד אל יעד סופי „טוב".

לכן כה ממעטים המחוקקים בארצות דמוקרטיות לנסח חוקים בלשון של הוכחת כוונה או מטרה, אלא אם כן עניינם בחקיקה מקלה מלכתחילה. אתמול החליטה ממשלת ישראל המאוחדת, כי איסור הגזענות בארץ הוא עניין כה בלתי־חשוב, עד שמן הראוי להתאים לו ניסוח חוקי מתון ומותנה, שעל פיו כמעט ולא ניתן יהיה לתבוע גזען מקומי (או זר) לדין, אלא אם כן האיש משוגע אמיתי, כלומר, אם הוכחה מטרתו הגזענית שלעצמה. ממשלה זו החליטה, איפוא, כי ההסתה הגזענית היא פשע קל שבקלים, ואין להחמיר עם מבצעיו; להיפך – יש לתת להם למפרע הזדמנות להסתתר מאחורי מסך של כוונות נעלות. לכן, לו נתקבל אתמול על־ידי הכנסת החוק למניעת הסתה גזענית כפי שהציעה אותו הממשלה, היינו אנחנו המדינה הדמוקרטית הראשונה לאחר מלחמת העולם השנייה, שבית המחוקקים שלה יוזם ומאשר חוק לאי־מניעת הסתה גזענית, חוק המאפשר את הפצתה כמעט ללא מפריע, בתנאי שמפיציה שומרים על אי־חריגה מ„מטרות" חוקיות. לפיכך צדקו מפ"ם, ר"ץ ואותם חברי־כנסת מן הקואליציה, אשר מנעו את הגשתו של החוק המעוות הזה להצבעה; עדיף לנו, למדינה יהודית היום, בלעדיו, מאשר עם ניסוחו המתוקן.

אי־אפשר לקבל את הדעה, כי ניסוח החוק סורס רק בלחץ החוגים החרדים; האחרונים הודיעו, כי כך או אחרת יצביעו נגד החוק, ויהי מה. שמא יש גם מן החשש, הטבוע בתודעתם של חלק מהמדינאים שלנו, שגזענות עשויה לחול עליהם, והם לאו־דווקא דתיים במהותם. וזהו חשש מפני היו לנבוע מן החוק בצורתו המקורית; ומכאן הסתבכות באשמה, והפתרון מתמצא בדרכי תפקודה של הדמוקרטיה הישראלית, שיכולים שמצא אתמול המנטרל מראש את מרבית השלכותיו המעשיות.

מהצעת החוק נגד הגזענות, עקרה אתמול הממשלה את השיניים ואת הכוח, ובכך הפכה את עמדתה כלפיו, וכלפי תוכנו. עם ישראל אינו זקוק לאימפוטנציה אנטי־גזענית המועלית לדרגת חקיקה; יום שמחה וחג הוא אתמול לכהנא, חבריו ואוהדיו, שחוגם, בכל הנאה, רחב בהרבה משחששנו.

לקראת פתיחת המשא־ומתן על הסכמי השכר:

ההסתדרות תחתור להסכם מסגרת בסקטור הציבורי

סקטור זה יועדף בגלל השחיקה הגדולה שחלה בו ● המטרה: השכר התחילי יהיה לפחות חמישים אחוז מהשכר הממוצע במשק

מאת כתבנו לענייני עבודה

ההסתדרות תחתור, עם פתיחת המשא־ומתן על הסכמי השכר במשק, להסכם־מסגרת בסקטור הציבורי ומתן אפשרות להתחיל במשא־ומתן מקרו־מי־מפעלי בסקטור התעשייתי־פרטי.

פרטים אלה, שעדיין לא גובשו, הועלו אתמול בישיבת הוועדה המתאמת של האגף לאיגוד מקצועי, על־ידי היו"ר חיים הברפלד וחברי הוועדה. ההסתדרות החליטה לתבוע הסכם שכר לשנה אחת בלבד.

„העדפה" זאת של הסקטור הציבורי באה, משום שבו חלה שחיקה מאסיבית במהלך יישום התוכנית הכלכלית ולהסתדרות בסיס מוצק לתביעות־שכר בסקטור זה.

גינוי העליות במחירים

הדרישות העיקריות של ההסתדרות מהמעסיקים השונים הן: העמדת השכר התחילי על חמישים אחוז מהשכר הממוצע במשק, קידום נושא הגימלה ושיפור הכנסת הגימלאים. הברפלד מסר, כי במספר מפעלים במיגזר הפרטי כבר הושגו הסכמים.

הוועדה המתאמת גינתה את ההעלאות האחרונות של המחירים ביוזמת הממשלה ואת הכוונה להעלות את מחירי הנסיעה בתחבורה הציבורית, והזהירה מפני התוצאות העלולות להיגרם בשל כך. דן שוורצברד (מפ"ם) הרגיש, שמעבר לפגיעה בשכבות החלשות, הרי מדובר בהבטחת מקומות עבודה של נהגים לדבריו, אשתקד פיטרו הקואופרטיבים לתחבורה מאות עובדים ומניים בעקבות העלאות המחירים במאה אחוז.

פטור למקבלי שכר נמוך

באשר למדיניות המקצועיות אמר נציג חד"ש, בנימין גונן, כי יש לחתום על הסכמי מסגרת הן במיגזר הציבורי והן במיגזר העיסקי, שכן רק כך יהיה להשיג שכר תחילי של חמישים אחוז מהשכר הממוצע במשק.

סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, אפרים וילוני, תבע לפעול להארכת הפטור בביטוח הלאומי בשיעור של 5.35 אחוזים לבעלי השכר הנמוך, המעוגן בחוק ההסדרים לשעת חירום אשר פג בסוף חודש מרץ. לטענת וילוני, המו"מ על הסכמי השכר עלול להתעכב וכדי למנוע פגיעה בבעלי השכר הנמוך יש להמשיך במתן פטור זה.

לאחר האמבטיה בטבריה — גור אינו מקפה את הבוץ בים־המלח

שר־הבריאות, מרדכי גור, וראש המועצה האזורית „תמר", משה שמיר, במשחקי־בוץ במרחצאות ים־המלח. (צילום: דן לנדאו)

מזכיר מועצת פועלי ירוחם:

אם „פניציה" ייסגר בשבתות נצא למאבק

המלצה ברוח זו ניתנה לרבנות הראשית ● 60 עובדים יפוטרו אם הדבר יבוצע

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

המכון לחקר ההלכה העביר המלצה לרבנות הראשית, לפיה תדרוש הרבנות ממפעל הזכוכית „פניציה" בירוחם להפסיק לעבוד בשבתות.

אם תתקבל ההמלצה, יוסר ההכשר מבתי־החרושת למשקאות, ביניהם „טמפו", שירכשו את הבקבוקים אותם מייצר המפעל, זאת במידה והמפעל לא ייענה לבקשת הרבנות. הדבר מעורר תסיסה גדולה בעיירה ירוחם, בשל פיטורי עובדים שיידרשו אם תיושם ההמלצה.

מזכיר מועצת פועלי ירוחם, דוד מסיקה, אמר אתמול לכתבת „על המשמר", כי צעד כזה יביא לסגירת פניציה, שהיא המפעל הגדול בירוחם, המעסיק כ־380 עובדים. „התנור חייב לעבוד כל ימות השבוע, ישנם חגים בהם התנור ממשיך לפעול, אולם מוותרים על השימוש בו. על כל יום של אי־הפעלה, מפסיד המפעל שבוע עבודה. אם תופסק העבודה גם בשבתות — ייסגר המפעל" — אמר מסיקה.

מסיקה אמר עוד, כי המכון הציע, כפשרה, להעסיק פועלים ערבים בשבתות, אולם גם צעד כזה יחייב פיטורי תושבי ירוחם בקנה־מידה נרחב. שיטת הסבבים תשתנה, ועובד יעבוד שלוש משמרות במקום ארבע. צעד כזה יגרום לפיטורי 60 עובדים.

„אנו אנשים מסורתיים ותמיד דאגנו לכך שאנשים דתיים יוכלו לא לעבוד בשבתות", אמר מסיקה, „אולם מכאן ועד לפגוע בכמות עובדים עצומה — הדרך ארוכה. אם הדבר יתבצע, האווירה תתלהט ואנו נצא למאבק".

ראש המחלקה ההלכתית במכון הטכנולוגי לחקר ההלכה, הרב ... הלפרין, אמר אתמול, כי ההמלצה להפסיק את העבודה במתכונת ... גובשה, בעקבות הוודעה ... מהנדס מומחה מגרמניה. „אני ... חושב שהפסקת העבודה ... צריכה להביא לסגירת המפעל", ... הלפרין. „חוגים דתיים ורבניים ... לוחצים מזה זמן רב ... „פניציה" בשבת. אנחנו ... לייעץ איך לשמור שם שבת".

עובדי „אופ־אר" חסמו שערי „קשת" בפ"ת

מאת כתבנו לענייני עבודה — וכתב עתי"ם

כמאה ועשרים עובדי מפעל הטקסטיל „אופ־אר" באופקים, המושבתת זה היום הרביעי משום שטרם שולמה להם משכורת אפריל, הפגינו אתמול בבוקר מול משרדי החברה בתל־אביב ולאחר מכן צרו על מפעל „קשת" לניקוי שטחים בפתח־תקוה, השייך לבעל „אופ־אר".

העובדים, שכלאו את עובדי „קשת" וחסמו את המפעל עד חמש אחר־הצהריים, הסכימו להתפנות לאחר התערבות המשטרה והבטחת יו"ר ועדת התעסוקה בהסתדרות, עליזה תמיר, להעלות את עניינם בישיבת הוועדה המתקיימת היום.

מאבק העובדים אתמול לווה על־ידי פעילי האיגוד המקצועי של מפ"ם וסניף פתח תקווה סיפק את הארוחות.

מזכירות הסתדרות הטקסטיל, אמירה אנדריאנוב, אמרה אמש, כי ייתכן שלא יהיה מנוס ממינוי כונס נכסים למפעל כדי למנוע את פיטורי העובדים וכדי למנוע משחק על גבם.

מזכירות מועצת פועלי אשקלון פנתה אתמול אל שר הביטחון, יצחק רבין, וביקשה ממנו לעשות הכל כדי למנוע המשך הפיטורים במפעל „עשות", שהוא מפעל בטחוני באשקלון.

הפנייה באה לאחר שמנכ"ל המפעל, עזרא יסודי, מסר בשבוע שעבר בפגישה עם מזכיר מועצת פועלי אשקלון, אריה עוזר, שלאור ביטולי הזמנות וצמצומים — חלה ירידה דראסטית בהיקף הייצור ויש צורך בהערכות מחודשת המחייבת בשלב זה לפטר כ־100 מתוך 800 עובדי המפעל, וזאת לאחר שמספר דומה של פועלים כבר פוטרו אשתקד.

תוך כך נכנסת השביתה במפעל „לבידי אשקלון" לשבוע השני. במפעל זה הכריז ועד העובדים בראשית השבוע שעבר על שביתת 270 פועלי הייצור, בטענה שההנהלה לא עמדה בהתחייבות שקיבלה על עצמה אשתקד.

תקופות מאסר ארוכות לדרוזים ממג'דל שאמס

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

27 שנות מאסר גזר אתמול בית־המשפט הצבאי בלוד, בראשותו של אלוף־משנה אלפרן, על חמישה דרוזים ממג'דל־שאמס. על ארבעה נוספים גזר בית־המשפט תקופות מאסר הנעות בין 7 ל־12 שנים.

הדרוזים הורשעו בגניבת נשק, בניסיון לחטוף חייל צה"ל ובמגעים עם סוכנים סורים.

בתום הדיון, עם הקראת גזר־הדין, קמו הנאשמים בהפגנתיות על רגליהם ושרו את ההמנון הסורי.

כאשיר אל־מקט, סידקי אל־מקט, האדם וואלי, סיטאל וואלי וחזאל אברו־ואיר, קיבלו 27 שנים כל אחד, ואילו ויאר אבו־ג'יבל ואימן אבו־ג'יבל, קיבלו 12 שנים כל אחד, אסם אבו־זיאד 10 שנים ועבד אל־לטיף שבע שנים.

רכב מתדרדר דרס בן 3

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

ילד בן 3 נדרס אתמול למוות ליד מבוא מודיעין, כששיחק עם חבריו ליד מכונית שהתדרדרה ממקום חנייתה. איסמעיל בן יונס מהמאהל הבדואי הנמצא ליד מבוא מודיעין, שיחק אתמול בערב עם חבריו במכונית סובארו שהחנה ראש המאהל בקרבתם ושכח לסוגרה. במהלך משחקם של הילדים במכונית החלה זו להתדרדר ופגעה בילד שעמד בדרכה.

הילד הובא לבית החולים „אסף הרופא" שם נקבע מותו. נהג המכונית, בן 46, נעצר. ייתכן שיואשם בגרימת מוות מתוך רשלנות.

הפורום
יתכנס ב־2 ליוני
לדיון על
מצבו של העם
היהודי
המנחה: אברהם שנקר

האתיופים ששבתו בב"ש „נשברו" ושבו לאילת

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

עולי אתיופיה מאילת, ששבתו בבאר־שבע במשך 3 שבועות ולנו עם ילדיהם על המדרכה ברחובה הראשי של העיר — סיימו אתמול את שביתתם ושבו לאילת.

העולים שבתו בתביעה לעבור מאילת למרכז הארץ, שם נמצאים מרבית בני קהילתם. אתמול נפגש עימם סמנכ"ל משרד הקליטה, אפרים כהן, והבהיר לשובתים, כי עניינם לא יטופל כל עוד תימשך השביתה.

לפני שבוע התחייב שר הקליטה, יעקב צור, בפני השובתים, כי אם ישובו לאילת יקבלו את מבוקשם בתוך חודשיים, אולם העולים סירבו להצעה זו. אתמול חזרו בהם מהסירוב.

דובר משרד הקליטה, גד בן־ארי, אמר אתמול, כי במשרד הקליטה סבורים, כי השביתה היתה בלתי מוצדקת לחלוטין, בניגוד לשביתות אחרות, כמו זו מול הרבנות, בהן תמך המשרד בעולים. הדובר אמר, כי כבר לפני חודשיים הועלו עולי אתיופיה לעדיפות הגבוהה ביותר בתור לקבלת דיור קבע.

צעירה חשודה באינוס נער

צעירה בת 17 מצפת, נעצרה אתמול בערב על־ידי המשטרה בחשד כי אילצה נער בן 14 לקיים עימה יחסי מין.

אמו של הנער מקרית־שמונה התלוננה במשטרה, כי הפקידה העובדת במשרד בקרית שמונה פגשה את בנה באקראי ולאחר שיחה קצרה לקחה אותו למשרד ושם אילצה אותו בכוח לקיים עימה יחסים.

דבר המקרה נודע לאם, וכך, לאחר תלונתה, נעצרה הפקידה לחקירה. (עתי"ם)

הסתדרות העובדים הלאומית רוצה את „תכלת לבן"

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

הפתיחה החגיגית של הוועידה הי־15 של הסתדרות העובדים הלאומית בישראל, שהתקיימה אמש באשקלון, נפגמה במקצת כאשר עשרות קרואים נאלצו לשוב כלעומת שבאו בשל חוסר מקום, למרות שהוועידה נערכה באולם קולנוע גדול.

לערב הפתיחה הגיעו נשיא המדינה, שרים, ח"כים, אנשי הנהלת הסוכנות ו־300 צירים מ־93 סניפים, המייצגים כ־170 אלף חברים. ראש הממשלה, שמעון פרס, שאמור היה לברך, ביטל את השתתפותו, בלא שנימק זאת, יום אחד לפני הוועידה.

ממלא מקום ראש הממשלה, יצחק שמיר, אמר כי ממשלת האחדות היא הכרח לאומי „למרות שיש כאלה הסבורים כי הם כפויים בשל אילוצים קשים, ורוצים להשתחרר מכך מהר ככל האפשר". שמיר הוסיף כי הטרור אינו מסכן אותנו, אלא שהנזק הגדול שלו הוא, כי הוא מרתיע את הערבים מלהשלים עם קיומנו.

נשיא המדינה, חיים הרצוג, קרא לבאי הוועידה לחנך את העובדים ואת בני הנוער לעבודה יצירה וסובלנות הדדית.

מנכ"ל הסתדרות הלאומית, שלום כהן, קרא קריאה נרגשת לסיעת „תכלת לבן" בהסתדרות הכללית, „בהתחשב בנסיבות שנוצרו", להצטרף להסתדרות הלאומית.

„עצוב בלעדיהם בחדרים" — בלי הילדים נספי אסון הבונים

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

„עצוב בלעדיהם בחדרים" — כתב אחד מתלמידי בית־ספר „ברנר" בפתח־תקווה, בספר הזיכרון לזכר כיתה ז'־12, ש־21 מתלמידיה, מורתם ואחת מהאמהות, ניספו באסון הרכבת שהיה לפני שנה ליד צומת הבונים.

אתמול בערב התקיים טקס אזכרה בבית־ספר „ברנר", בהשתתפות בני המשפחות השכולות, תלמידים ומורי בית־הספר. בטקס קראו התלמידים שירים וקטעים לזכר תלמידי הכיתה שניספו.

בתחילת השבוע ניטעו בחורשת בית־הספר „ברנר" 21 עצי זית, וההורים השכולים קיבלו ספר זיכרון אותו הכינו במהלך השנה החברים והמורים, שעבדו ללא ליאות כדי להנציח את חבריהם. קדמה לטקס האזכרה הסרת הלוט מלוח הזיכרון ענק מנחושת, שהוצב בחדר ההנצחה שהוקם בבית־הספר.

בד־בבד עם טקסי האזכרה, מתקיימת תערוכת כרזות וציורי ילדים לזכר התלמידים שניספו. התערוכה תימשך עד יום שבת ה־28 ביוני, במוזיאון „יד לבנים" בפתח־תקווה.

דף־זיכרון על התערוכה להנצחת זכר ילדי ז'־12 שניספו באסון הבונים (צילום: אהרון מאיר)

פרס ונסים: היטל חינוך ומס קצבאות הגימלאים לא ייגבו

השר נסים: היו עיוותים וליקויים ■ יוארך תוקף היטל הרכב ■ פרס: זו בושה וחרפה שהקואליציה לא מצליחה להעביר חוקים כלכליים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

הממשלה חזרה בה מכוונתה להטיל היטל חינוך ומס על קיצבאות הגימלאים — כך התברר אתמול, לאחר פגישה שקיימו שר־האוצר, משה נסים, וראש־הממשלה, שמעון פרס, עם ראשי הקואליציה בכנסת.

נסים הודיע לאחר הישיבה, שבמסים אשר בוטלו אתמול היו עיוותים וליקויים, והיה אי־צדק בהטלת היטל על הגימלאים.

פרס ונסים אמרו לראשי הקואליציה שהם נחושים בדעתם להאריך את תוקף ההיטל על הרכב, אשר אמור להכניס לקופת המדינה כ־50 מיליון דולר. חלק מחברי הקואליציה, במיוחד מקרב אנשי הליכוד, הביעו ביקורת על החלטה זו. לדברי יו"ר הקואליציה ח"כ שרה דורון, היה על הממשלה לקצץ קודם בתקציב הבריאות והחינוך לפני שהיא מטילה מיסים חדשים.

דבריה של ח"כ דורון עוררו את חמתו של פרס, אשר אמר שזאת בושה וחרפה שהקואליציה איננה מצליחה להעביר חוקים כלכליים בכנסת. פרס ציין, שהממשלה הנוכחית קיצצה כפי שאף ממשלה לא קיצצה בעבר. „לא אהיה ראש־ממשלה של אינפלציה", אמר.

לאחר הישיבה אמר נסים, שהממשלה תמצא תחליף לאגרת החינוך וההיטל על הגימלאים. לדבריו, הוא נוטה שלא להציע מיסים חדשים, אך לא התחייב שבסופו־של־דבר לא יוחלט על מיסוי חדש במקום שני המיסים שבוטלו ואשר היו אמורים להכניס לקופת המדינה כ־40 מיליון דולר.

זהו הכולל שמקים ברוך אבו־חצירא, בנו של הבאבא סאלי בנתיבות, ללא רישיון. הכולל ניבנה על־פי דגם של ארמון מואזיר במרוקו, וכל מימונו נעשה בכספי תרומות לעמותות הבאבא סאלי. על השטח עליו ניבנה הכולל, אמור היה לקום בית־ספר תיכון, ומהנדס מועצת נתיבות, טיבי סרג', לא אישר כלל את בניית הכולל על השטח. המהנדס גם הוציא צו־מניעה נגד בניית הבית – אולם הצו לא כובד. (כתבה שלי יחימוביץ'; צילום: עומר כלב).

ביהמ"ש העליון דחה ערעור „תואם" להעביר מניות „פיט" לקרן התק"ם

סכומי כסף גדולים לחברת הניהול ... „פיט". הנמצאת עתה ... העבירה ...

הזמני", קבעה השופטת בן־פורת.

היא דחתה את הבקשה וחייבה את המבקשים לשלם 700 ש"ח הוצאות לאוצר המדינה.

כזכור, מיד עם פיצוץ פרשת „פיט" ובריחתם של יורי סלנט וחגי בליך, ראשי חברה, לחו"ל, השיגו כונסי הנכסים של החברה צו מבית־המשפט המחוזי בתל־אביב, המורה שלא לבצע סחר, מימכר או כל תנועה שהיא בערכונות ובמניות של „פיט". התנועות הקיבוציות וכמה מהארגונים האזוריים החזיקו אז ב„פיט" סכומי כסף בהיקף מיליוני דולרים.

„תואם מפעלים" של התק"ם, שהחזיקה ערכונות של „פיט" בירייה, ביקשה אז, למרות הצו, לבצע מכירת מניות וכשהתגלה הדבר, הועבר לידיה מכתב אזהרה מכונס הנכסים.

...ר שינדלר ... על המצדה

לאילת. בשעה 12 בצהריים, חש הרב שינדלר בן ה־60 מיחושים בחזה. אמבולנס של רשות הגנים הלאומיים, העומד דרך קבע סמוך למצדה, הבהיל אותו לבית־ח „סורוקה" בבאר שבע.

הרב שינדלר קיבל משך כל זמן מסעו לבית־ח טיפול החייאה מרופא שהצטרף מאמבולנס אחר. ...

צלצול מחיר

פרופ' ישעיהו ליבוביץ:

חוק הגזענות הוא צביעות ושקר

האם ההלכה היהודית עשויה להתפרש כגזענית?

מה פירוש גזענית? כאן מדובר על כך, שיש אצלנו זרם המיוצג ע"י פרופ' יובל נאמן ומאיר כהנא, שרוצים לגרש את הערבים מן הארץ לא מטעמי גזענות אלא מטעמי לאומנות, ואין לזה שום קשר עם הדת. מימי לא שמעתי, שפרופ' נאמן, שרוצה לגרש חצי מיליון ערבים, הוא יהודי־דתי.

ובכל זאת, על מה נזעקו המפלגות הדתיות — האם לא קיימות בהלכה פסיקות והתבטאויות העשויות להתפרש כגזעניות?

מי שרוצה, יכול לפרש את ההלכה גם כשחיטת ילדי נוצרים בפסח. ולגופו של עניין — כל הדברים בהלכה, שעוסקים בנושאים האלה, אין להם שום התייחסות למדינת ישראל, שאיננה מדינת הלכה.

והיה ותוקם כאן מדינת הלכה?

שלטון ההלכה לא יונהג משום שעם ישראל איננו רוצה בה, ושאלות מסוג זה אפשר לכוון רק לעם של היום, שאיננו עם של תורה. אספר לך משל: קצב טריפה בא אל הרב לשאול על כשרות עסקים לשחיטת חזיר. ככה הן כל בעיות ההלכה לגבי מדינת ישראל.

ואולי מכאן נובעת בעייתן של המפלגות הדתיות וקדושה בהקמתה של מדינת הלכה?

היהדות הדתית משתלבת במשטר הקיים במדינה הזאת ואינה לוחמת לשינויו. וכל המוסדות והמפלגות הדתיים, המתקיימים מתקציב השלטון החילוני, אינם מוסדות דתיים אלא חלק של המינהל החילוני — ואני מתכוון כאן, כראש וראשונה, לרבנות הראשית. מבחינת ההלכה אין בכלל הצדקה לקיום המדינה החילונית. ואילו רצה שר־הפנים שלנו להנהיג כאן את שלטון ההלכה, כי אז הוא היה צריך להימצא באופוזיציה כמוני ולא בממשלה.

כלומר, התנגדותן של המפלגות הדתיות לחקיקת החוק מגלה פעם נוספת, את הסתירה המהותית הקיימת בין מדינת ההלכה למדינת החוק?

נכון. אי־אפשר בכלל לגשת לכל הבעיות החמורות הקשורות ליהדות ולמדינת ישראל לפני הפרדת הדת מהמדינה. והבעייה מבחינה דתית איננה בעיית המדינה אלא בעיית העם.

ובכל זאת, אתה סבור שחקיקת החוק היא מיותרת?

כן. כל עוד מקיימת מדינת ישראל שלטון כיבוש אלים על עם אחר, חקיקת החוק נגד גזענות היא צביעות ושקר והשתמטות מן האמת. אנחנו גרשנו מאות־אלפי ערבים, ורוצים לגרש עוד מאות־אלפי ערבים. וכדי לחפות על המגמה הזאת אנחנו מחוקקים חוק נגד גזענות.

אתי רונאל

קציני גולני לשר רבין:

כלי התקשורת פוגעים בתדמיתנו בעיני הציבור

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

„כלי התקשורת גורמים לנזק כבד לתדמית אנשי הצבא בעיני הציבור הישראלי והדבר גורם לנו להרגשה לא נוחה ומציג בעייה בהופעתינו בפני הציבור. קשה בתקופה האחרונה לשמוע בתקשורת דברים טובים על אנשי הצבא ועל צה"ל".

דברים נוקבים אלה אמרו אתמול מפקדי הגדודים והפלוגות של חטיבת „גולני", שנועדו לשיחה עם שר־הביטחון, יצחק רבין, בפגישה שנערכה בת"א השתתפו גם הרמטכ"ל, רא"ל משה לוי, ראש המפח"ש, אלוף אמיר דרורי, אלוף פיקוד הצפון, אורי אור, וקצין צנחנים וחי"ר ראשי, תא"ל שמואל ארד.

מפקדי חטיבת „גולני" השמיעו בפני רבין תלונות רבות אודות תנאי שירותם כחטיבת חיל־רגלים השוהה מרבית הזמן בקו הגבול או בשטח האימונים. „אנו, שצריכים לעסוק בדברים רציניים, נמצאים למעשה עם הראש בבית ועם האשה והילדים, שצריכים לגמור את החודש עם המשכורת מהצבא", אמרו הקצינים.

הם סיפרו לרבין, כי הקיצוץ בתקציב הביטחון פגע, בנוסף על תנאי השירות, גם במשאבים העומדים לרשות החטיבה לביצוע משימותיה.

מקורות בטחוניים שהשתתפו בשיחה הגדירו אותה כ„שיחה קשה". היא נימשכה שעתיים מעבר לזמן שיועד לה.

לפני שבועיים נפגש רבין לשיחה דומה עם כל מפקדי הטייסות של חיל־האוויר.

● באגף מס הכנסה יש נכונות לקלוט 100 עולים מדרום אפריקה, בעיקר רואי חשבון, עורכי דין ומנהלי חשבונות.

אמש ב„מוקד" — דורית גפן

לאן פני ה„לביא"?

שגריר ארה"ב בישראל, תומס פיקרינג, התגלה בהופעתו הראשונה ב„מוקד" כדיפלומט מנוסה, היודע גם לא להשיב על שאלות – מבלי שהדבר ייראה כהתחמקות. הפוליטיקאים שלנו יכולים ללמוד משהו מתרבות הופעתו, ומהתשובות העינייניות שלו, ללא מלל מיותר. השגריר הקפיד שלא לערב עצמו בפוליטיקה הפנימית של ישראל. כך אמר, כי הוא אינו רואה ברוטציה גורם המחייב את זרוז התהליך המדיני. לדבריו, יש לדאוג תמיד לתנופה מדינית במזרח־התיכון – אחרת קיימת סכנה של התדרדרות.

בתחום המדיני־אזורי, לא היו בפיו של השגריר חדשות. לעומת זאת, בנושא אחר, גילה פיקרינג, כי קיימת מחלוקת בין ישראל וארה"ב. אומנם גם כאן דיבר בסגנון דיפלומטי מאופק על הצורך, בהבהרה בין שתי מדינות ידידותיות. משתמע כי קיים פער הערכות בין ישראל לארה"ב לגבי עלות הייצור של מטוס הלביא. השגריר לא רצה גם כאן להתערב בהחלטותיה של ישראל. אך מכיוון שמדובר בסיוע אמריקני למטרה זו, ברור כי לפנינו מחלוקת גלויה המעמידה בסימן־שאלה גדול את הכדאיות הכלכלית של הלביא.

בדבריו של פיקרינג אפשר לראות יותר מרמז, שארה"ב או במיוחד הפנטגון, מסתייגים מתוכנית זו, שכבר הושקעו בה מיליארד דולר מהסיוע האמריקני. הספק הוא כה גדול, שהשגריר לא הוציא מכלל אפשרות החלטה על הפסקת התוכנית גם לאחר ההשקעה הזאת.

את השגריר פיקרינג ריאיינו ירום רונן ואהוד יערי.

וייצמן: גם את אשתי אני מכנה לעתים קרובות נורדניקית

רוזן שלח את רובינשטיין אל וייצמן ונסע להרצות בטקסאס

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — השר עזר וייצמן הגיע אתמול לוושינגטון מניו־יורק, ובנמל־התעופה קיבל את פניו האיש מספר 2 בשגרירות ישראל, הציר אלי רובינשטיין.

השגריר מאיר רוזן, שהשר וייצמן מתח עליו ביקורת חריפה בתחילת השבוע, סירב להתלוות לווייצמן בפגישתו אתמול עם שר־החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ. במקום זאת יצא לסאן־אנטוניו, בטקסאס, ונשא שם הרצאה על־פי לוח־הזמנים המקורי שלו.

הציר רובינשטיין התלווה לווייצמן גם בלכתו לפגישה עם שולץ.

לפני שיחתו השניה עם שולץ, אתמול, ניסה השר וייצמן להמעיט בחשיבות הביקורת שמתח על השגריר רוזן בתחילת השבוע.

בראיון עם כתב „על המשמר", הגדיר וייצמן את השגריר רוזן כ„נורדניק הגדול ביותר בשיחות קמפ־דייוויד". אז היה השגריר היועץ המשפטי של משרד־החוץ. אתמול אמר וייצמן, כי הוא לא התכוון במלים הללו לומר משהו בגנותו של רוזן. דבריו נאמרו ללא רצון לפגוע ובבדיחות־הדעת. גם את אשתו הוא מכנה, לדבריו, לעתים קרובות „נורדניקית".

בספרו על שיחות קמפ־דייוויד, „הקרב על השלום", מספר וייצמן במלים חמות על התפקיד שמילא רוזן בשיחות השלום. בספר זה הוא מגדיר אותו כפרקליט יוצא מגדר־הרגיל, שתרם רבות לתהליך השלום בזכות מומחיותו בעקרונות החוק הבינלאומי.

מוושינגטון עומד וייצמן לשוב לניו־יורק ולהיפגש שם השבוע פעם נוספת עם ריצ'ארד מרפי, עוזר שר־החוץ לענייני המזרח הקרוב ודרום אסיה, בטרם ישוב לישראל ביום א'.

אין מועד מדויק לביקור שולץ במזה"ת

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — השר עזר וייצמן יצא אמש מפגישתו השניה עם שר־החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, כשהוא משוכנע בתוקף התחייבותה של ארה"ב לפעול לחיזוק הסכם השלום בין ישראל למצרים.

עם זאת אמר וייצמן לעיתונאים, כי לא קיבל מועד מדוייק לשובו האפשרי של שולץ למזרח־התיכון.

השר אמר, כי מציאת פתרון למחלוקת טאבה היא רק הצעד הראשון בדרך להידוק היחסים בין ישראל למצרים, ונושא זה עמד במוקד שיחותיו עם שולץ.

הפגישה ארכה 45 דקות. לשולץ נתלוו עוזר השר ריצ'ארד מרפי ועוזרים אחרים. כ־5 דקות שוחח וייצמן עם שולץ בארבע־עיניים. הוא סירב למסור פרטים על השיחות לפני שידווח לראש הממשלה, שמעון פרס.

לשאלה בדבר הביקורת שמתח על השגריר מאיר רוזן, סירב וייצמן להתנצל על שכינה אותו „נורדניק". ואמר, כי אדם יכול לחיות מוכשר מאוד ומרשים, וכה בעת להיות גם נורדניק. וייצמן דבק בביקורתו על רוזן, על שלא בא לפגוש אותו בהגיעו לוושינגטון ביום ה' שעבר.

פרס: במו"מ צריך לחפש פתרון שאין עימו הורדת התנחלויות

„לאחר הרוטאציה בממשלה לא תהיה רוטאציה במדיניותה" — הבטיח

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

„אני נגד הורדת ישובים ואני נגד יצירת רושם שמו"מ עם ירדן ואחרים הוא להורדת ישובים. אני חושב שצריך לחפש פתרון שאין עימו הורדת התנחלויות. כמו שיכולים להיות ישובים ערביים במדינה יהודית, יכולים להיות ישובים יהודיים בריבונות ערבית" — דברים אלה אמר אתמול רה"מ שמעון פרס בסכמו בכנסת את הדיון המדיני.

רה"מ טען כי לאחר הרוטאציה בראשות הממשלה, לא תהיה רוטאציה במדיניותה. לדעתו, מעמדה הבינלאומי של ישראל השתפר בצורה דרמטית בעשרים החודשים האחרונים. הממשלה התחבבה על העם בשל יציאת צה"ל מלבנון, בשל הישגיה בתחום הכלכלי ובשל טון הדיבור הרגוע והמקרב של העומדים בראשה.

פרס תקף בחריפות דברים שאמרו ח"כים בימין בזכות הפקעת קרקעות ברצועת עזה, מדובר באיזור בעל צפיפות אוכלוסין מהגבוהות בעולם, בשעה שהנגב ריק כמעט לחלוטין מתושבים. „הציונות התנגדה מאז ומתמיד — גם זאב ז'בוטינסקי — לנישול ערבים משטחם. לא נוכל להסביר לילדינו מדוע מחצית הארץ עומדת שוממה ואנחנו בשם ציונות מרומה — לדעתי גם מעוותת — רוצים לקחת 50 אלף דונם בעזה, ליצור קונפליקט ולהרגיז".

בנושא הסטטוס־קוו בפ"ת, הבהיר רה"מ כי רבני העיר, הם שמפירים הסכם, שהושג בתיווכו ובהסכמת ראש העיר המקומי, דב תבורי.

לאחר דברי רה"מ התקיימה הצבעה, והקואליציה הממשלתית סמכה את ידיה על הנאום.

קודם־לכן הביע אהרן הראל (מערך) פליאה על שחברי הליכוד, השותפים הבכירים בקואליציה, תקפו ביום ב' את נאומו של פרס. עוזי לנדאו (ליכוד־חירות) המליץ כי גם ישראל תשלח מכוניות תופת לא מזוהות נגד ראשי המודיעין הסורי בלבנון. יש גם לפנות כפרים שרוב תושביהם משתפים פעולה עם אש"ף וחיזבאללה. אבא אבן (מערך) יו"ר ועדת החוץ והביטחון, העיר כי הקיפאון במגעים עם שכנינו, מסוכן מאוד. לדעתו, אנחנו יושבים כעת על הר געש.

בעת שמקצצים בתקציב קופ"ח

ארוחה כיד־המלך במסיבה בבי"ח קפלן

מאת זהבה מזוז, כתבת „על המשמר"

מסיבת פרידה רבת רושם ומשתתפים נערכה אתמול בבית־ח קפלן למנהל מחוז יהודה של קופ"ח, יעקב בן עברי, העובר למחוז ת"א.

עשרות מכוניות חנו במגרש החנייה, כ־250 מעובדי המחוז הסבו לשולחנות ערוכים בטוב־טעם. עליהם הונחו סידורי־פרחים, משקאות חריפים ומשקאות קלים. עובדות חדר־האוכל, בחלוקים לבנים של ביה"ח, הגישו למסובים את התקרובת, שכללה: לחמניות עגולות, מיני סלטים, בצק ממולא בבשר, עוף ותוספות לפתן ומיני עוגות.

עם סיום הארוחה, יצאו האורחים, כשהם נושאים בידיהם סירי אוכל ושקיות מלאות.

אחד מקרואי המסיבה, שנישאל לדעתו, אמר: „זוהי ארוחה משהו משהו. אף פעם לא נכחתי בארוחה כזאת במחוז. את שואלת מי משלם בסוף? העובד משלם".

אורח אחר הגדיר את הארוחה כ„ארוחת שחיתות", ושאל אם יאה לקופ"ח לערוך סעודה כזו בעת שמקצצים בתקציב הבריאות, מקטינים ממנות המזון של החולים ולא רוכשים אמצעי רפואה אלמנטריים. הנשאל, שהציג עצמו כמזכיר אחד הסניפים, סיפר, שהמסיבה אורגנה ע"י הנהלת מחוז יהודה של קופ"ח, ועדת הרווחה במחוז, ועד העובדים וביה"ח קפלן.

את תגובת דובר קופ"ח לא היה ניתן להשיג, ונמסר כי הוא שוהה בשירות מילואים.

מנהל ביה"ח קפלן, ד"ר חיים גורדון, אמר בתגובה, שהמסיבה לא נערכה במימון ביה"ח, וביה"ח קפלן העמיד לרשות הנהלת המחוז רק את חדר־האוכל.

מי שלם לעובדות חדר־האוכל, או שמא עשו זאת בהתנדבות? זאת לא ידע. לדעתו, „זה היה מאוד בסדר להפרד כך מחבר שעזב ועבר למחוז ת"א. זו לא היתה מסיבה מפוארת משום שלא היו מפות. והאוכל שהוגש במסיבה היה, לדברי ד"ר גורדון התפריט הקבוע שממנו נהנים עובדי ביה"ח מדי יום בחדר־האוכל. „לא היה שם קאוויאר".

למיטב ידיעתו של מנהל ביה"ח, הנהלת המחוז והעובדים מימנו את הארוחה.

שלום זינגר — מנכ"ל הבנק הבינלאומי

מאת אייל שגב, כתב „על המשמר"

שלום זינגר מונה אתמול לתפקיד מנכ"ל הבנק הבינלאומי במקומו של בינו צדיק, שנבחר להיות יו"ר מועצת המנהלים של הבנק.

צדיק הודיע כי הוא מתכוון להיות יו"ר פעיל, אך תהיה חלוקת סמכויות ברורה בינו לבין המנכ"ל החדש, שלום זינגר, שיהיה מנהל אקזקוטיבי של הבנק. עד הרגע האחרון לא היה ברור מי ימונה למנכ"ל הבנק, שכן היו שני מועמדים — זינגר ומשה סורן.

בכנסת — מוטי בסוק ויצחק שור

מפ"ם תובעת מהממשלה לפצות בעלי השכר הנמוך

חייקה גרוסמן ויאיר צבן פנו אתמול במכתב לשר האוצר, משה נסים, והביעו סיפוק מהחלטתו להחזיר לממשלה את הצעות החוק בעניין מיסוי על גימלאים והטלת אגרות חינוך.

מפ"ם היתה הראשונה שהתנגדה לפגיעה בקשישים ובהורים. עם זאת, נמשכת הפגיעה בשכבות החלשות. מפ"ם תובעת להחזיר לעובדים בשכר נמוך את דמי הביטוח בשיעור של 5.3 אחוזים ולהפסיק את ייקור מצרכי היסוד ללא פיצוי ראוי. חלק מגימלאי הביטוח הלאומי קיבלו פיצוי חלקי.

משרד החינוך תומך במפגשי נוער יהודי ערבי

„אנו חייבים לעשות כל פעולה לחיזוק הדמוקרטיה ולמנוע מיצוין פנימי בתוכנו בין יהודים וערבים" — אמר אתמול שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, בתשובה לשאילתה של אמירה סרטני (מפ"ם).

סרטני התלוננה, כי רב העיר בית־שאן, מנהל מערכת הסתה חסרת־תקדים נגד ביה"ס הממלכתי המקיף בעיר, נגד מנהלו ומוריו, בגין הפעולות החינוכיות שהם מקיימים לדו־קיום בשלום בין יהודים לערבים.

נבון העיר בדברי תשובתו, כי „כשלומדים על תרבותו של הזולת, לשונו ומנהגיו, לא יעלה על הדעת שלא תדע עם מי אתה מדבר". השר תקף את ההסתה שמנהלים חוגים חרדיים מסויימים נגד מדיניות המפגשים. הוא הבטיח, כי „אנחנו נמשיך וזה חלק ממדיניותנו החינוכית".

דיון ראשון בפרשת ואלדהיים

ועדת משנה של ועדת החוץ והביטחון קיימה אתמול דיון ראשון בפרשת ואלדהיים — בישרה חברת הוועדה, שרה דורון (ליכוד־ליברלים).

בפתח ישיבת הבית אתמול, בהצעה לסדר, ביקש שבח וייס (מערך) לקיים דיון מיוחד במליאת הכנסת בפרשה, לנוכח תוצאות הבחירות לנשיאות אוסטריה בסיבוב הראשון, וגם לנוכח המימצאים החדשים. וייס אמר, כי לא יעלה על הדעת שהכנסת לא תנהג בעניין זה לפחות כפי שנוהג הקונגרס האמריקני. האחרון הטיל, כידוע, על אחת מוועדותיו להיכנס לעומק פרשת ואלדהיים ולהביא למליאת הבית את מסקנותיה.

לתלמידים יובטח ריפוי שיניים

בראשונה הושג הסכם בין משרדי החינוך הבריאות והרשויות המקומיות, לפיו יקבלו התלמידים טיפולי שיניים וכן חיסונים, זריקות מונעות וטיפולים במחלות מדבקות של עיניים ועור תמורת 13 שקלים. מהם 9 ש"ח על חשבון משרד החינוך.

ועדת החינוך אישרה אתמול את הסכומים המותרים לגבייה מן ההורים: בגן ישלמו הורים בעבור חומרי מלאכה, שירותי בריאות וביטוח תאונות 25 שקלים, בכתות א'־ד' ישלמו הורים בעבור חומרי מלאכה, חינוך תעודתי, בריאות וטיפול שיניים 69 שקלים, ובחטיבות הביניים — 54 שקלים.

„אין להיבהל שאנחנו מעטים"

ועידת תנועת רפ"י־אומץ נפתחה אמש במושב חגיגי בבנייני האומה בירושלים, בסיסמה „ביטחון — זהו עצמאות כלכלית" (מדברי דוד בן־גוריון ז"ל) ובהשתתפות כ־300 צירים ואורחים.

על בימת הנשיאות נוצבו ראשי רפ"י, ולצידם נושאי התפקידים הממלכתיים שהיו בעבר חברי רפ"י בתקופת בן־גוריון — נשיא המדינה, חיים הרצוג, ראש הממשלה, שמעון פרס, ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, ואחרים.

נשיא המדינה, חיים הרצוג, בירך את הוועידה ועמד על אישיותו ופועלו ההיסטורי של דוד בן־גוריון, אותו הגדיר „המנהיג הדגול מן המאורות הגדולים שקמו לעם היהודי ולאנושות כולה". הוא קרא לחברי רפ"י לקיים את מורשתו של בן־גוריון אשר קבע כי תנאי לקיומה של מדינת ישראל הוא עוצמתה וצידקתה, איכותה וחוסנה של החברה הישראלית.

השר יגאל הורביץ, יו"ר רפ"י אמר כי על התנועה להמשיך לשמור על זהותה הפוליטית למרות לבטיה אם להצטרף לאחד הגושים הפוליטיים הגדולים במדינה. „אין להיבהל שאנחנו מעטים".

למעלה (משמאל לימין): שמעון פרס, יגאל הורוביץ, חיים הרצוג, זלמן שובל ויצחק שמיר (צילום: [illegible]) (עתירם)

„לא כדאי לחגוג יציאתנו מלבנון כדי לא לגרות את ארגוני החבלה"

מציע מקור צבאי בכיר בצפון ● צד"ל מתחזק ● קנס לירה קטיושות

מאת יהודה צור,
כתב „על המשמר"

מקור צבאי בצפון ביקש אתמול „שעם ישראל לא יערוך פסטיבלים במלאות שנה ליציאת צה"ל מלבנון, כי הדבר עלול לגרות את ארגוני החבלה לנסות לחבל בשמחה."

לדבריו, בתקופה האחרונה ניכרת עלייה בחיזוקו של צד"ל, למרות שצה"ל לא העלה את תקציב התמיכה בצבאו של הגנראל לאחד. מפקד צד"ל מממן את הרחבת צבאו על־ידי מסים ותביעות שונות בשטח שבשיפוטו. בצד"ל חל עתה תהליך של התארגנות מחודשת, כשהוותיקים פורשים וצעירים מתגייסים במקומם.

כפר חדש לצד"ל

באחרונה הוחל בבנייתו של כפר חדש על הריסות הכפר ג'רמק מצפון למרג'־עיון, שיוחלף באנשי צד"ל, כדי לפתור את בעיות הדיור החמורות. לדברי אותו מקור, מסתמנת מגמה של התארגנות פלשתינית בדרום־לבנון, בעיקר באיזור צידון.

5000 לירות על ידי קטיושה

המקור הבכיר גילה, כי איש שירה קטיושות בשבוע שעבר על אצבע הגליל ואשר גרמו לפציעתם של כמה תושבים, נקנס בכ־5000 לירות לבנוניות (כ־200 דולר). הגופים הפלשתיניים נוהגים לעצור במחסומים שמצפון לרצועת הביטחון תושבים המבקשים להגיע לצפון לבנון ותובעים שיבצעו עבורם כמה פיגועים תמורת תשלום.

השיעים חוששים

הגורם הבכיר הוסיף כי, השיעים בדרום־לבנון חוששים מהפלשתינים. והדבר מתבטא גם במיתון עמדותיהם של כוהני הדת בדרום־לבנון, שבעבר קראו במסגדים לפעולות נגד ישראל וצד"ל ועתה מתקיפים את חיזבאללה ואת הפלשתינים. רוב־רובם של השיעים בדרום־לבנון מעוניינים בשקט. ואמנם, תודות לעירנותם של השיעים, נמנעו כבר עשרות פיגועים.

פריחה כלכלית

ברצועת הביטחון יש עתה פריחה חקלאית וכלכלית. מתנהלות עבודות בנייה בהיקף גדול ועשרות בוטיקים נפתחים בכפרים. לדבריו, ממשלת לבנון משקיעה כספים רבים באיזור ובאחרונה החלה לבנות קו חשמל וקו מים מנאקורה לקליעה. לדברי המקור, הדבר מעשה משום שממשלת לבנון אינה רוצה להינתק מדרום־לבנון.

חוגים פלשתיניים פנו למצרים „לאמץ" את השטחים במקום ירדן

בעקבות הלחץ הירדני על אש"ף ועל תושבי השטחים לאחר כשלון נאומו של חוסיין

מאת פנחס ענברי,
כתב „על המשמר"

במגעים בין חוגים פלשתיניים בשטחים לבין פלשתינים בקהיר שהתנהלו באחרונה, ניסו תושבי השטחים לשכנע את מצרים לתפוס את מקומה של ירדן בשטחים. זאת, בעקבות הלחץ הירדני על אש"ף ועל תושבי השטחים לאחר כשלון נאומו של המלך חוסיין.

הפלשתינים העלו באוזני מצרים הצעה לפתוח במו"מ עם ישראל על החייאתם של המוסדות האוטונומיים הפלשתיניים שפעלו ברצועת עזה תחת השלטון המצרי לפני מלחמת ששת־הימים וכללו, בין היתר, מועצה ששימשה מעין ממשלה ומעין אסיפה מחוקקת.

מצרים לא החילה את החוק המצרי על רצועת עזה. היא ראתה בה חלק מפלשתין וניהלה את האיזור כשטח צבאי כבוש. הפלשתינים, כמובן, לא ביקשו להחזיר את המימשל הצבאי המצרי.

עוד ביקשו תושבי השטחים ממצרים לפתוח סניף של בנק מצרי בעזה וכן לפתוח מחדש את מעבר הגבול ברפיח בעבור תושבי השטחים בגדה וברצועה, כדי להתגבר על הלחצים הירדניים בעניין השימוש בדרכון הירדני. מצרים נעתרה לבקשת ירדן לפני שנה וחצי ואסרה על תושבי השטחים לעבור דרך מעברי הגבול בסיני, ובכך אילצה אותם לעבור לעולם הערבי דרך רבת־עמון. כעת, כאמצעי לחץ, מפעילה ירדן לחצים על־פי „רשימה שחורה" של מתנגדיה על העוברים דרך ירדן לעולם הערבי ולאירופה. רבים מן האישים הפוליטיים בשטחים נמנעים מלעבור דרך ירדן והם עוברים על איסור ירדני מפורש להשתמש בשדה התעופה בן־גוריון. בין אישים אלה גם אישים שהיו ידועים עד לא מכבר כעמודי התווך של ירדן בשטחים.

החוגים הפלשתיניים מבקשים לשכנע את מצרים לאפשר להם להשתמש בתעודות־מסע מצריות ותעניק להם שירותים קונסולריים.

ואך: תימשך התמיכה בפעולות פוליטיות שהמבקר התריע עליהן

מאת פנחס ענברי,
כתב „על המשמר"

ראש המועצה המקומית של קריית־ארבע, שלום ואך, הודיע בחוזר לתושבי הקריה, כי ימשיך לתמוך בפעולות פוליטיות שעליהן התריע מבקר המדינה.

לדבריו, המועצה תמשיך לפעול במסגרת סמכותה, לקידום נושאים בעלי עניין ציבורי לתושבי הקריה, כמו צו הבטחת נסיעה בכבישים ומחאה נמרצת נגד החזרת המחבלים. ואך ציין כי המבקר רואה בפעולות אלה עניינים פוליטיים.

בעניין אחר השתבח שלום ואך בממצאי המבקר. באומרו כי נמצא שהמועצה מעניקה לתושבים שירותים ברמה נאותה.

אנשים ואירועים

חיל־האויר חילץ 4 ביצים נטושות של עופות דורסים

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

במבצע חילוץ מיוחד, משותף ליחידת החילוץ של חיל־האוויר ולרשות שמורות הטבע, חולצו אתמול ארבע ביצים נטושות של עופות דורסים, שתיים מהן שלמות, ושתיים שבורות.

שתי ביצים נטושות של עיט סלעים אותרו לפני מספר ימים על־ידי אנשי הרשות בנחל להט, ושתיים אחרות של עיט ניצי, בנחל צאלים. שני זני העופות נדירים. אוכלוסייתם מתמעטת והולכת, ברשות שמורות הטבע החליטו להשקיע מאמצים כדי להציל את הביצים הנטושות.

אתמול הגיעו לשני הקינים חיילי יחידת החילוץ של חיל־האוויר, יחד עם אנשי רשות שמורות הטבע, ותוך השתלשלות בחבלים („סנפלינג") חילצו את הביצים. ביצי העיט הניצי בנחל צאלים נמצאו שלמות וביצי עיט הסלעים בנחל להט נמצאו שבורות. הביצים יודגרו באוניברסיטת תל־אביב ושם ייקבע האם חדלו להיות פוריות משום הרעלת העופות מחומרי הדברה חקלאיים.

מנהל רשות שמורות הטבע במחוז הדרום, שמוליק שפירא, אמר אתמול כי אנשי יחידת החילוץ מהווים, בדרך־כלל, מפגע, ובגלל פעילותם נוטשים הנשרים את קיניהם. הפעם — ציין — חברו שני הגופים לפעילות משותפת כדי למנוע הכחדתם של זנים נדירים.

אלדו וננצ'י, ניסן הרפז, גיספרו בוניפצ'י ונפתלי שטורם – בטקס החתימה (צילום: „סקופ 80")

ברית ידידות בין רומא לירושלים

. בראשונה בתולדות ההסתדרות הכללית נחתם אתמול בירושלים הסכם ברית בין האיגודים המקצועיים ברומא (וי.אי.אל.) לבין ההסתדרות בבירה.

על ההסכם חתמו ניסן הרפז, מזכיר ההסתדרות בירושלים, ונפתלי שטורם, הממונה על הקשרים הבינלאומיים. מהצד האיטלקי — מר אלדו וננצ'י, יו"ר האיגודים המקצועיים ברומא ומחוז לציו וגיספרו בוניפצ'י, מזכיר האיגודים המקצועיים ברומא.

מטרת ההסכם — אמר נפתלי שטורם — לחזק את קשרי הידידות ושיתוף הפעולה על־ידי פיתוח קשרי תרבות וסמינרים בין תנועות הנוער של שני האיגודים וחילופי ידע ומידע.

תמונות בשווי עשרה מיליון דולר נגנבו מווילה באירלנד

דאבלין.— פורצים גנבו במוצאי יום ג' תמונות בשווי 10 מיליון דולר לפחות מן הווילה של סיר אלברט בייט, מיליונר מדרום־אפריקה, בדאבלין.

נגנבו 17 יצירות אמנות, ביניהן תמונה אחת של הצייר הנודע ורמיר, מתוך 2 בלבד הנמצאות בידיים פרטיות, שוויה של תמונה זו, „גב' קוראת מכתב", נאמר בכ־5 מיליון דולר. בין התמונות הגנובות, גם יצירתו של הצייר הספרדי גויה.

מנהלה לשעבר של הגלריה הלאומית האירית, ג'יימס וייט, אמר, כי אוסף האמנות של בייט „האוסף הפרטי החשוב ביותר בעולם".

מחוגי המשטרה נמסר כי הגניבה, היא כמעט העתק של פריצה דומה שהיתה ב־1974, ובה נגנבו 19 תמונות של ציירים נודעים בשווי 8 מיליון דולר. תמונות אלה נגנבו מן היורשת, ילידת בריטניה, ד"ר רוז דאגדייל. כל התמונות שנגנבו אז נתגלו, ודאגדייל, שביקשה לגייס כספים בשביל ארגון המחתרת האירי הלוחם נגד השלטון הבריטי, נאסרה לתקופה של 9 שנים. (עד"י)

ערב יקירי־הנח"ל — למען האנדרטה

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

במסגרת מאמצי העמותה להנצחת חללי הנח"ל, שהוקמה באחרונה במטרה לגייס סכום של 250 אלף דולר להקמת אנדרטה מרכזית, יתקיים ביום א' הקרוב ערב יקירי הנח"ל.

במרכזו הערב, שנועד לאסוף תרומות ואשר ייערך בחסות ראש עיריית תל־אביב ובחסות הרמטכ"ל, תעמוד הופעתם בהתנדבות של מיטב אמני ישראל, מרביתם יוצאי להקת הנח"ל. בין האמנים שהתנדבו להופיע במועדון „הקומקום" בתל־אביב: שושנה דמארי, חווה אלברשטיין, טוביה צפיר, שלום חנוך, חנן יובל, דני [illegible], אפרים שמיר, מיקי קם, חנן גולדבלט, ועוד.

בערב יקירי הנח"ל יוצעו למכירה פומבית חפצי אמנות של יוסל ברגנר, ציונה תג'ר, עמנואל קיפניס ואחרים.

שני עמים בכיכר

חבטות של חג

את הפטישים אנו מכירים כבר מפורים, אבל קצף? זה חדש ולא נעים ■ הפסיכולוגים אומרים שהנוער משחרר אגרסיות — תיסמונת כלל־חברתית

מאת רונית מורגנשטרן

בערב יום העצמאות יצאנו אל כבר־מלכי־ישראל. כמו עשרות אלפי אנשים נוספים שעדיין מתרגשים מזיקוקין־דינור במוני. הפקקים בסביבה הותירו ברירה אחת — מסע רגלי ארוך לכיוון הכיכר. אז צעדנו. לא נורא, שמחת החג הרחיקה את העייפות מהרגלים.

אלא מה, לאורך כל הדרך צעדה אחרינו חבורת נערות צעירות, כבנות 12־13, וביניהן פטישי פלסטיק רעשניים. ברמזור הראשון חטפתי זפטה בראש. בעוד אני מסובבת את ראשי לכיוון בעלת הפטיש המצחקקת, באה החבטה מן הצד השני. טוב, את זה מכירים עוד מפורים.

תצינו את הכביש וחבורה מעורבת של בנים ובנות באה מולנו. מנה גדושה של חבטות מלווה בצחקוקי גיל נחתה עלינו. בעלי אף ספג מנת קצף סבון על פרצופו. קצף סבון בעיניים — זה חדש וזה גם לא נעים. בשלב הזה היתה כבר בתי הקטנה היסטרית. ראיתי עוד כמה ילדים דומעים לאחר „שרחצו" את פניהם בסבון.

כמו מבצע מתוכנן מראש

אין ספק, לאנשים רבים היתה הצפייה במופע הזיקוקין המרהיב לכשלעצמו עינוי של ממש בגלל חבורות ילדים ונוער — ולאו דווקא נוער שמכונה נוער־שוליים. אלא גם מי שמכונים בני טובים. אלה החליטו שמשמעותה של הנאה ביום העצמאות היא „להרביץ לאנשים". הרושם היה, שכמו במבצע מתוכנן מראש הצטיידו החבורות בפטישי פלסטיק ספוגים קצף סבון ותרסיסי קצף ויצאו בחבורות מאורגנות להסתער על עם ישראל שהעז לחגוג ולשמוח בחג העצמאות. נכון, לא כל הנוער „חוגג" בצורה כזאת, אבל המחזה היה מעציב למדי. מה יש לרקוד ברחובות זה כבר לא טוב? מדוע להתפרק על ידי אלימות לשמחה?

לדעת הפסיכולוגית הקלינית, ניצה אבר־בנאל, מבטאת התנהגות בני הנוער אגרסיה, כעס והיעדר כבוד בין אדם לחברו. תיסמונת זו היא קצה קרחון של תהליכים פנימיים מדאיגים מאוד בחברה הישראלית בכלל.

בתרבויות שונות יש חגי היפוך. למשל, ימים בהם מותר לגנוב. או ימים בהם חלים היפוכי תפקידים, כשמכובדים הופכים למשרתים ולהיפך. לנו, אין מספיק חגי היפוך כדי לבטא אגרסיות שקיימות בכולנו. יש לנו חגים שמעוגנים בדת ובמסורת היהודית ויש לנו חגים שאינם מעוגנים כלל במסגרות אלה. חג העצמאות הוא כזה ובתור שכזה הוא יוצר פירצה אליה מתגנבים כל מיני מנהגים והתנהגויות שמבטאים אותן אגרסיות מופנמות.

(המשך בעמוד 12)

עצמאות עם פטיש בראש וקצף בעיניים (צילום: אנדרה ברוטמן)

יום העצבנות

● תמונה ראשונה: זוג צעיר. הוא ממוצע קומה, משקפי ג'ון לנון לחוטמו. היא, שיער ארוך שחור, די נאה. שום דבר חריג. חבורה של בני־תשחורת מתנפלים על הבחורה ותוך שניות היא מתכסה בקצף מכף רגל ועד ראש. הבחור מאבד את עשתונותיו ומתחיל להכות את הנערים על ימין ועל שמאל. נוצרת מהומה גדולה. מגנים להפריד. הרוחות נרגעות. מלקקים את הפצעים. הבחורה ממררת בבכי. משקפיו של הבחור נשברו. אפו של אחד הנערים זב דם. חולצתו הלבנה מוכתמת. כולם מרוגזים. ויכוחים קולניים בקהל. שתי קבוצות.

קבוצה א': מה יש? מה קרה? אסור לשמוח? הם בסך הכל עשו שמח. לא קרה לה שום דבר. קצת קצף, זה אפילו לא עושה כתמים.

קבוצה ב': ככה עושים שמח? מרביצים לאנשים על הראש בפטישי פלסטיק ומתיזים קצף ואת שמחה? זה ברבריזם, פראי אדם. מכות מגיע להם.

הזמן, מוצאי יום שלישי, 13.5.86, ערב יום־העצמאות.

המקום, רחוב דיזנגוף, ליד הכיכר על־שם צינה־דיזנגוף, אשתו של מאיר.

● תמונה שנייה: זוג בשנות ה־30, נער כבן 12, תינוקת בת שנתיים בעגלה. נעים לאיטם לעבר הכיכר. ילדה כבת 6 מזויינת בפטיש פלסטיק מתכוונת להכות את התינוקת בראשה. האמא הזועמת מכה את הילדה על־ידה ומעיפה לה את הפטיש לרחוב. האמא של הילדה הנפגעת מתחילה לצעוק. האבא של התינוקת נזעק להגנת אשתו. שוב התמונה המוכרת. הקהל שנקהל תוך שניות מתחלק לשתי קבוצות. התומכים בפטישים והמתנגדים. הזמן והמקום כמו בתמונה א'.

החלוקה המהותית בישראל אינה בין אשכנזים ומזרחים, יהודים וערבים, עשירים ועניים. לדעתי, החלוקה האמיתית היחידה החוצה את עם ישראל היא זאת המבחינה בין אותו חלק בעם ישראל החוגג באמצעות פטישים. קצף, רעש, שווארמה ופגיעה בזולת. לבין החלק הקטן יותר, אם לשפוט לפי יום העצבנות, המעדיף לשמוח בלי להכות את רעהו. שני עמים חיים היום בישראל. ביום העצמאות שהוא לכאורה חג מאחד, נפערת תהום בין שני העמים האלה. אני מוכרח להודות שלרגע באה לי המחשבה שאולי, כדי למנוע מחוות בלתי נעימים, כדאי לחגוג את יום העצמאות פעמיים, כמו שחוגגים את ראש השנה. יום אחד לחובבי הקצף ויום שני לחובבי השמחה. השירה והריקודים ובא שלום לישראל. חג שמח.

לוי מורב

אפשר גם בלי קצף

מאת לוי מורב

קיבוץ נתיב הל"ה נוסד עם תום מלחמת השחרור על־ידי יוצאי חטיבת יפתח של הפלמ"ח. ייתכן שכאן צריך לחפש את השורשים, בהשלמות של גרעיני „המחנות העולים", איני יודע. אבל שמחת עצמאות כמו בנתיב הל"ה לא ראיתי בשום מקום.

החג מתחיל בשעות אחר הצהריים. יום הזכרון הסתיים במיסדר חגיגי בו הועלו הדגלים לראש התורן. ההמשך בזיקוקין דינור מהרכים תוצרת־בית. השלב הבא — ארוחה חגיגית תחת כיפת השמים. המנה העיקרית: ברווזים אפויים בהם נעוצים דגלוני ישראל. זאת רק התחלה. אחר כך הולכים לאכול (הרווקים) ולהשכיב את הילדים (הנשואים). בלילה מתחילה השמחה האמיתית. חדר אוכל מקושט, רחבת ריקודים פנויה, ספסלים מסביב ולא פחות חשוב — פינת משקאות חריפים וקלים והשתייה כדת, אין אונס. כיבודים מגוונים זורמים מן המטבח. השמחה מתחילה בשירה אדירה ועוברת לרחבת הריקודים. מתחילים בהורה, ממשיכים בריקודי עמים ומסיימים בריקודים סלוניים. כל זה עד אור הבוקר. והכל בלי פטישי פלסטיק, בלי קצף ובלי כמות כידור.

קשה להעביר במילים את השמחה. בשנים שאני הייתי בקיבוץ היא היתה בלבבות ומשם עברה לרגליים, לידיים, לגרונות ולעיניים הבורקות. נכון שגם ארגון טוב מוסיף ושאוכל טעים ומשקאות משובחים לא מזיקים, אבל העיקר היתה התחושה העמוקה של שמחה, של חג מולדת אמיתי, של שמחה מתפרצת בלי מעצורים, ללא מרור, בלי אסור לעשן ואסור ככה ואסור. חג של בני־חורין השמחים בחירות שהשיגו בקורבנות יקרים.

ביום העצמאות עצמו, אחרי קימה מאוחרת, הקיבוץ מתארגן לפיקניק. באחת החורשות באזור עמק האלה והסביבה. ולא אחת שם מקומות מקסימים. לפיקניק יוצאו כולם צעירים, זקנים, נשים וטף; אחרי הארוחה [illegible] למנוחת צהריים. אחר [illegible] של הצעירים, לונה [illegible] משחקים ועוד. והשיא [illegible] על הרשא. עשרות [illegible] הטלוויזיה. תוודאו [illegible] (לא היו קיימים) משעשעים, [illegible] (מה שמכונה בלשון העם סרטי [illegible]), צ'ארלי צ'אפלין, השמן והרזה ועוד ועוד.

יום העצמאות בנתיב הל"ה היה חג חילוני, של שמחה אמיתית, שהקיפה את כל האוכלוסייה, מתינוקות ועד למבוגרים. מאז שעזבתי את הקיבוץ וגם את [illegible]

הקיבוץ השני בו הייתי חבר (כרם שלום), לא חזרתי לשם מעולם, לא כראש השנה ולא בפסח. החג היחיד בו אני חש געגועים עזים והרצון לבוא ולקחת חלק בשמחה הוא חג העצמאות. אני יודע שאי־אפשר להעתיק באורח מכני את תבנית החג מהקיבוץ, אבל כדאי לנסות במקום החג ההמוני והאלים, כפי שהוא נהוג היום, לעבור לחגוג על בסיס שכונתי. אולי נשיג משהו המתקרב לחג כפי שהוא נהוג בקיבוץ ואז תהיה שמחת העצמאות שלמה יותר.

נ.ב. למרות כל מאמצי וכל הנסיונות שלי, לא הצלחתי לגלות שום עם ושום מדינה שתושביה חוגגים את יום העצמאות שלהם על־ידי חבטות בראשם של האזרחים והתזת קצף היישר לעיניהם. ואולי לכך התכוון הנביא כאשר דיבר על עם נבחר. עם סגולה. ואור לגויים?

ראש־דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

מוודקה עד דג מלוח

בחג הלאומי של פולין העיקר הוא השתייה והזלילה ■ המקורבים לצלחת השלטונית זוכים ביום זה בעיטורים ובפרסים, שיש להם גם ערך חומרי ■ איך מאלצים אורחים לבוא לאירועים רשמיים „מרצונם החופשי"

מאת יוסף שמי

כיצד חוגגים את חג העצמאות במדינות הגוש המזרחי, כמו פולין, למשל? ראשית לכל שותים הרבה וודקה בירה והעיקר — זוללים וזוללים: וזאת על שום מה? לא מפני שהם גלהבים לחג הקומוניסטי, כפי שהוא מכונה. כפי העם, אלא משום שימים מספר לפני החג, וגם ביום החג עצמו, משתדלים השלטונות למלא את החנויות בכל טוב. מוצרי חלב, בגדים ובפריט הנחוץ לכל משתה אמיתי, דג מלוח. ללא דג מלוח וכוס וודקה שום סעודה אינה נחשבת. בימים כתיקונם, כשיש וודקה אין דג מלוח, וכשיש גם זה וגם זה אין צלעית חזיר, או קציצות חזיר וכו'.

חג העצמאות של פולין חל ב־22 ביולי. הוא יום פירסום „מינשר יולי" בעיר לובלין, אותה כבשו הרוסים אחרי גירוש הגרמנים. הכריזו המהגרים הפולנים שבאו ממוסקבה על הקמת ממשלה זמנית. היום הזה הוכרז כחג לאומי, וגם כיום המהפיכה. „פולין הפכה לדמוקרטיה עממית". זה יום נוח בהרבה מה־11 בנובמבר, אותו חגגו עד ל־1939, לזכר הקמת הרפובליקה הפולנית בתום מלחמת העולם הראשונה. אמצע נובמבר זו עונת גשמים ואף שלגים, שבה קשה „להוציא כלב לרחוב", כפתגם השגור בפי הפולנים. יולי נוח גם מבחינה אחרת, כשיש צורך במצעד צבאי הדבר פחות מסובך. ומצעד צבאי הוא אחד ממרכיבי „השימחה" הלאומית. ב־1964, במלאות עשרים שנה להכרזת המשטר החדש, נערך בבירת פולין „מצעד המאה", בו הוצגו כוחות גדולים של הצבא. כולל שריון, ארטילריה וחיל־אוויר. לעיר הבירה הגיעו מאות אלפי אורחים כדי לראות את המצעד, שכן כל משטר יודע איך לפרוט על הכמיהה הלאומית לעוצמה צבאית, זאת כשל זכרונות התבוסה ב־1939, הצורם עד עצם היום הזה, וכן בעקבות איבוד העצמאות המדינית למשך יותר ממאה וחמישים שנה, מסוף המאה ה־18 ועד 1918. אחרי המיצעד נראתה ורשה כאילו עברה עליה סופת הוריקן, הכבישים נחרשו על־ידי השריון והרכב הכבד שגרף את קני הארטילריה, הגנים הציבוריים הושחתו על־ידי החוגגים והזוללים. כי החגיגה העממית האמיתית התנהלה במקביל ואחרי החגיגה הרשמית) הרשמית היתה כמובן „מסורקת", „ממולאת בהופעות" של להקות עממיות (דוגמת „מזובשה" המופיעה עתה בישראל), אך הציבור הרחב חוגג משהו המזכיר את ההילולה ליד קברו של שמעון בר־יוחאי.

תאוות ומריבות

מלבד הזלילה והשתייה, יום החג ב־22 ביולי הוא מדי שנה גם יום ריבוי תאוות ריכום ותאוות אחרות שונות ומשונות, הנובעות גם מהשתייה והזלילה. במהלך ריקודי־העם „נסגרים" חשבונות בין שכנים, בעיקר באזורים כפריים. בערים המצב יותר טוב, כי אין התקוטטויות רבות בין השכנים. מובן שיש פער עצום בין ההתנהגות בשכונות העממיות, לבין זו שבשכונות האינטליגנציה.

חג העצמאות, יותר מכל חג אחר, מנוצל כהזדמנות לחלוקת טובות־הנאה בין המקורבים לצלחת וכן בין אלה שהמשטר רוצה ביקרם. מחלקים עיטורים בסיטונות. לחלק מאלה אין ערך מלבד הסימלית, לחלק אחר יש ערך כספי. שכן הרבה מעלה לפעמים ב־25 עד 50 אחוז את גובה הגימלה. בצבא ובמשטרה מעלים בדרגה. כמעט כל שינוי דרגה שמור ליום החג של 22 ביולי. ישנם גם פרסים למצטיינים בעבודה, ביצירה, במעשי מופת. פרסים אלה הם גם בעלי ערך חומרי (לעתים הפרס שווה־ערך לאלפי דולר) וכן בעלי ערך יוקרתי, שכן לכיבוד כזה יש חשיבות לטווח ארוך — זכות קדימה לקבלת דירה, מכונית, או זכות קבלת הילד למוסד אקדמי שבו מספר המקומות מצומצם.

החל מ־1949 החדירו לאירועי החג גורם נוסף — „תחרות סוציאליסטית" לתוספת פריון, מאמץ, גימור אובייקטים לפני המועד הקבוע בתוכנית וכו', בתחילה היה בכך כדי לעודד אנשים ישרים למאמץ נוסף. אחרי זמן קצר ראו האנשים שיש בזה רק מבצע ראווה ו„עשיית רושם". תוך זמן קצר הפכו ההתחייבויות למה שהן בבריה"מ — עוד טקס כנסייתי, והפעם של הכנסיה הקומוניסטית.

חגיגות חג העצמאות „אינן נחשבות" ללא מבול של מלל, כרזות, סיסמאות ריקות מתוכן או הצגה בצורה אחרת של הגות שמקורן במוסקבה. בכל החגיגות הללו משתתפים בעיקר תופסי משרות, במנגנון המפלגתי הכלכלי ועוד. למצעדים ולעצרות עם מגייסים גם אנשים מן השורה, בשיטה [illegible] של אילוץ. המנהל לוחץ על הכפופים לו, הפועלים או הפקידים. האנשים באים למקום ריכוז, שם בודקים לפי רשימה את נוכחות המשתתפים „מרצונם החופשי", מחלקים להם כרזות, ונותנים הוראות מתי וכיצד לדקלם סיסמאות ואוי למי שאינו נוהג לפי „הכתוב בספר" שלא פורסם מעולם.

ככלות הכל, יום העצמאות הוא חג המנונים: זה יום של בטלה, של יציאה אל חיק הטבע, של שתייה, של אספקה טובה, אירועים המוניים במקומות ציבוריים, של קבלת פרסים כספיים ואחרים. כל זה עולה הרבה כסף, שהציבור ייאלץ להחזירו כפל כפליים, אבל זה יהיה מאוחר יותר.

נעליים על הסף

קדחת קרינה בגרמניה המערבית בעקבות אסון צ'רנוביל: העיתונים מפרסמים רשימות של מזון אסור והממשלה כבר תשלם בקרוב פיצויים לחקלאים. בדיעבד, גם ימים טובים ל"ירוקים"

מאת ורדינה חילו
מערב־גרמניה

במדינת בוואריה שבדרום־מערב־גרמניה פרסם עיתון מקומי תמונת שער ענקית — נעליים מסודרות בשורה לפני מפתן של בית. ערב קודם־לכן קיבלו הבוואריים שבאזורים נרשמה קרינה רדיו־אקטיבית גבוהה בשיעורה מכל חלקי גרמניה, עצה חדשה: השאירו את הנעליים מחוץ לבית. לבל תיכנס הקרינה, הרדיו־אקטיבית פנימה.

מאז אסון הכור הגרעיני בצ'רנוביל אחוזים הגרמנים פאניקה, עד כי דומה כי הנושא המרוכז, הנשמע והנקרא כאן ביותר הוא קרינה ועוד פעם קרינה, השלכותיה ותוצאותיה. בתוך כך דומה שקרנה של מפלגת הירוקים, שהטיפה בשנים האחרונות לשמור על אוויר צח ונקי ולהישמר מפני סכנה גרעינית, עלתה בימים אלו לאין שיעור.

העיתונים היומיים והשבועונים מתחרים זה בזה בהבאת סיפורים ופרטים על הקרינה והשלכותיה, ולפעמים מקבלים כמעט צורה של מהתלה. השבועון "קוויק" פירסם תמונה של אם צעירה נושאת מוורדה ומחזיקה בשלושה ילדיה הפעוטים. "אינני רוצה להיפגע מאוחר יותר, לכן החלטתי בשלב זה לנסוע לבקר אצל אחותי בלונדון", אמרה פרנסיסקה מילר ממינכן ל"קוויק".

היומון "בילד", הנחשב לנפוץ ביותר בגרמניה, פרסם בתחילת השבוע רשימה של מזון מותר ורשימת מזון שיש להחרימו כליל עד יעבור זעם, שהכינו שלושה מומחים בתחום הפיסיקה, הכימיה והתזונה.

דובדבנים, תות־שדה, קטניות למיניהן, יונים וברווזים כלולים ברשימת דברי המזון שאינם ראויים לאכילה בימים אלו, בעיקר אלה המיובאים מארצות מזרח־אירופה, שבהן ככל הנראה דרגת קרינה הרדיו־אקטיבית היתה גבוהה למדי. גם מאכל אברים פנימיים של בהמות, כמו כבד וכליות, הרגישים לפגיעות הקרינה, אינו רצוי לדברי המומחים, גם מאכילת בעלי־חיים המשוטטים חופשי ביערות, כמו צבאים וארנבות, יש להימנע, וכן אסורה אכילת ירקות עלים כמו פטרוזיליה, חסה, אספרגוס ותרד, הקרובים בצמיחתם לקרקעית האדמה. במקומם מומלץ לאכול ירקות ופירות מוקפאים או עלים ירוקים מיובשים.

גם האיסור על שתיית חלב טרי, שהובא ישירות מהרפת, גורם לפאניקה ובהלה בקרב הגרמנים ולעוגמת נפש בקרב הרפתנים. "הגרמנים, כמו בכל נושא, מגזימים", הצטדק מלצר במסעדה בדיסלדורף, ההומה בימים אלו המוני מבקרים שבאו לחזות בתערוכת הדפוס הענקית המתקיימת כאן. לדבריו, הוא שואל את המבקרים, בחצי־לשון חצי־רצינות, אם הם מעוניינים בסלט רדיו־אקטיבי או בסלט רגיל. הסועדים הגרמנים הפסיקו, לדבריו, להזמין סלט עם תוספות ונמנעים מאכילת דגים ואילו לתיירים האחרים בדרך כלל כמעט שלא איכפת.

ממשלת גרמניה תשלם בקרוב לחקלאים סכום המגיע ל־660 מיליון מרק בקירוב כפיצוי על הנזקים וההפסדים שנגרמו להם כתוצאה מהשלכותיו של האסון בצ'רנוביל.

"קל להכניס אותנו לבהלה, אבל קשה מאד להוציא אותנו ממנה", אמר לי עמית מקומי, והבטיח שימשיך לשתות חלב מהסופרמרקט...

מכוניות שהגיעו מפולין לגרמניה המערבית עוברות ניקוי יסודי

גובה התקרה ורמת המוסר

אם תאמץ הממשלה את ההצעות הרווחות באוצר על רפורמה שתוריד את תקרת המס מ־60 אחוז ל־30־40 אחוז יחמירו פי־כמה העיוותים והעוולות הקיימים כבר בלאו־הכי

מאת נפתלי בן־משה

הכול — הממשלה, ההסתדרות, הכלכלנים, הציבור — מסכימים שנחוצה רפורמה במס־הכנסה ליחיד. השאלה היא, איזו רפורמה. אפשר לערוך רפורמה שתגרום לעיוותים ועוולות חמורים פי־כמה מאלה הקיימים. זה בדיוק מה שעלול לקרות, אם אמנם תאמץ הממשלה — שהתחייבה לרפורמה במס־הכנסה — את ההצעות הרווחות בחוגי האוצר ובחוגים אחרים (בתוכם גם השר יעקובי), המדברות על רפורמה שתוריד את תקרת המס מ־60% ל־40 אחוזים ואפילו ל־30. השר אריאל שרון, כרגיל, מרחיק לכת ומציע לבטל כליל את מס־ההכנסה ולהמירו במס על צריכה. כל אלה המדברים בזכות הורדה דראסטית של תקרת מס־הכנסה קושרים זאת (גם אם אינם אומרים מפורשות) עם העלאה דראסטית מקבילה במס ערך מוסף. הרי צריך יהיה למלא ממקור כלשהו את החלל שייווצר בקופת המדינה. גם זו רפורמה — מצד אחד יקלו את עול המס מבעלי ההכנסות הגבוהות ומצד שני יכבידו את העול על השכבות העניות.

אך כדי לרדת לשורשי הבעיה, נחוץ להפריך כמה מוסכמות שיקריות ולהעלות כמה [illegible] מסוימות [illegible] שתקרת מס־ההכנסה בישראל היא מן הגבוהות בעולם, שנטל המס הוא כבר מנשוא, שהורדתה תעודד תשלום מס־אמת — כל הקביעות האלו אין להן על מה לסמוך. בארצות רבות, ובמיוחד בארצות בהן מפותחות עד למאד מדיניות הסעד והרווחה הסוציאלית, ובהן גם שורר מוסר תשלום מס גבוה לאין־שיעור מן המקובל בישראל — בארצות אלה מגיעה תקרת מס־הכנסה ל־70 ול־80 אחוז. לא שמענו שתקרה גבוהה זו פוגעת במוטיבציה לעבודה או בתפוקה.

מה קרה בפועל

הרפורמה במס־הכנסה, שהופעלה ב־1975 לפי המלצות ועדת בן־שחר, הורידה את תקרת מס־הכנסה מ־87 אחוז (כולל מילוות) ל־60 אחוז המירה את שיטת הזיכויים בשיטת הניכויים וכוננה סלמות מס חדשים — הכל כדי להסיר את העול מציבור משלמי מס אמת. הכוונה היתה, שהורדת תקרת המס, פישוט השיטה, הרחבת בסיס ההכנסה החייבת במס, חובה, ניהול חשבונות ואמצעי העונשין — יקטינו מצד אחד את הפיתוי ומצד שני יגדילו את הסיכון להעלים הכנסות, וכך תועמק גביית המס והפסד ההורדה ייצא בשכר תשלום מס אמת.

בפועל זה לא קרה. בפועל בוצעה הרפורמה בשלמותה לגבי השכירים בלבד, לאחר שבוטלו כל ההנחות והפטורים שהיו קיימים לפני הרפורמה, ולאחר שכל מרכיבי המשכורת, כולל רכב, טלפון, ביגוד, נסיעות לעבודה (ואפילו מתנות והלוואות מהמעביד) נכללו בהכנסה החייבת במס. לעומת זאת נתבדתה התקווה, שהרפורמה במס תקטין את ההשתמטות ותעלה את מוסר התשלום. עובדה, שמאז 1975 גדלו העלמות ההכנסה ולא קטנו, שההון השחור הלך ותפח משנה לשנה והגיע לממדים עצומים. עכשיו עולה מחדש התביעה להורדת תקרת המס. בטענה שהמס הגבוה הוא הגורם העיקרי להשתמטות מתשלום מס אמת. לפי אותו הגיון אפשר להגיע בקלות להצעת השר שרון, לבטל בכלל את מס־ההכנסה. לא יהיה מס — לא יהיה הון שחור. הכל יהיה לבן. וכך הבעייה תיפתר אחת לתמיד.

כניגוד לגניחות שוברות הלב של בעלי ההכנסות הגבוהות, הכורעים תחת נטל מס כבד מנשוא — יש בידינו מימצא של מחקר אחרון (מחקרם של אורית בן־שושן, יורם גבאי ויעקב קופ, מטעם המרכז לחקר המדיניות החברתית בראשותו של ד"ר ישראל כץ) [illegible] שבעלי [illegible] אחוז מכלל ההכנסות במשק, משלמים מס־הכנסה בממוצע לא יותר מ־23 ו־38 אחוז מהכנסותיהם הרשומות — פחות מן הממוצע שמשלמים העשירונים הבינוניים, שהם ברובם הגדול שכירים. זעקתם של בעלי ההכנסות הגבוהות נגד נטל המס הכבד מנשוא מזכירה לנו את זעקתו של הקוזאק הנגזל.

שלא ייווצר רושם שאני נגד רפורמה במס־הכנסה ליחיד. אני בעד רפורמה, עכשיו ודחוף. לא רפורמה שתוריד את תקרת המס, אלא רפורמה שתעלה את סף המס, שתרחיב את מדרגות המס ותגדיל את נקודות הזיכוי, כך שייהנו ממנה לא רק בעלי ההכנסות הגבוהות, אלא גם ובעיקר בעלי ההכנסות הנמוכות (שיהיו בכלל פטורים ממס) ובעלי ההכנסות הבינוניות (כולל עצמאים כמובן).

נזק כללי

סף המס (רצפת ההכנסה לאחר ניכוי הזיכויים שממנה מתחילה חובת המס), שעמד על 52 אחוז מהשכר הממוצע במשק בעת הפעלת הרפורמה של ועדת בן־שחר, ירד בסוף שנת 1985 מתחת ל־40 אחוז מן השכר הממוצע במשק. אם בעת הפעלת הרפורמה נמצאו למעלה מ־93 אחוז מכלל השכירים במדרגות המס הנמוכות 25־35 אחוז, הרי בשנת 1985 נמצאו בשלוש המדרגות הנמוכות (20־30־35) רק 5, 68 אחוז. השחיקה המצטברת מתקופת האינפלציה המהירה במדרגות המס ובנקודות הזיכוי (וגם בקיצבת הילדים) הביאה לכך, שהמס הממוצע המוטל על היחיד בישראל ברמות הכנסה נמוכות ובינוניות (בין 250 עד אלף דולר בחודש) אין לו את דוגמה בשום ארץ אחרת בעולם. ואם יש משהו דחוף המשווע לתיקון — הרי הוא כאן.

מלבד העיוות והעוול הסוציאלי, גורם הדבר גם נזק כלכלי כבד. אם עלות העבודה בייצור אינה נופלת בהרבה מזו הקיימת בארצות המפותחות והמתועשות, הרי השכר נטו (לאחר ניכוי המס ותשלומי חובה אחרים) המגיע לידיו של העובד נופל בממוצע ב־60 ואפילו ב־100 אחוז מן המקובל בארצות אלו. שורש הבעייה נעוץ, איפוא, בפער חסר התקדים שבין השכר ברוטו שמשלם המעביד לבין שכר הנטו המגיע לידיו של העובד כבר ברמות ההכנסה הנמוכות והבינוניות. באותן ארצות מתוקנות, בהן תקרת מס־הכנסה היא גבוהה ומגיעה ל־80 אחוז מן ההכנסה, שם גם סף המס גבוה לפחות כפליים מזה שבישראל. התקרה היא פונקצייה של הרצפה. אם רוצים להקל למטה, מוכרחים להכביד למעלה.

[illegible] תקרת המס [illegible] אחוז, אלא היא מחייבת החזרת מדרגת המס של 60 אחוז לבעלי הכנסות גבוהות במיוחד (ועל־ידי תקרה שתיקבע), כך יקוזז במשהו ההפסד שייגרם לקופת המדינה מאבדן הכנסות וכך יצומצמו (שוב במשהו) ההקלות מהן ייהנו בעלי ההכנסות הגבוהות, בשל העלאת סף המס והפחתות המס השוליות לאורך כל מדרגות המס (הצעות מפורטות לרפורמה במס הכנסה ליחיד ברוח זו הגישה ועדת המסים של ההסתדרות לממשלה עוד בשנת 1985).

כל העוסקים בנושא הרפורמה במס־הכנסה ליחיד, הם רובם, כולם בעלי הכנסות גבוהות, חושבים בדיוק בכיוון הפוך. הם רגילים להסתכל למעלה ולא למטה. גם אם לא כל אדם קרוב לעצמו במודע, שלא במודע, הוא בדרך־כלל לא רחוק מעצמו. אני כותב כי אני מודאג. הרפורמה, גם אם תתמהמה בוא תבוא, אך עלולה לבוא רפורמה כזו שתהיה נכוית לשנים, אם לא לדורות. ואני אומר זאת במיוחד באוזני הנהגת ההסתדרות.

פטישי הברזל של "חיים שכאלה"

הצגת בני־המשפחה של יפה ירקוני שירדו מהארץ כאידיאל של קפה "צליל" הפכה את התוכנית כולה לצליל צורמני מתמשך

מאת ישראל זמיר

"יום־העצמאות" הוא אחד החגים הבודדים שאינו מעוגן במקורות ישראל, וניתן להפיח בו רוח ישראלית צעירה, דינאמיות של חג תוצרת־הארץ. אולם בטלוויזיה שלנו סברו ככל הנראה אחרת, כאשר הביאו את "חיים שכאלה" עם יפה ירקוני, ולכבוד התוכנית, "הורידו" עלינו בטיסה ישירה משפחת יורדים מלוס אנג'לס הזמר חוזר שמשון ברנוי, וכל זה על חשבון מדינת־ישראל, ולדברי הדוברת: "זה עלה סכום מינימאלי, רק 2200 דולר".

זה נחמד מאוד כאשר מפגישים את יפה ירקוני עם אחותה, שביקרה בארץ רק לפני חודשיים, עם אחיה היושב בקאראקס שבוונצואלה, אך מוכרחים גם לרגע לחשוב על ההיבט החינוכי: האם הכוונה להראות כי הגולה לגיטימית ואפשר ללחום במלחמות ישראל, לשיר שירי מולדת, ואחר־כך לרדת מן הארץ ומדי פעם, באווירה נוסטאלגית־סנטימנטאלית במינון סכריני, להוסיף ל"תוספת מולדת" על חשבוננו, ישר לאקרני הטלוויזיה והכל כשר למהדרין?

יום־העצמאות קשור קשר בל יינתק עם יום הזיכרון לחללי צה"ל, אל אותם צעירים רבים וטובים שחיו ונפלו, כולל אנשי מח"ל (מתנדבי חוץ־לארץ), שנחלצו לעזרת המדינה הלוחמת ובאו לסייע לנו. כלום לא היה יותר נכון, אם כבר מחליטים להוציא כסף על נסיעות מחו"ל, ולהביא כמה מאותם אנשי מח"ל שלחמו כאן, ואולי להראות כי הזיקה והקשרים עדיין קיימים? להציג את משפחת ירקוני (האח והאחות) שירדו, כאידיאל של קפה "צליל" — הופך את העניין כולו לצליל צורמני מאוד.

אפשר היה אולי להסתפק באחות, או באחות ואולי בשמשון ברנוי ולהדגיש יותר את תרומתה של יפה ירקוני להעלאת המוראל במלחמות ישראל. אני, דרך משל, זוכר את יפה ירקוני, כשפרצה מלחמת יום־כיפור, יורדת לטיסה שבסיני ושם, ראיתיה דבוקה לטלפון ושרה לחיילים חלומי פנים במוצבים הנצורים שליד התעלה שירי עידוד, שיחזיקו מעמד עד אשר צה"ל יגיע לחלצם. זה פרק ראוי להבלטה דווקא ביום־העצמאות ולא להתרכז בנוסטאלגיה הכוללת שלו־שה (!) יורדים.

אני כותב זאת בצער, כשאני יודע שלמחרת היום התפרסמה "פרשת כרסל" ולאחריה "פרשת הייס" והירידה מן הארץ הפכה למכת מדינה קשה וחמורה. מי שטורח להגיע ללוס־אנג'לס יוכל לפגוש שם עיירת יורדים שלימה, הללו שם מסודרים ועתירים מאוד זה לזה. הם בונים בתים, פורשים שטיחים מקיר אל קיר, מתעסקים בעסקי תיווך, יהלומים, באינסטלציה, חימום, קירור ובקיצור, יושבים לכסות דינריהם ובערבי שבתות מתאספים לחבורה, מאזינים לשיריה של יפה ירקוני, הם מדי פעם אף מגיחים לחופשת "מולדת", לאחר שמיצו את "הבשט הירוק" שרכשו — חלקם נאלץ אף להינשא נישואין פיקטיביים לנשים אמריקניות ובלבד לזכות בפספורט הגואל.

הוסף על אלה את עסקת השבוי ולפניך זיהום אוויר אמיתי. לא אתפלא אם בחלקה השני של התוכנית יביא לנו עמוס אטינגר גם כמה מחורי ישראליים מחו"ל, שעדיין לא זכו לכותרות והיו בעבר קשורים, חוק לחוק ובעקיפין ליפה ירקוני. כאשר רשה בגדודיהם.

הגולה החלה לאחרונה להופיע כאיום, אחר הבנקאים והתרגיה בעקבות ועדת בייסקי, כבר איש עיוור אינו יואלצוהו להתפטר — הוא יעביר את נכסיו (מאות מיליוני דולר) לחו"ל וישב עימנו את הרומן...

נראה לי, שאם לא תוקעים מסקה בהיבטים החינוכיים של "חיים שכאלה" אנו עלולים לפגוש גם בבנקאים מנהלי סניפים, ישראלים־לשעבר, [illegible] מהם שמעתי, כי בעסקים שם הם משרתים את העם ביותר־עילוי והיזוניות מאשר אנו פה בישראל, והכספים שהם מורידים לקופות העם לא יסולאו בפז.

ביום־העצמאות השנה הציגו בטלוויזיה גם את עדות "חיים שכאלה" את הירידה מן הארץ, ראויה יפה ירקוני לתוכנית טובה על תרומתה, ועל כי יפה, אך הרגש על שלושה יורדים הבא כמינו טעם מר, חוסר רגישות מן הסוג הזה — מעורר פליאה.

ביום־העצמאות הולמים בראשנו בפטישי פלאסטיק. השנה דאגה לנו הטלוויזיה להחליף את הפלאסטיק בברזל. ואנו נחבלנו.

כסא טוב באמצע

מאת דורית גפן

לא ד"ש חדש

מקימי המפלגה החדשה — המרכז הליברלי — הם קבוצה קטנה של פוליטיקאים ועסקנים שהשתייכו עד לפני זמן לא רב למפלגה הליברלית של הליכוד. העילה העיקרית להחלטתם לפרוש ולהקים מפלגה ליברלית חדשה היתה ההחלטה של ועידת הליברלים להתאחד עם "חרות", ולחסל את המפלגה גם באופן ארגוני (לדעת רבים הליברלים כבר מחוסלים מזמן מבחינה אידיאולוגית).

גם מי שיבקש למצוא סיבות אידיאולוגיות ברורות — שימור וחידוש הרעיון הליברלי — אצל קבוצת המייסדים — שבראשה עומדים אריה דולצין, יו"ר הסוכנות היהודית, שלמה להט, ראש עיריית תל־אביב, השר לשעבר יצחק ברמן, הח"כ לשעבר יחזקאל פלומין, ראש עיריית רחובות, יחזקאל הרמלך ואחרים — אינו יכול להתעלם מן העובדה, כי בתוך מפלגת־האם שלהם היה כוחם הפוליטי קטן למדי. אין כמובן להתפלא על כך. בוודאי לא במפלגה הליברלית, שבה השיקולים האינטרסנטיים־אישיים עומדים בדרך־כלל מעל כל שיקול אחר. והנטייה הרווחת היא ללכת עם מי שיכול לתת לך יותר.

מבחינות רבות אפשר כמובן לשאול מדוע המתינו מייסדי המרכז הליברלי שנים כה רבות, שהרי כל התופעות שעליהם הם מצביעים היום במפלגת־האם שלהם לא החלו בהחלטה להתאחד עם "חרות". החלטה זו היתה רק הפועל־היוצא של תהליך ארוך ומתמשך, שבו השילה מעליה המפלגה הליברלית כל סימן־היכר ייחודי־ליברלי, וחשפה את ערוותה הפוליטית לעיני כל כמפלגה שרואה את חזות הכל בכסא, בשררה. כמובן שלליברלים אין מונופול ובלעדיות על האידיאולוגיה השרדנית, אך היא טיפחה אותה בגלוי ולעיני כל. מה שנעשה במפלגות אחרות בצנעה ובדיסקרטיות, ולעתים אף בסומק הפנים קל — נעשה אצל הליברלים בריש־גלי — לעיני הרבים. והעיקר, ללא שמץ של בושה. אפשר לומר, כי אחד מ"הישגיה" של המפלגה הליברלית בפוליטיקה הישראלית הוא בכך שהיא הצליחה להכניס את הנורמה הזו גם למפלגות אחרות. האמת היא, כי אחדים ממייסדי המרכז הליברלי ניסו לפעול בתוך מפלגתם הקודמת כדי לנתק את הכבלים שלה עם "חרות", אך היה זה מאבק חסר סיכוי מראש. הליברלים עשו חשבון אריתמטי פשוט: הליכה לבד — לאחר שנים ארוכות של התבטלות כמעט מוחלטת כלפי "חרות" — תהיה הימור על חלק גדול מהקופה שהצליחו לצבור בשותפות עם "חרות". המגנט של הכסאות הפרלמנטריים הבטוחים כמו גם הכסאות המיניסטריאלים פעל היטב, והצליח עד כה לדחוק הצידה כל שיקול אחר, אידיאולוגי למשל.

*

השאלה אינה מדוע פרשו ברמן, צ'יץ' וחבריהם, אלא למה עשו זאת באיחור כזה? שאלה לא פחות חשובה היא מהו האלקטוראט שלהם?

ההצבעה העצמית שלהם כמרכז המפה הפוליטית, בין הליכוד לבין מפלגת העבודה, גוררת את ראשי המרכז הליברלי וגם אחרים להשוות אותם עם ד"ש. השוואה כזו יכולה להיות רק מחמאה למפלגה החדשה, אך היא אינה במקומה. ההיסטוריה אינה חוזרת על עצמה אלא כפארסה. הנסיבות שבהן הוקמה ד"ש אינן קיימות היום, וכשלונה של ד"ש לחרוג מאפיזודה קצרה — על אף התמיכה הבלתי רגילה שזכתה לה עם הקמתה — מצמצמים עוד יותר את הסיכוי, כי התופעה הזו תחזור על עצמה. בוודאי לא בהנהגת ראשי המרכז הליברלי.

במרכז הליברלי יש הסבורים, כי ניתן לקבל קולות גם ממצביעי המערך לשעבר. קשה מאד לראות את ההגיון הפוליטי של הנחה כזו. המערך ("העבודה" ו"יחד") תופס היום חלק נכבד מן המרכז. הסטיגמה השמאלנית שהיתה לו בעבר הוסרה לאחר שמפ"ם פרשה מן המערך, ויוסי שריד עזב אותם לטובת ר"צ, ובמקומם הצטרפו ל"ע ועזר וייצמן, והודקו הקשרים עם יגאל הורביץ. גם השותפות עם הליכוד בממשלה אחת מבטיחה למפלגת העבודה, כי הבוחרים מן המרכז שהצביעו למערך לא יטשו אותו לטובת צ'יץ' ודולצין.

המרכז הישראלי הצטמצם מאד בשנים האחרונות, ובבחירות האחרונות היו לו בקושי שבעה מנדטים (3 — שינוי, 3 — יחד ו־1 אומץ). לא יהיה זה מופרז לטעון, כי אם יחליטו שלושת הגופים האלה לרוץ בבחירות לכנסת הי"ב, יצטמצם כוחם הכולל בשליש, ואולי אף בחצי. המירווח האלקטוראלי בין העבודה והליכוד הולך ומצטמק, והסיבות לכך ראויות לניתוח ארוך ומעמיק שלא כאן מקומו.

האמנם הליכוד, שאינו נמצא היום בשיאו, בלשון המעטה, יכול לספק למרכז הליברלי את המנדטים שהוא מקווה להשיג בבחירות הבאות? גם כאן הספק הוא גדול. רוב סקרי דעת הקהל מלמדים, כי הליכוד מאבד את כוחו לטובת הימין, קרי "התחיה". המרכז הליברלי על מצעו המדיני־בטחוני אינו יכול להוות אלטרנטיבה לאותם אוכזבי ליכוד. אמנם מה שנראה נכון להיום יכול עוד להשתנות. עד לבחירות נותרו למעלה משנתיים. עדיין קשה לראות כיצד ייפתרו הבעיות הפרסונאליות בתוך "חרות", ואיך יושלם האיחוד בין הליברלים ל"חרות". איש אינו יודע גם כיצד תתפקד הממשלה הרוטאציונית בראשותו של שמיר. אך כל סימני־השאלה האלה אינם יכולים לשנות הרבה לגבי הסיכויים הבסיסיים של המרכז הליברלי לחרוג מהצלחה אלקטוראלית של שניים עד שלושה מנדטים, במקרה הטוב.

הבעיה העיקרית של המפלגה החדשה היא להגיע להסכם עם "שינוי" כדי למנוע קיזוז הדדי בין השניים. הנטייה בשתי המפלגות היא לטובת הליכה משותפת, ויש להניח כי כך אכן יקרה בסופו של דבר. גם בל"ע, הנמצאת כרגע במערך עם העבודה, יש העדפה בולטת ללכת על "טיקט" ליברלי. התנופה (בעיקר בזכות יחסי ציבור, פירסום אגרסיבי וכיסוי עיתונאי ללא פרופורציה) של ועידת היסוד של המרכז הליברלי, שהיתה השבוע, תחלש מהר מאד, ותחליף מקומה, בשיגרה היומיומית של בניית תשתית ארגונית־מפלגתית, שתצטרך להוביל את המרכז הליברלי לבחירות.

עד כה עלתה המפלגה החדשה כמיליון דולר. יש אומרים, כי יש השקעות רנטביליות יותר.

מי מפחד ממיפגשים

האם יש קשר בין אלה המטיפים נגד מיפגשים בין נוער יהודי לנוער ערבי לבין אלה הקוראים לאסור מיפגשים בין ישראלים לבין פלשתינים הקשורים באש"ף? כל בר דעת ישיב מייד, כי אין בין השניים ולא כלום. עובדה, שבין אלה הנאבקים כי יש לקיים מיפגשי נוער ישראלי (ערבי ויהודי) ישנם כאלה התומכים בחוק שיאסור פגישות עם פלשתינים.

מדוע הימין תומך בהצעת החוק אין צורך להסביר — כל הידברות, כל סיכוי להגיע להבנה כלשהי, נראית לימין כסכנה ואיום — שמא יתגלה לפתע, כי יש עם מי לדבר ואולי גם על מה לדבר. קצת יותר קשה להסביר את אלה שאינם בימין — מה להם ולאותה חקיקה מזורה. בספק אם איש מבין התומכים בחוק חושש באמת, כי מיפגשים בין אישים ישראלים לפלשתינים עלולים לסכן את בטחונה של ישראל במובן הפשוט של הביטוי. עינם הפקוחה של הגורמים הבטחוניים רואה ואולי גם שומעת כל פגישה — ובחוק יש די שיניים כדי להעמיד לדין ולהעניש את מי שינסה לפגוע הלכה למעשה בבטחון ישראל. הצעת החוק העומדת על הפרק נגד קיום מיפגשים עם פלשתינים היא על פניה הצהרה פוליטית, המבקשת לחסום כל סדק ופתח צר של הידברויות בין שני הצדדים. גם לא באופן בלתי פורמאלי. והרי פגישות רשמיות אינן באות בחשבון. בוודאי לא כאשר מכהנת ממשלת אחדות לאומית. מפלגת העבודה ושמעון פרס בראשה יכלו לפחות לתבוע, כי בנושא זה לא תפעל משמעת סיעתית. ולהסתפק בכך. די היה בכניעה לליכוד, אשר ביקש לכרוך בין הצעת החוק נגד הגזענות לבין הצעת החוק נגד המיפגשים עם פלשתינים חברי אש"ף. לליכוד אין כמובן כל סייגים — ובלבד לתפוס מרובה. שהרי הקשר בין שני החוקים אפילו אינו מקרי. הוא אינו בנמצא.

האם יתבע פרס משמעת סיעתית? על פי הקולות המגיעים מלשכת ראש הממשלה יש חשש שכן. בין הנימוקים הנשמעים נאמר, כי לא יתכן שבעוד ישראל תובעת מארה"ב להימנע ממפגשים כאלה היא תתיר לישראלים להיפגש. נימוק אחר הוא, כי מוטב שמיפגשים כאלה יהיו תחת פיקוח ושיקול מלמעלה. לא כל פוליטיקאי או איש ציבור שיחפוץ בכך — יוכל להיפגש עם פלשתינים חברי אש"ף. פגישות שראש הממשלה יחשוב כרצויות — יקבלו אישור מיוחד.

אלה נימוקים וגיוניים, אך נעדרת מהן אותה פתיחות, הכרחית, לפחות בעיני מי שמאמין, כי ניתן יהיה למצוא יום אחד פתרון מוסכם של שלום גם עם הפלשתינים, ועל כן אסור לסגור את כל הדלתות. אלא יש לאפשר כמה פתחים בלתי רשמיים להידברות בין הצדדים.

עונת הוועידות

זוהי עונה מועדת לוועידות מפלגתיות. כבר מזמן לא זכורה עונה צפופה כזאת. אפשר לחשוב, כי המפלגות עשו יד אחת להתוועד, לאו דווקא זו עם זו, אלא כל אחת עם עצמה. ועידת "חרות" נתנה את האות בחודש מארס, ולאחריה התכנסו ועידות "העבודה" ו"התחיה" בחודש אפריל. בחודש מאי היה המושב השני של ועידת "העבודה". ובניגוד לוועידה הבלתי גמורה של "חרות", במפלגת העבודה מתגאים בהרמוניה ששררה אצלם.

חודש מאי לא חלף עדיין וכבר היו שתי ועידות נוספות: של המרכז הליברלי ושל רפ"י־אומץ. לגבי רפ"י אין זו ועידה של ממש, אלא רק ערב פתיחה. החלק השני, הנחשב בדרך־כלל לעיקר, הדיונים במצע, יתקיימו מאוחר יותר, אולי בחודש יוני. בחודש יוני הממשמש ובא צפוייה ועידה נוספת, הפעם של המפד"ל — וגם כאן עשוייה להיות ועידה חמה ותוססת. מי יודע, אולי יצליחו ב"חרות" להגיע להסכמה כלשהי ויקימו את המושב השני של הוועידה בחודש יוני, יתכן שמחכים ליום של חמסין קשה, שיהלום את הלכי הרוחות ב"חרות".

ועידות־ועידות ובחירות — אין?

דולצ'ין וצ'יץ – למה הם חיכו עד עכשיו?

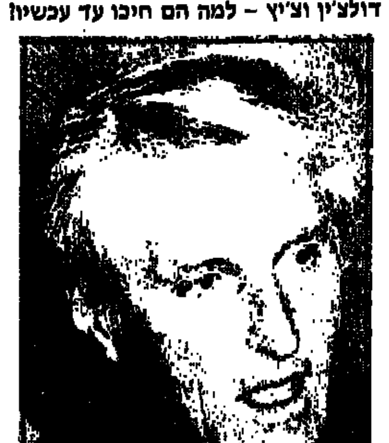

התסמונת הדתית של "העבודה"

אנשים אינם משתנים בדרך־כלל, אלא אם כן עברו איזו טראומה חריפה, וגם אז לא תמיד. מה שנראה לנו לעתים כשינוי הוא לרוב רק שינוי של הדגשים — במיוחד אצל פוליטיקאים.

מי שמקשיב לשמעון פרס בנושאי דת עלול לחשוב בטעות, כי הוא נמצא בשלבים ההתחלתיים של חזרה בתשובה. אך אין חשש, כי ראש הממשלה ויו"ר מפלגת העבודה יחליט לפתע לזנוח הכל ולהכנס בין כתליה של ישיבת "אור שמח" או כל ישיבה אחרת. נכון כי פרס מרבה לאחרונה בציטוטים ובפרשנויות (כך למשל הסביר לצירי ועידת מפלגתו, כי בתורה מופיעה רק פעם אחת המילה חילוני, והכוונה היא למי שאינו כוהן, או שהבהיר להם, כי אין חובה בתורה ללכת בכיסוי ראש), אך יותר מאשר רוצה פרס לחזור בתשובה כלשהי, הוא מבקש להחזיר למפלגת העבודה מצביעים דתיים, ובעיקר להביא למעין רהביליטציה של מפלגתו בעיני המפלגות הדתיות.

בין הסיסמאות של ראש הממשלה — שמירה על הסטאטוס־קוו. המשך התחבורה הציבורית בחיפה — כן. הפעלת הרכבל החדש בשבת — לא. המשך הפעלת מגרשי הכדורגל ברמת־גן, אך לא את האצטדיון שם. גם בעבר דיברו במפלגת העבודה על שמירת הסטאטוס־קוו בענייני דת, ומסיבה זו תבעו (כאשר היו עדיין באופוזיציה) לשנות את התחיקה הדתית, שנעשתה בתקופת שלטון הליכוד ונגסה בסטאטוס־קוו לטובת הדתיים. עכשיו — יוק. הם מלהזכיר. כאשר עשתה זו ועדת המשנה לענייני דת ומדינה, בהצעות ההחלטה שהכינה לדיון ואישור הוועידה, התערב פרס וביקש ממנה להכין הצעות החלטה כלליות.

מסתבר, כי נושא דת ומדינה אינו בוער בעצמותיה של מפלגת העבודה. את הדיון בנושא זה דחו מן המושב הראשון של הוועידה למושב השני, וגם שם הקצו לו מיטת סדום צרה ודחוקה. בסופו של יום דיונים ממושך. התמונה של מאות הכסאות שננטשו על־ידי הצירים, שהעדיפו לחלץ את אבריהם מחוץ לאולם ולעסוק בעניינים אחרים, בעת שהחל הדיון — דיברה בעד עצמה. אלה שנשארו היו החברים הדתיים (לפי הכיפות) וכמה עשרות איכפתניקים, החוששים מפני הקלריקליזציה של ישראל, ורואים את תפקידה של מפלגת העבודה לשים סכר לאופנסיבה הדתית־חרדית במדינה. הנושא הדתי "זכה" מן ההפקר, והדיון בו התמשך מעבר לזמן שהוקצה לו לאחר שהוועידה המתמרת היתה עסוקה בבחינה אחרונה של הרכב המרכז החדש. אך מושב הוועידה לא הגיע לכלל הכרעה בנושא זה, והעביר את סמכותו למרכז המפלגה. כך נרחק הנושא, שצריך היה לעמוד במרכז הדיון האידיאולוגי של המושב השני, פעם נוספת.

התיזה הבסיסית של שמעון פרס היא, כי אסור שמצע המפלגה בענייני דת ירתיע מצביעים דתיים המזדהים עם מפלגת העבודה בנושאים המדיניים והחברתיים מלהצביע עבורה. לכאורה זוהי תיזה הגיונית וסבירה, אך מפלגה פוליטית, המתיימרת לעצב את החברה הישראלית, אינה יכולה להתעלם מהמציאות שהלכה והתגבשה מאז 77', שבה המחנה הדתי־פוליטי, למרות ירידת כוחו האלקטוראלי — מנצל את חולשת הדעת של המפלגות החילוניות הגדולות, וצובר לעצמו הישגים רבים ההופכים את מדינת ישראל למדינה בעלת צביון קלריקאלי.

התאבון של הדתיים גובר עם האוכל, וכל כניעה נוספת להם אינה סוף פסוק, כי אם תמריץ למיתקפה נוספת. כוחן של המפלגות הדתיות נובע רק ממקור אחד — חולשת הדעת של המפלגות הגדולות, אשר מסיבות קוניוקטוראליות מפקירות את החברה הישראלית לגחמות של הדתיים הקיצוניים.

שמעון פרס – לחזור בתשובה או להחזיר דתיים

רשות הקורא

צ'רנוביל והשאלה היהודית

נדמה לי שמכל המלל והמידע הממשי של האסון בצ'רנוביל עדיין לא קשרו אותו עם היהודים באוקראינה. עם כל העצב על האסון הטבעי הזה היתה לי נקודת אור לרגע, כאשר באחת ההודעות ברדיו שמענו שבקייב ובסביבתה חיים כיום כ־100־200 אלף יהודים. לא ידעתי. ושמחתי על כך שלמרות השואה ונגישות השלטון הסובייטי עדיין קיים מספר יחסית רב של יהודים, באוקראינה, שהיתה פעם מרכז גדול של מיליוני יהודים.

לי, שמוצאי מווהלין, אוקראינה, לא זר כלל השם צ'רנוביל. אני אומנם לא הייתי שם מעולם. אך זכורני שבבית דודי וסבי, לפני מלחמת העולם, היתה תלויה על קיר המזרח תמונה של איש יפה, בעל הדרת פנים המפיקות חוכמה. סבי הסביר לי, שזוהי תמונתו של הרבי מצ'רנוביל, שהוא היה אחד מאלפי חסידיו. נראה שפעם היתה קהילה יהודית יפה ותוססת בצ'רנוביל וסביבתה. אם לא פסקה מקיומה בימי השלטון הסובייטי, וודאי נספו עם רוב בית ישראל באיזור זה מידי הצורר הנאצי. אכן, צ'רנוביל, אינה זרה לנו כלל.

קראתי במרור זה את דברי ההבל של גריגורי קנוביץ מסאסא, כאילו "התאונה" (והמרכאות שלו) בכור הגרעיני בצ'רנוביל קרתה לא במקרה, אלא בכוונה (הדגשה שלו), לפי סברתו האווילית. לא היתה זו תאונה כלל אלא מעשה מחושב של משטר גורבצ'וב, כדי לגרום לכך שמדינות המערב יפסיקו לבנות כורים גרעיניים לייצור חשמל וירבו לקנות את הנפט הרב שבריה"מ מעונינת לייצא ולהעלות את המחירים, שירדו באחרונה.

נראה הקרינה מליבת הכור הבוער הגיעה בכל זאת גם לאוורנו, וביחוד לקיבוץ סאסא היפה בגליל... לא על השלטון בבריה"מ מעיד הכותב אלא על עצמו.

שיקה קציר, יד מרדכי

*

הזדעזעתי למקרא מכתבו של גריגורי קנוביץ מסאסא, "אסון צ'רנוביל ומחירי הנפט". לא אבוא בטענות לכותב המכתב, אבל טענה קשה מאד יש לי לעתון, שבמשך שנים רבות אני רואה אותו כעתוני. קשה להבין איך יכול היה "על המשמר" להדפיס דברי בלע כאלה — האם חייב העתון להדפיס כל מכתב המגיע למערכת? מסופקני אם עתון אחר בארץ היה מרשה להדפיס בעמודיו אשמה כה חמורה נגד מדינה, אפילו בלתי ידידותית כמו בריה"מ.

לפי פירסומים שונים של אנשי מדע, תאונה זו עלולה היתה להביא לרבבות קורבנות. נדמה לי גם שהרדיואקטיביות אינה מתפשטת לפי כתובת מסויימת. הרי יוזמי ה"תאונה" עצמם עלולים היו להיות בין הנפגעים. אך לדעת גריגורי קנוביץ עשו הכל למען בצע כסף — העלאת מחירי הנפט.

אברהם ברוידא, כפר מנחם

היחסים עם אוסטריה

ההצהרות הבלתי שקולות של סגן ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר, ושל חברי כנסת, בעניין ניתוק היחסים עם אוסטריה אם קורט ואלדהיים ייבחר כנשיא, ניתנו בטרם זמן. גם אם היו אי־הבנות לרוב בין ממשלת ישראל והקנצלר קרייסקי, אין להתעלם מהעובדה שאוסטריה שימשה ומשמשת, זה שנים, כתחנת מעבר לרבבות עולי בריה"מ.

כמי שהיה בשנת 1974 שליח מטעם הסוכנות היהודית לענייני הסברה בווינה, אני מקווה ומאמין שעוד תהיה עליה. יש לשמור על יחסים דיפלומטיים תקינים עם ממשלת אוסטריה, ולא לחרר את היחסים מה שעלול להתנקם בנו בעתיד.

אבא בוטבינק, רמת־אביב

ערב מרגש להכרת השואה

במוצאי שבת, 10.5.86, נכחתי במסיבה לרגל פירסום ספריהן של רחל אשרוב וסבינה דורפמן. היה ערב מרגש ותרבותי, שתרם להכרת השואה וחשוב להרבות בערבים כאלה. שיריה של רחל אשרוב עדינים ונוגעים ללב.

הקטעים שקראה סבינה דורפמן מתוך ספרה "סערות חיים" השאירו רושם עמוק על הנוכחים באולם. קריאתה שיקפה אותנו בסבלה על עברה בשואה. דבקותה בציונות ואהבת המולדת פורצת ומקרינה ממנה.

תגובתה של חיילת בשם מידי היתה מרגשת ומפתיעה. אותה חיילת ביקשה מסבינה להגיע לבתי הספר ולדור הצעיר, וגם אני מצטרף לבקשתה.

אני מברך את יו"ר אגודת הסופרים בחיפה, ד"ר עדה אהרוני, על יוזמתה הברוכה בעריכת ערבים כאלה.

יעקב לוין, חיפה

פסטיבל ישראל | אי־שם בין פיסול, מחול ותיאטרון

עדינה בר־און במופע „מקום אחר" ולהקת „תמו־נע" ב„חמש צעקות"

מאת גיורא מנור

עדינה בר־און היא בוגרת „בצלאל", שדרכה הוליכה אותה מהפיסול לעיצוב תנועה אנושית. נאוה צוקרמן למדה ב„סמינר הקיבוצים" תנועה ומחול, והקימה קבוצת תיאטרון־תנועה. שתי יוצרות אלה, שנפגשו עם הקהל לראשונה במסגרות כמו פסטיבאל עכו, מפגש תלחי, בהן מוצגים מייצגים ועבודות נסיוניות, הנעות באיזור הבינתחומי כל אחת בחרה לעצמה דרך אמנותית משלה. ואולי אני עושה לשתיהן עוול־מסוים, שעה שאני כורך אותן באגודה אחת, כי סמיכות הפרשיות הזאת נובעת רק מכך שגם עדינה וגם קבוצתה של נאוה „תמו־נע", אמורות להופיע במסגרת פסטיבאל ישראל.

המופע החדש של „תמו־נע", „חמש צעקות", הוא השלישי שנוצר בהדרכתה של נאוה צוקרמן. הראשון היה „תמו־נע". מין אלבום תצלומים משפחתי בתנועה, אירוני ומשעשע. השני נקרא „תשתו קפה", שהיה דיוקן מקובץ של ההוויה הישראלית על רקע מלחמת לבנון האומללה והמופע החדש מבוסס, או נכון יותר, נוצר בהשראת ספרו של מילן קונדרה, הסופר הצ'כי הגולה, „הקלות הבלתי נסבלת של הקיום".

חמשת חלקי המופע נושאים את השמות הבאים: תחילת המסע, הציפייה למפגש, ציות ומרידה, הקיטש, השקט שבהשלמה — ומי שקרא את הספר ומי שלא קרא עדיין, טוב יעשה אם יעיין בו. לא בשל המופע של „תמו־נע", אלא בזכות עצמו.) יגלה במופע הדים להתרחשויות ולמעט מהרמיזות המופיעות בו. למעשה לקוח ישירות מספרו של קונדרה רק המונולוג על מהות הקיטש. דרשה אירונית על עולם, השולל או אינו מסוגל להשלים עם עולם, בו לגוף האדם צרכים גשמיים של הפרשת שתן וצואה. המושמע בפיו של השחקן גיל אלון.

תיאטרון־התנועה של נאוה צוקרמן קרוב בתפיסתו לזה של פינה באוש. האמצעים שלו שייכים לתיאטרון האבסורד: החזרה על מוטיבים, האירוניה, ויתור על אפיון ריאליסטי והשימוש בארכי־טיפוסים. הטקסט מהווה רק אמצעי־עזר לתנועה.

המופע זכה לתמיכת מח"ן („המרכז לתיאטרון ניסויי" של קרן תל־אביב לספרות ואמנות), וזו הסיבה, שההצגה הראשונה אומנם תתקיים במסגרת פסטיבאל ישראל. אבל הבכורה הרישמית תיערך מאוחר יותר בתל־אביב. זה אולי לא כל כך הגיוני. אבל מניעיהם של מוסדות ממנים לעיתים קשים להבנה.

מכל מקום „תמו־נע" היא אחת הקבוצות העצמאיות המעניינות הפועלות בארץ, וזו תהיה הזדמנות לראות אותה בשלב התפתחות נוסף. (באולם רבקה קראון, ב־31 במאי, בשעה 20:30).

נאוה הגיעה מהמחול לתיאטרון, ועדינה בר־און מהאמנות הפלסטית אל המייצג ומשם אל תיאטרון התנועה. „מקום אחר", שבע תמונות שעניינן ההתלהבות, ההתעלות, ושעל פי האופנה נקראת בפיה באנגלית דווקא „GETTING HIGH", אין להן קשר לסמים, כפי שעלול השם לרמוז. ההתעלות יש לה הפעם מקורות יומיומיים יותר: מקלחת, ביצה קשה, חיוך אלה מקצת הכותרות של חלקי המופע. המוזיקה ומאת יוסי מר־חיים). התפאורה המורכבת מאוד, שעיצב יחזקאל ירדני והתאורה של ג'ודי קופרמן ממלאות תפקיד נכבד במופע. בו מלווה התנועה המשחקית של עדינה, שהיא הרקדנית־שחקנית היחידה שעל הבימה, בהשמעת שירים, שכתב ריצ'ארד פלאנץ, משורר אמריקני שחי כבר שנים רבות בישראל. בעיצוב התנועה עסקה רונית לנד. במשך השנתיים שחלפו עסקה עדינה בלימוד המחול אצל רונית. אחרי שהגיעה למסקנה, שאם היא מבקשת לעצב תנועה בימתית, עליה לשכלל את הטכניקה שלה בתחום זה. בכך יש חידוש סמוי בתחום המייצג, בו עסקו על פי רוב פסלים שהיו לבמאים, כוריאוגראפים ושחקנים, ללא מיומנות בתחומים אלה. תופעה שגרמה לא אחת לדלות התנועה ולשגיאות בבימוי. שאיש תיאטרון מנוסה לא היה נכשל בהן. למעשה רק הזוג אלי ואליס דור־כהן עיצבו מייצגים משוכללים. מבחינה בימתית ותנועתית. כוראי הודות למיומנותה של אליס במחול.

בתנועתה של עדינה ניכר היטב, שהיא מודעת לטכניקה התנועתית. אבל אם „לדוגמה" נאוה צוקרמן הלכה בעיקבות תיאטרון־המחול הגרמני החדיש, עבודתה של עדינה קרובה יותר לסגנונו של האמריקני בוב וילסון.

ענקים גדולים, השטים על פני הבימה. השימוש בחלקי תפאורה מצויירים כב„שחקנים", אופייניים לסגנונו של וילסון. וזה „אופרות" שלו יש בהן משהו סוריאליסטי. גם אצל עדינה בר־און ניכרת נטייה לסוריאליזם.

„חמש צעקות" בהשראת „הקלות הבלתי נשכחת של הקיום".

המופע ייערך על בימת תיאטרון ירושלים כשהצופים עצמם יושבים גם הם על הבימה מוקפים בחלקי תפאורה. (ב־11 ביוני, בשעה 17:00).

„אלבן־ברג" במקום „גוארנרי"

רביעיית „גוארנרי" מארה"ב ביטלה את הופעותיה בפסטיבאל ישראל, בעקבות חששו של אחד הנגנים לבוא לאזורנו.

נסיונות השכנוע של שאר חברי הלהקה ושל איזאק שטרן, בנימין נתניהו, שגריר ישראל באו"ם, וטדי קולק לא הועילו.

במקומה תופיע רביעיית „אלבן־ברג" מווינה. הנחשבת היום לאחת הטובות בעולם. הרביעייה תופיע בשתי תוכניות, הראשונה מיצירות בטהובן, מוצארט ובארטוק (24.5 וב־25.5) והשנייה מיצירות היידן, ראוול ובארטוק (ב־26.5).

הכרטיסים שנרכשו ל„גוארנרי" ל־27.5 כוחם יפה ל־25.5.

פסטיבל קאן | פרסים צפויים ופרסים מפתיעים

מאת שפרירה זכאי

פסטיבאל הסרטים של קאן הסתיים בתחילת השבוע ובטקס קצר ולא מרשים בנוכחות חולקו הפרסים, שבחלקם היו צפויים ובחלקם מפתיעים למדי. שני פרסים ראשונים חולקו על־ידי ועדות מיוחדות ולא על־ידי חבר השופטים. והם: פרס איגוד הטכנאים, לסרט „המיסיון" בבימויו של רולנד ג'ופה, שסרטו העלילתי הראשון, „דמעות של שתיקה", זכה בשנה שעברה בפרס האוסקר. פרס מצלמת הזהב שמוענק לבמאי על סרטו הארוך הראשון, ושגם אלי כהן שלנו היה מועמד לו על הסרט „שתי אצבעות מצידון", הוענק לבמאית קליר דברט על סרטה „שחור ולבן".

הפרסים שחולקו על־ידי חבר השופטים הם כדלהלן: פרס מיוחד של חבר השופטים, אשר אופיו נקבע כל שנה בהתאם לנסיבות, ניתן לסרט „תרזה", סיפורה של נזירה צעירה אשר הפכה לקדושה. הסרט בויים בידי הבמאי הצרפתי אלן קבלייר. פרס על תרומה אמנותית ניתן לצלם השוודי סוון ניקוויסט על צילום הסרט של אנדרי טרקובסקי „הקורבן". פרס השחקן המצטיין הוענק לשני שחקנים: למישאל בלנק הצרפתי על תפקידו ב„תלבושות ערב", ולבוב הוסקינס הבריטי על תפקידו ב„מונה ליזה". גם פרס השחקנית המצטיינת חולק לשתיים: לברברה סוקווה על תפקידה כרוזה לוקסמבורג בסרטה של הבמאית הגרמניה מרגרט פון־טרוטה, ולפרננדה טורז על משחקה בסרט הבראזילאי „דבר אלי על אהבה". פרס הבמאי הטוב ביותר הוענק למרטין סקורסזה על סרטו „אחרי שעות העבודה". הפרס הגדול של חבר השופטים הוענק לבמאי הרוסי אנדריי טרקובסקי, שביים את הסרט השוודי „הקורבן". הפרס הזה היה הימור בטוח, הן מפני שהסרט באמת מיוחד ואמנותי והן מפני שהבמאי שוכב על ערש דווי.

דקל הזהב לסרט הטוב ביותר הוענק לסרט „המיסיון" בהשתתפות רוברט דה־נירו וג'רמי איירונס. החלטה שהתקבלה בחילוקי דעות. כמו כן, חולקו פרסים לסרטים קצרים. בזה מסתיים פסטיבאל קאן ה־39. שמותיו לאחדים אכזבות לאחרים ותקוות לשנה הבאה ולסרטים שבדרך.

תקליטים | צביטה מוסיקלית בלב

מאת עומר ניר

שאלה: כמה ביצועים של ננה מוסקורי אתם מכירים לשיר „רק אהבה", מתוך סדרת הטלוויזיה „בתו של מיסטרל"? תשובה: שניים, בינתיים. אף על פי שהקליטה חמש גירסאות שונות. את הגירסה האנגלית שמעתם בפסקול הסדרה. את השיר, בביצוע הצרפתי, תוכלו לשמוע בתקליט אוסף של סי.בי.אס. הנקרא „כוחה של אהבה ועוד שירים הצובטים בלב", מכאן גם ניתן להבין מהו להיט־הלהיטים כאן. „כוחה של אהבה" של ג'ניפר ראש.

זהו תקליט שני, אם אינני טועה, של „צביטה בלב" ואולי אפשר לראות בכך התחלתה של סדרה. משקל־נגד לדיסקו וקצבי. מקלט מרגיע ורומנטי לזוגות אוהבים ולסתם אנשים שלא יודעים לרקוד. אלא אם כן מדובר בהצמדות לבת־הזוג... התקליט הזה גם אינו צמוד לאקטואליה של מצעדי־הפזמונים, ואינו מחייב עצמו אך ורק ללהיטים חמים. לא תמיד יש כאלה המתאימים לקונספציה של התקליט הזה. אבל לא איכפת, והאי שלא, משום שתקליט שבו מופיעים זה לצד זה גם אדית פיאף גם קליף ריצ'רד גם „אבבא" וגם להקת „שרה בצבעונין" ואפילו שימי תבורי (שר הפעם בצרפתית דווקא) — יכול למצוא חן בעיני קהל רחב יותר ומגוון.

אז מה יש לנו: דסטי ספרינגפילד הגדולה עם „לפעמים כמו פרפרים". „איני יודע" בביצוע פיליס נלסון ואלן דילון, כן אלן דילון, מתוך סרטו „שוטר עם בכור". שירלי באסי עם „לעולם לא", בילי אושן עם „לפתע", מתאולם „צ'יקויטיטה" של „אבבא" ועוד ועוד. אבל כל אלה מתגמדים מול האחת והיחידה אדית פיאף („החיים בוורוד"). השיר שבשבילה שווה לקנות את „צביטה בלב".

מחול | שישה + אחת בסדנת בת־שבע

מאת גיורא מנור

זו הפעם הרביעית מופיעים רקדני בת־שבע ובת־שבע 2 בסדנא, שנועדה להראות את עבודתם של יוצרים צעירים, מבין רקדני הלהקה ומחוצה לה. העבודות הוכנו תוך יעוץ והדרכה על ידי אלידע גרא ורוברט כוהן, ששיתפו בעבודות ההכנה, בתכנון ובביצוע סטודנטים מבית־הספר לתכנון טקסטיל ע"ש שנקר וסטודנטים מהחוג לתיאטרון, המתמחים בתאורה. שיתוף פעולה חשוב זה נתן את אותותיו, ובמעט כל המחולות הצטיינו בתלבושות אסתטיות ולעמים מקוריות, ובתאורה עשויה היטב. כזאת התורמת ליצירה.

סדנא אינה תחרות, מה גם שאני מתנגד עקרונית למתן ציונים ו„פרסים" בתחומי האמנות, ובכל זאת אי־אפשר שלא לציין שתיים מהעבודות שהרגשו כמגובשות ומעניינות יותר מהשאר: קודם כל הריקוד לחמישה רקדנים, „חסר צורה" שמו, למרות שהוא דווקא בעל צורה, מאת ניר בן־גל, איש „האנסאמבל ירושלים". והמחול, שפתח את הערב. „פמליה של מעלה" מאת נירה טריפון, רקדנית ותיקה ומצוינת של בת־שבע.

איכשהו התגנבה לבין היוצרים בראשית דרכם גם מנהלת התורות והכוריאוגראפית המנוסה מיקי קרל, שתרמה לתוכנית שתי מיניאטורות, כמין „תמונת ביניים", המבוצעות על הרמפה לפני המסך הסגור. וזה חידושו של נוהג תיאטרוני מלפני מאה שנה. שהוסיף שעשוע למופע (ואיפשר, אני מניח, לרקדנים העסוקים להחליף בגדים ולנוח רגע או שניים...) בייחוד הסולו הקטן שבו „המקשיב" ריצ'רד אורבאך, בא, פחית בירה בידו, עם אוזניות וואקמן על ראשו, יושב על שרפרף, ורוקד לצלילי המוסיקה המרקידה אותו כתזזית, מבלי להרים את ישבנו ולו פעם אחת מהכסא. מבריק ומבוצע בחן רב. ה„ויכוח" בין שלוה בוטני לבן אליס דור־כהן פחות מיוחד וזקוק לאיזה סיום מפתיע או מרכיב צורני נוסף.

רעיון מבריק היה דווקא לשי גוטסמן, שבמחול שלו „חלום אחרת" מתחיל משני חיילים. החוגרים חגור לבן על חצי גוף עירום. ובו מיני כיסים, המאפשרים לרקדנית לטפס עליהם, כאילו היו הרים וגבעות, כעבור דקה או שתיים של אלפיניזם אנושי מסקרן זה מושלכת הרקדנית לאחור, אל החושך ונעלמת כמעט וזה ממש רעיון בימתי תנועתי מצויין, ובזה תם למעשה המחול, אם כי המוסיקה של דון דיטך נמשכת עוד ועוד, והרקדנים ממשיכים לנוע, והחיילים נופלים שוב ושוב, מה שמזכיר קצת את סגנונו של אוהד נהרין, עד שהם נשארים שכובים על שפת הבימה, והבנות מטפלות בהם. חבל שפתיחה מרשימה כזו התפוגגה לסתמיות תנועתית מבלי לנצל ולבנות את הרעיון המרכזי.

באמת מה עושים, כאשר נגמר מלאי הרעיונות התנועתיים, הרבה זמן לפני שמסתיימת המוסיקה? על פי רוב נכנסת או לשימוש השיטה לחזור עוד פעם על מה שנעשה, בכיוון הפוך, או שנזכרים בהרגלים המוכרים מהשיעור היומי, ומשתמשים במצאי שבמחסן הקלישאות.

„... ועשה גם"
מקצוענות בלבד אינה מספיקה

משהו כזה קרה, למרבה הצער לתמר בן־עמי, כוריאוגראפית, שכבר ראינו עבודות הרבה יותר מגובשות שלה מ„כפתור בריבוע". המחול החדש שלה, למוסיקה מאת דין הגרלסמן, הכוללת גם קולות ארס מוקלטים, שבעת הרקדנים השתדלו לבצע כמיטב יכולתם (הניכרת) את התנועה, אבל זה לא העניק משמעות להליכות „לג'סטות, שחושבני אמורות היו לעסוק בפעם מי יודע כמה ביחסי קבוצה/פרט.

מורי תרזכי, ששבה לא מכבר מארבע שנים של לימודים ועבודה בלונדון, הביאה את „... ואישה גם", למוסיקה מאת אורי וידיסלבסקי, עם תלבושות נאות, וניכר במחול שהיא יודעת את הריקרוק הבימתי, אבל לא הצלחתי לעמוד על מסר כלשהו בעבודתה. במובן אין למעשה צורך ברעיון ספרותי או פילוסופי במחול, אבל או מוכרחה התנועה להיות בעלת צורניות כה מרשימה, שתהיה מספקת לכשעצמה, וגם זה לא קרה הפעם. מלאכה מחשבת מקצוענית לכשעצמה אין בה די, לדעתי.

חיים אין יוצר לעצמו ולאנית ברוך רואט למוסיקה מאת רון ורן גנג, שבו כלתה יכולתה הרבה של הרקדנית, שניכר בה שהיא בעלת השכלה קלאסית.

שתי העבודות הראויות, לדעתי, להיכלל ברפרטואר הלהקה הן „פמליה של מעלה" מאת נירה טריפון ו„חסר צורה" של ניר בן־גל.

צ'יק קוריאה סיפק את הצלילים לנירה. הגר אלנביך ומיכל הכפ־דלאל את התלבושות הלבנות, כשל ליצנים, וישראלה שפר את התאורה. חמשת הרקדנים, עם כובעים לבנים על ראשיהם, ותולצות רחבות, מבריקות על גופם (ורדה דביר, עפרה מורחי (וורואי), כרמן דה מן שאפירו, דניאלה סלביק ושלי שמעון) משנכנסו לבימה בשורה עורפית, מזכירות בפלסטיות, היו לסרט אנושי נע ומשתנה לעינינו. במחול יש גם הומור וגם עדינות. ניכר בעבודה ראשונה זו של נירה, שהיא עבדה עם יוצרים כפול טיילור (מעוף הבנות תלוייה על זרוע הבחורים) ורני עורלו (בעיטות כישכן, המניעות את הפרטנר ושאר שעשועים). אבל השפעה כזו לכשעצמה אין בה כל רע, ואולי היא בלתי נמנעת, בייחוד שעה שלא מדובר בהעתקה אלא בשימוש עצמאי במוטיבים, כפי שעשתה נירה. זהו מחול מהנה ויש להניח שאחריו היא תיצור נוספים.

ניר בן־גל כבר התנסה ביצירה, ויש לו מה לומר. על פי רוב הערות הכוריאוגראף בתוכניה מספקות דיס־אינפורמציה ומערפלות את הכוונה תחת להבהירה. לא כך הטקסט שצירף הפעם ניר לעבודתו: „זה סיפור עצוב על חמישה אנשים, שמתאמצים ומתעקשים להיות שלושה זוגות." וזה בדיוק נמרץ מה שקורה.

התלבושות ושעיצבו צפרה פרלמוטר ורנורית שטיינשלייפר־אמיר — למה לכל הסטודנטים של מכללת שנקר שמות כל כך ארוכים ומסובכים??? — מצויינות. אלה חליפות אופנתיות, הגדולות בשניים־שלושה מספרים ממידת הגופות שהן מפארות, בצבעי אפור, צהוב ושחור, וזה יוצר ואריאציות מרהיבות. האיסימטריה שבין חמישה שהם 2×2 מכניסה לתנועה פילפל של אירוניה, ע"י אוגן מצחיק את הצופה בקשקושים שהוא משמיע (במסגרת תפקידו), ריצ'רד אורבאך הוא ליצן מבטן ומלידה. ויתר המבצעים, שי גוטסמן, ליאת שטיינר ואורנה ליבנה משלימים את החמישיה המשעשעת הזאת.

המחול המודרני נוטה על פי רוב לעודף רצינות ולוקה בחוסר חוש הומור. בערב הסדנא של בת־שבע בלטו לטובה שלושת הקטעים, שנוצרו תוך שימוש באירוניה ובהקלה התנועתית, לעומת הרצינות שאין לה כיסוי ביתר הקטעים.

הסדנא היא מפעל חשוב, ולמרות הקושי שבהכנתה, כדאי מאוד לעשות מעשה חסד זה עם היצירה המקורית מדי שנה.

מפעל על אם הדרך

הייתי בבני־ברק כשנשרף שם מפעל „מצות אביב".

בכל השריפה נסגר קטע הרחוב הסמוך למפעל. ההשלכה המיידית היתה לפקקי תנועה אשר השתרכו לאורך קילומטרים. כי ציר תנועה זה הוא מהעמוסים ביותר במדינה. לאנדרלמוסיה 'תרמה', בעקיפין, המשטרה המקומית, שלא נערכה כיאות לעומס התנועה שנוצר, ולא ניצלה את כל הדרכים האלטרנאטיביות באזור. ולמעשה היא חסמה צומת מרכזי (צומת גהה — פתח־תקווה בכיוון התנועה למערב) ברמה ארצית, ותרמה בכך לתגובת שרשרת בצמתים האחרים הסמוכים לצומת זה, בכיוון תנועה למערב.

פעולות הכיבוי נמשכו יותר מ־24 שעות. וכל העת היה הרחוב חסום והתנועה התנהלה בכבדות.

צרה נוספת שנפלה על ציידי האזור. פרט לנזק הכבד שריחף עליו, היא הפסקת החשמל הממושכת כתוצאה מפעילותם של הכבאים. העלטה ששררה באזור פגעה באוכלוסיה מבחינות שונות. כולל נזקים קלים, וקשה יותר היתה הפגיעה בעסקים הסמוכים.

מיקום מפעלים בצמוד לצירי תנועה ראשיים הינה תופעה רווחת ונמשכת ברחבי המדינה. אך עדיין לא ניתנה הדעת בצורה מספקת לתופעות השונות הנגרמות כתוצאה ממיקום זה, כל כניסה ו/או יציאה של רכב כבד ממפעל הממוקם בסמוך לציר התנועה יוצרת מטרד. מיקום המפעלים הללו בסמוך לצמתים אף מחריף את הבעיה, ואפשר לראות כמעט מדי יום את הפרעות התנועה הנגרמות בסמוך למפעל „עלית" ברמת־גן בשעת יציאה/כניסה של רכב כבד.

מפעל מצות בבני ברק בוער וכל האזור משותק

הבעיה עלולה להיות חמורה ומסוכנת יותר כאשר בסמוך לצירי התנועה ממוקמים מפעלים כימיים, מפעלים המאחסנים חומרי בעירה שונים, מפעלים המאחסנים חומרים מתפוצצים, גאזים וכד'. בעת אירוע תקלה באחד ממפעלים אלו הסמוכים לציר תנועה, סגירת אותו ציר תהיה הרמטית, תנאי מזג האוויר השוררים באותו רגע עלולים להכתיב פעילות מונעת בטווחים רחבים יותר. הטיפול כתוצאה מהאירוע עלול להיות ארוך וממושך יותר במפעל המאחסן חומרי בעירה. עקב הצורך בניטרול אותם חומרים רעילים. בנטרול חומרים אלה נדרש ציוד מיוחד ומשך הטיפול ארוך.

תופעה חמורה יותר היא מיקום מפעלים כימיים בסמוך לריכוזי אוכלוסיה. כל אירוע, כל תקלה במפעל כזה, הסמוך לריכוזי אוכלוסיה, דורש פינוי האוכלוסיה. כשבער המפעל בבני־ברק פונתה אוכלוסיית הבית הגובל במפעל. במקרה של תקלה במפעל כימי יש צורך בפינוי מאסיבי של אוכלוסיה הנמצאת במרחק של מאות מטרים. היקף הפינוי עשוי להשתנות כתוצאה מתנאי מזג האוויר. כלומר, ייתכן פינוי של מאות משפחות, לעומת משפחות בודדות, כפי שאירע במפעל המצות.

הרשויות המופקדות על התכנון לא תמיד שוקלות את התופעות הללו. רק בשנים האחרונות, כתוצאה מעליית מודעות הציבור בנושאי איכות הסביבה, נחקק חוק (ב־1982) המחייב מפעלים, אשר להם השלכות סביבתיות, בהגשת תסקיר השפעה על הסביבה. לעיתים הרשויות המקומיות אף אינן דורשות הגשת תסקיר השפעה על הסביבה, ובכך מונצחת התופעה של מיקום מפעלים בסמוך לצירי תנועה ראשיים.

מצב זה שורר עקב ריבוי גופים בעלי עניין בנושא. אך ניגוד האינטרסים בולט בין שני המשרדים הדומינאנטיים, להם עניין והחלטה בנושא, והם משרד הפנים ומשרד הבריאות. כתוצאה מכך מונצחים מפגעים אלו.

אבי מילר
מתכנן עירוני/סביבתי

אסנת מחפשת בית

אסנת מחפשת בית. בית חם ומשפחה שתאמץ אותה. אימוץ חוקי ומלא.

עד עכשיו היא גדלה במוסדות והיא כבר בת עשר וחצי. בריאה פיזית ללא מוגבלויות אינטליגנטית. לפני חצי שנה, כאשר הגיעה למוסד שבו היא שוהה עכשיו, לא ידעה קרוא וכתוב ועתה – לפי עדות העובדת הסוציאלית – היא ברמה של כיתה ג'.

כששואלים את אסנת איזו חיה היא אוהבת יותר מכל היא עונה: „קנגורו, כי לאמא קנגורו יש כיס שהילד יכול להיכנס לתוכו וכשבוכים כל הדמעות נשארות בכיס..."

ציפי גון־גרוס שליוותה את אסנת במשך תקופת מה, ערכה ותגיש תכנית נוגעת ללב. „אסנת מחפשת בית" שתשודר בגלי צה"ל בשבת, (24.5) בשעה 5 אחה"צ.

תערוכה למען כפר שיקומי

באולם התערוכות בבית התרבות של עיריית כפר־סבא, ברחוב גאולה 12, תיפתח בשבת (24.5.1986) תערוכתם של הצייר והמחנך, חיים מרזן והציירת נעמי לוי. וכל ההכנסות קודש להקמת כפר נוער שיקומי, ראשון מסוגו בארץ, לבוגרים בעלי פגיעה מוחית מיזערית.

הגופים העוזרים להגשים הרעיון הם עמותת הורים בשם „ניצני הגליל", משרד העבודה והרווחה ואגודת ניצן, המטפלת בדרך־כלל בילדים עם פגם אורגאני אך מחוסר מסגרת מתאימה טיפלה גם, עד התבגרותם, בילדים בעלי פגם מוחי מיזערי. „בוגרים אלה שאינם מופרעים או מפגרים, נקלעים, באין ברירה למסגרות הקיימות אשר לא נותנות פיתרון לבעיותיהם. הם דועכים במשך הזמן, רובם לא מגיעים לצה"ל, והם מהווים בעיה במשפחה, ובחברה" — אומרת נעמי לוי.

רעיון הכפר השיקומי הוא של ד"ר יצחק בלום, תושב כפר אמירים בגליל ולשעבר מנהל בית־ספר על־שם גולומב בחיפה לילדים עם פגם אורגאני. מארגני התערוכה בכפר־סבא מקווים כי בשבת בבוקר ובמשך היום כולו, תינתן לציבור מאיזור השרון לרכוש ציור נאה ולתרום בכך למימוש הכפר השיקומי.

חנה נדל

וודקה בקומקום

רובי אמרה שיש לה וודקה בקומקום. וודקה שוודית. משהו משהו. מספר אחד באמריקה, לא שזה כל כך מפליא, אם טועמים את הבורבון שלהם.

הקומקום יושב במעמקי הספורטק על הגדה הצפונית של הירקון — הסביר לנו הדור הצעיר. המתמצא במקומות שהם IN. „IN" אומר הדור הצעיר, באים לשם חבורות חבורות, בשביל האווירה ושירים עבריים ואוכל א־להכייפק. לא שהדור הצעיר מבין באוכל, בדרך כלל הבנות בעניין שלא לאכול בשר והשרימפס מזכיר להן את הג'מבורים המסריחים, פיתיון בדייג על חכה. אצל הדור הצעיר שתייה חריפה זה בירה. לפעמים עושים טובה וטועמים כרמליטה. מרגישים גיבורים אחרי כוסית ברנדי. בקומקום הם עומדים מסביב לשולחן־הבשרים, שמעליו תלויים נתחי דבר־אחר וזרי שום, כמו בפונדק בעמק הפו, מסתכלים, שואלים, מבלבלים את המוח ואחר כך מזמינים פלטה של גבינות וכוסכה של גלידה.

מבחוץ נראה הקומקום כמו קומה תחתונה של פגודה, לא רואים שום צ'ופצ'יק. בפנים — כמו מערת קסמים, כל מיני מפלסים ורחבות ועמודים ודלתות לוורנדה, חבורה במצב רוח מסויים תופסת שולחן באולם מלא, ומרגישה כמו על אי בודד.

וודקה עושה מצב רוח מסויים. איך אתם חושבים היו השוודים מחזיקים מעמד שתי אצבעות מהקוטב. והרוסים סובלים אלף שנות

עמי אפשטיין עם הוודקה בקומקום — כמו אריק האדום

עריצות והפולנים נשארים קתולים? אמרנו לרובי שאנחנו בהחלט בעניין הוודקה ושתהיה מקוררת. היא כן בקבוק לבן, מבריק כפור, עם פקק של כסף ומדליה של כסף מוטבעת בזכוכית, עם דיוקן של אלפרד נובל. או המלך גוסטב או מייסד הפירמה, בשנת 1879. גרטה גרבו זאת לא. לוודקה קוראים ABSOLUTE ועל הבקבוק כתובה מגילה שלמה באנגלית, שהברברים מעבר לאוקיאנוס יעריכו. זה 40 אחוז אלכוהול, ביג דיל, כמו קוניאק, פאלינקה ההונגרית היא 44 אחוז, והרוסים שותים ספירט נקי, בכוסות, לא באצבעונים כאלה, ארוכים וצרים ומקוררים. שאלותו יש לזה טעם של מי מעין, בלי הריח המגעיל של הוויסקי, לא שורף במפתח הלב. כמו טקילה, לא צריך להצטעצע בטעימות כמו עם ברנדי, סקול הולך טוב עם פלטה של גבינות, ופלטה של פריים, וסלט כזה מעניין, וגם בשרים לבנים. לונג לייף אמריקה! מי שרוצה יכול להצטלם עם עמי אפשטיין, מנכ"ל „הכרם" — ואת לוחשת רוב — חברת יבואני יינות ותיקה מאוד. מייבא שופרא דשופרא. ביסקוויט ופרנה, בנדיקטין ועכשיו את אבסולוט. יותר טוב מוויבורובה. סטוילצנז עמי אפשטיין דומה לוויקינג. גבוה, רחב, זקן לבן ומטופח, ככה כוודאי נראה אריק האדום, אילו הגיע לשיבה. ברנש חכם היה, גילה את אמריקה ולא סיפר לאף אחד, כדי לא להתחלק עם האינדיאנים בוודקה שוודית טובה. נהדרובידה!

מישהו על יד הפסנתר מתחיל לארגן שירה בציבור. קוראים לו דייויד אורן, אומרת רובי, והוא מופיע שלושה־ארבעה ערבים בשבוע בקומקום. זה מה שהדור הצעיר אוהב. הוי ואניושקה ואניה ל"מ'זבת אותי ואניה... סקול! הלבן הוורוד הזה מצויין, איפה הם קונים אותו? פרוזיטו! מה זה כל הזמן שירי פלמ"ח? בשביל האיזון שיתן חיילים אלמוניים, כבחור וטוב לנשק, כל בחור על המשמר. לונג לייף בריטניה! גמד סייב זה קווין! איפה שתי גדות לירדן? ברם וביזע. לחיים! ואיך הם מכינים קלמרי אלה? כל הזמן שירים רוסיים. אין כבר קאונטרי או שנסונים. צרפת היתה בת ברית. יעני, התנשקה עם שמעון, מיראז'ים. וכל זה. וויו לה פרנס! שתהיה נעמי שמר, מחר נפליגה בספינות נו טו ציוס...

שמח בקומקום, מי שרוצה שר. מי שרוצה רוקד, מי שרוצה מתנשק, והכל רוצים לשתות. סקול כבר אמרנו? דייויד אורן מנגן ושר ובארבע, בערך, הולכים על ארבע. הביתה.

„יש לך וודקה מעולה" — אמרנו לאריק האדום בחליפת ערב, כשיצאנו לאוויר הקר והלח של ספורטק, הוא אמר תודה, והמשיכו לשתות. בקומקום מישהו נפרד מגמל הבית, כחול המטפחת, רגע של נחת והתגשם החלום. אורות רידינג ד' נצנצו ממול.

„הקומקום שלך" — אמרנו לרובי ממתיקים סוד, כמו במשחק ההוא ששיחקנו בתנועה „הקומקום שלך מלא..." המתינה רגע בנימוס והשלימה את החסר „אנשים". „גם — אמרנו — אבל גם..." „מטעמים?" — ניסתה. „גם־אמרנו־אבל גם" „שירים?" „אהה, גם..." „שמחה? גלידה? מוזיקה?" מה היא מתקיפה אותנו, מה? „מלא וודקה", נזכרנו, „כן, הקומקום שלך מלא וודקה".

רובי אמרה שנמתין לכמה דקות, היא תזמין לנו מונית.

צב"ש

מתכונים למסיבה

סלט כמו במסיבה

את כל הסלטים היפים והצבעוניים שנאכל בשבוע הבא בחתונות של ל"ג בעומר, ניתן להכין גם בבית. אולי לא בדיוק אותו דבר. אבל בהחלט לא סתם ירקות העונה קצוצים. לא שיש לי משהו נגדם. סלטים „מעניינים" (כפי שמכנים זאת בני ביתי ואני לא בטוחה אם זאת מחמאה) אפשר להכין יומיים־שלושה מראש, לשמור במקרר ולהרגיש כל יום כמו במסיבה.

דג מלוח בשמנת

2 פילה מאטיאס; בצל גדול; תפוח עץ גרנד. גדול; גביע שמנת; פילפל לבן; סוכר; לפי הטעם.

קולפים את התפוח ומרסקים בפומפיה גסה. קולפים את הבצל, פורסים ומפרקים לטבעות; חותכים את הדג לרצועות. (אפשר להשתמש בדג מלוח פשוט, אבל אז צריך לשרות אותו במשך 24 שעות, להחליף את המים פעמיים־שלוש, להסיר את העור, לסלק את האדרה, לנקות היטב). בוללים את השמנת בפילפל ורבע כפית) וסוכר (כנ"ל) ושופכים על שאר המרכיבים. מערבבים היטב, שומרים במקרר לפני ההגשה 8 שעות לפחות.

פטריות, שקדים ועוד

3 מלפפונים בינוניים, תפוח עץ גרנד גדול; חצי כוס פטריות שמפיניון קטנות מאוד; חצי כוס שקדים קלופים, חתוכים לפרוסות לאורך (אפשר לקנות פרוסות, או שפורסים בעדינות); מיץ מחצי לימון; גביע שמנת; כפית גדושה מיונית; מלח, פילפל, סוכר – לפי הטעם.

חותכים את הפטריות (טריות או משומרות) לפרוסות דקיקות – כובע ורגל ביחד ושורים במיץ לימון. את התפוח קולפים, חותכים לשמיניות (פלחים) ואחר כך לפרוסות; את המלפפונים קולפים, חוצים, מוציאים את החלק הרך עם הגרעינים ופורסים לפרוסות דקיקות. דמויות חצי ירח. בוללים את השמנת עם המיונית והתבלינים – טועמים. מערבבים הכל ביחד: ירקות, תפוח, רוטב ושקדים. שומרים במקרר לפחות שעתיים. אפשר יותר.

סלט תפודים בחומץ

4־5 תפוחי אדמה קטנים; בצל גדול; מלפפון כבוש־במלח, (מוצק); חצי גמבה; 2 כפות שמן; 2 כפות חומץ; מלח; פילפל; סוכר; פפריקה מתוקה; עלה דפנה; גרגרים אחדים של פילפל אנגלי. צ'ופאר: פטריות שמפיניון קטנות.

רוחצים את התפודים, מבשלים בקליפותיהם, במים עם־מלח. קולפים בעודם חמים ופורסים לפרוסות. עד שיתבשלו – פורסים את הבצל לטבעות. פורסים את המלפפון לפרוסות דקיקות. חותכים את הגמבה לרצועות דקות מאוד. את הפטריות – אם יש – פורסים לפרוסות דקות. בוללים את השמן עם החומץ ועם התבלינים: שמים בכלי עלה דפנה וכמה גרגרי פילפל אנגלי. על זה שכבה של תפודים (בעודם חמים). על זה שאר הירקות ושופכים את הרוטב. שיכסה. שומרים במקרר לפחות 12 שעות.

סלט תפודים עדין

4־5 תפוחי אדמה קטנים; 2־3 ביצים; גמבה קטנה; חצי אבוקדו; 4 כפות שמנת ו/או מיונית (היחס ביניהן לפי הטעם – אפשר רק שמנת, אפשר לערבב, ואפשר רק מיונית. אם חייבים, מטעמי כשרות); מלח; פלפל; סוכר; נקניק, או שאריות צלי או גבינה צהובה מעושנת, או גבינה מלוחה קשה. (חצי כוס מכל דבר). צ'ופאר: 2־3 כפות אגוזים שבורים.

מבשלים את התפודים בקליפותיהם יחד עם הביצים. קולפים בעודם חמים. חותכים לקוביות, את התפודים, ואת הביצים. את הגמבה ואת האבוקדו. מכינים רוטב מהשמנת (מיונית) ומהתבלינים. מערבבים בו את שאר המרכיבים. שומרים במקרר (מכוסה) לפחות שעתיים.

סלט בצל ולימון (קנדי)

חצי ק"ג בצל; 2 לימונים; 3 כפות שמן; 3 כפות חומץ בן־יין; מלח.

קולפים את הבצלים ולימון אחד ופורסים לפרוסות דקיקות. ממליחים ומשאירים לשעה. מפוררים את הבצל לטבעות. בוללים את השמן עם החומץ ומיץ מלימון אחד. שופכים את הרוטב על הבצל ופרוסות הלימון. ומשאירים במשך 24 שעות. בקנדה זה סלט מקובל לבשר קר ונקניקים.

סקר צריכה במגזר ערבי מגלה:

השפעת האשה גוברת

סקר מקיף על הרגלי הקניה והצריכה באוכלוסיה הערבית בישראל, שנערך לאחרונה, מצביע בבירור על שורת שינויים שחלים בדפוסי הצריכה של המשפחה הערבית בערים ובכפרים הערביים בישראל. במסגרת הסקר, שנערך לקראת יריד האביב בנצרת (שייערך בימים 18־22.6.86), מתברר כי השינויים שחלים במשפחה הערבית מביאים ליתר השפעה של האשה הערביה ושל הילדים ובמיוחד בני הנוער בכל הקשור לצריכה ולקניות. עד לאחרונה היה הבעל הקובע העיקרי במשפחה בנוגע לקניות ועיקר הרכישות של מוצרי אופנה, קוסמטיקה, תכשיטים, אך גם של משחקים לילדים, צעצועים, אביזרי חינוך לימוד ואפילו מחשבים אישיים.

הסקר, שהקיף כ־1000 משפחות בערים הערביות הגדולות בצפון הארץ וביישובים חקלאיים וכפריים, הצביע בבירור על התופעה כי המשפחה הערבית נוהגת להוציא כמעט את כל הכנסתה על רכישת מוצרי צריכה ומוצרים בני־קיימא, נשים ערביות נוהגות לנסוע למרכזי קניות בערים הגדולות ולרכוש שם בחנויות ואצל סוחרים מוצרים שונים שלא היה להם שימוש בכפרים ובערים במגזר הערבי עד לפני שנים אחדות.

אהד קריב

בחקלאות

בעריכת
יוסף גלילי

מים קול חים לריק

מצוקת המים בישראל הגיעה למצב שטרם היה כמותו. הממשלה, משרד החקלאות ו„מקורות" הבריזו על מצב חירום במדינה המחייב חיסכון „בכל טיפה", פשוטו כמשמעו.

יחזקאל זכאי, מנכ"ל „מקורות", פנה בכתב ובאמצעות כלי־התקשורת, לאזרחי המדינה ולכל מגזרי המשק לקיים, הלכה למעשה, את „הגזירות והקיצוצים" במכסות המים.

ראשונים נפגעו החקלאים. המים לחקלאות קוצצו בכמות כוללת של 130 מיליון מטרים מעוקבים מים. החקלאים מורגלים למצב. קל וחומר, שהשיבורים שלהם הם בבקרה מתמדת וניתן לחסום אותם בעת הצורך.

המצב שונה במגזר העירוני. אין שליטה על ברזי הצרכנים. ואכן, מנכ"ל „מקורות" השמיע אזהרה חמורה לרשויות המקומיות מפני חריגה ממכסות המים המקוצצות. הוא גם פנה לשר החקלאות בבקשה „לאשר סגירת השיבורים" לכל רשות מקומית שתחרוג ממכסת המים שהוקצתה לה. זאת, לאחר שהתברר כי באפריל חרג המגזר העירוני ב־21.6 אחוז ממכסות המים המאושרות.

מאות מיליוני ממ"ק — לים

החקלאות בארץ חייבת להמשיך לייצר ולייצא. היא חייבת לקבל החזר מיידי עבור המכסות המקוצצות. בשנה האחרונה גבר, ביתר־שאת, הצורך בניצול מים קולחים מטוהרים להשקיית מטעים וגידולי שדה (כותנה). המומחים אומרים שניתן לנצל כ־300 מיליון ממ"ק מי קולחים מטוהרים מתוך פוטנציאל של מאות מיליוני ממ"ק שפכים הזורמים לריק לים. כיום מנצלים כבר כ־100 מיליון ממ"ק מי שפכים מטוהרים להשקיה בחקלאות — על כך מסרו יגאל שר שלום, מנהל שה"ם וזאב הגלי, יו"ר אגודת „אפיקי עמק חפר".

המפעל בכפר ויתקין, בו הוחל בניצול מי שפכים, מיועד לספק 6.5 מיליון ממ"ק מים בשנה ל־32 ישובי המועצה האזורית עמק חפר. מאגר מים ענק בקיבולת של 3.3 מיליון ממ"ק שבנייתו בעיצומו, נועד לאגור את מי הקולחים המטוהרים בחודשי החורף, כאשר הם אינם מנוצלים להשקיה. כבר בחודש אוקטובר השנה יקלוט המאגר את מי המפעל של כפר ויתקין ואם מי־גשמים, אם וכאשר יהיו. ההשקעה בפרויקט כולו נאמדת ב־5 מיליון דולר, על בסיס של 50 אחוז בין אגודת המים של ישובי עמק חפר לבין חברת „מקורות" המבצעת את העבודות.

חיסכון בדישון

המומחים שעסקו בנושא ובדקו את קולחי נתניה הגיעו למסקנה, שקולחים מטוהרים שמקורם בצריכה עירונית, יש בהם יתרון כמי השקיה מטוהרים. בדיקות מעבדה הוכיחו שקולחי נתניה הם בעלי מליחות נמוכה (300־200 מ"ג כלור לליטר), והם בעלי ערך תזונתי רב: 50 גרם חנקן צרוף לממ"ק, 12 גרם זרחן, 20 גרם אשלגן ויסודות חיוניים אחרים. השקיית מטעים וכותנה במים מטוהרים אלה חוסכת 40 עד 80 דולר לדונם בהוצאות דישון. נוסף על כך הם מהווים מקור מים נוסף, זול יחסית, להשקיית גידולים חקלאיים.

מדריכי שירות הדרכה והמקצוע העוקבים זה שנים אחר תוצאות השימוש במי קולחים, הגיעו למסקנה שאין כל נזק מצטבר לקרקע או לגידולים.

חקלאות '86 — תמונת מצב

בשנת תשמ"ה חלו התפתחויות שמצביעות מן הצד האחד, על הפוטנציאל הגדול הטמון במגזר החקלאות מבחינת כושר הייצור והיצוא. אך מן הצד השני מדגישות את נקודות התורפה שקיימות במערך הייצור החקלאי.

הנקודות החיוביות הבולטות בנתוני שנת תשמ"ה מתייחסות לגידול ריאלי בייצור החקלאי (5.6%), למרות המגבלות הקשות שהטבע והגורמים הכלכליים הטילו על המגזר. כן גדל התוצר הנקי בשיעור הגבוה של 25 אחוז, בעיקר כתוצאה מהקטנת ההוצאה לתשומות חקלאיות ומעליית מחירי התפוקה, בעיקר ההדרים. ענף היצוא המרכזי — ענף ההדרים — שוב תפס את המקום הראשון על מפת היצוא החקלאי של ישראל.

אך תמורות אלו אינן יכולות להסתיר את הבעיות המבניות ארוכות הטווח שמטילות צל על הישגי החקלאות. גידול בתוצר אינו מצביע בהכרח על שיפור מצב ההכנסות של החקלאים, גם אם ההכנסה היחסית, בהשוואה לממוצע במשק הלאומי, השתפרה. קשיי הנזילות, החוב הכבד ותנאי האשראי הקשים ביותר פוגעים בתפקוד התקין של המשק החקלאי. לכך יש להוסיף את הבעיות המיוחדות של המשק המושבי, אשר מעיקות עליו גם קשיים ארגוניים וכלכליים נוספים.

בתשמ"ה נפגע קשות ייצוא הכותנה בגלל ירידת המחירים בשוק הבינלאומי, בעיקר, וכן פחת ייצוא הירקות, כתוצאה מכך נמשך הקיפאון ביצוא החקלאי הטרי שזה כשלוש שנים נשאר בהיקף של 500 מיליון דולר. ממצאים אלה מרגישים ביתר־שאת את הצורך בהיערכות חדשה של המדיניות המיועדת להשיג שני יעדים מרכזיים:

● חידוש הצמיחה בחקלאות, שבמרכזה עומד הייצוא;

● פתרון הבעיות המבניות בתחום המשק המשפחתי שיאפשרו לייעל את יחידות הייצור לפתור את קשיי המימון והחוב המצטבר וליצור דפוסים ארגוניים התואמים את צרכי המשק החקלאי האינטנסיבי.

שני יעדים אלה משולבים ופתרונם חייב לקבל ביטוי בו־זמני. כאשר קידום החקלאות מהווה אתגר לאומי, החורג מעבר לטיפול ענפי שוטף.

פרופ' שמואל פוהורילס
מנהל הרשות לתכנון במשרד החקלאות

עליה של 40% ביצוא באמצעות אגרקסקו

חסדיון של היצוא החקלאי הטרי במחצית הראשונה של העונה (עד מרץ 1985/86) הסתכם בכ־143 מיליון $ פו"ב, לעומת 102 מיליון $ בתקופה המקבילה אשתקד. זוהי עליה בשעור של 40%.

היקף היצוא הסתכם ביותר ממאה אלף טונות ירקות, פירות, מוצרים כלליים וכן כ־470 מיליון פרחים. התחזית לעונה כולה מצביעה על יצוא כולל של כ־230 אלף טונות בתמורה לכ־200 מיליון $ פו"ב ואת לעומת כ־210 אלף טונות בתמורה של 150 מיליון דולר. בענף הפירות יוצאו כארבעים אלף טונות שתמורתם יקבלו היצואנים כ־40 מיליון $ פו"ב.

בענף הירקות יוצאו כ־55 אלף טונות בתמורה של 30 מיליון דולר, לעומת 60 אלף טונות ותמורה של 24 מיליון $. זוהי עליה של 25% בתמורה וירידה מסויימת בכמויות בתחילת העונה. באשר לכמה סוגי ירקות עלתה כמות היצוא על אשתקד 32,000 טונות ב־860$ פו"ב לטונה, לעומת 2600 טונות ותמורה של 620$ בעונה שעברה. יצויין כי עגבניית החממה הישראלית נקלטה היטב בשוק האמריקני. בסה"כ שווקו שם 1050 טונות בתמורה של כאלף דולר לטונה, לעומת 800 טונות ב־800 דולר. טונה אשתקד. גם בגרמניה ואנגליה היה הביקוש רב לעגבניות אלה.

בענף הפרחים יוצאו, אפוא, כ־470 מיליון פרחים ב־59 מיליון $ לעומת 425 מיליון פרחים בתקופה המקבילה אשתקד שבה הסתכמה התמורה ב־34 מיליון $ פו"ב. ראוי לציין כי יצוא הפרחים כולו בעונה שחלפה הסתכם ב־45 מיליון $. התמורות הגבוהות שהושגו עד עתה בעד הפרחים נבעו מהעליה בשערי המטבעות האירופיים וגם משום שרמת המחירים היתה גבוהה מאשתקד.

ההכנסה מתוצרת כללית (צמחי בית, כבד־אווז, מוצרי בשר, תמרים, תבלינים טריים ועוד) הסתכמה עד כה בכ־15 מיליון $ פו"ב.

(מתוך „החקלאי המייצא")

פסיפס חקלאי

חממה לצמיחת חוקרים

זה שלוש שנים מגדלים בחממה ההידרו סולארית תלמידי י', י"א וי"ב במוסד החינוכי של קיבוץ עין־שמר צמחי בית, ורדים ומלונים „בהצלחה מרשימה", כהגדרת מדריכי לשכת ההדרכה בחדרה המשתפים פעולה עם חניכי המוסד.

כל מחזור חניכים מוסיף נדבכים וחידושים המועברים לחקלאים באיזור וברחבי הארץ. בין החידושים: גידולי ירקות ללא קרקע, חימום בריכות לגידול דגים בעזרת השמש, ועוד.

בשנים האחרונות הופעלה בקרת אקלים ממוחשבת במערכת ההידרו־סולארית שפותחה במכון וולקני, בחינת גידול ירקות (מלפפונים ומלונים), פרחים (ורדים וצמחי־בית).

המחנכים במוסד מציינים כי בוגריו שעבדו בחממה, חוזרים אליה מתוך רצון להמשיך ולהתמחות במחקר חקלאי משולב בעבודות החממה ובניסויה. אכן צדק מהם מי שאמר: „החממה מצמיחה חוקרים העתידים לקדם את החקלאות". הגרף המצורף מרגים את ההישגים של החממה ההידרו־סולארית (בהשוואה לחימום בסולר) בגידול ורדים. התוצאה: 75 אחוז יותר זול מסולר ו־30% אחוז יותר יבול מכל דונם.

פרדס ננסי

במורדות רמת הגולן ניטעו 16,000 שתילי פומלית ואשכולית אדומה — זנים חדשים של פרי הדר. המטרה: פרדס חדשני שעציו הם בתהליך ננוס (הקטנת קומה).

הפומלית היא האשכולית המתוקה ביותר בעולם. מדובר באשכולית בעלת הפרייה של פומלה. זן נוסף שניטע, יניב אשכולית אדומה הנקראת SUNRISE (שמש־עולה). פרדס קיים של אשכולית אדומה בן שלוש שנים, המשתרע על 35 דונם הניב 1.6 טונות פרי, מהם נארזו 70 אחוז ליצוא. ההכנסה הצפויה ממשלוח זה מסתכמת ב־32 אלף דולר.

שלמה אריאלה, סמנכ"ל „תנובה אקספורט" מסר כי 160 דונם (ובהם 16 אלף שתילים) ניטעו על־ידי חברי קיבוץ גדול בגליל העליון, על מנת לייעל את הקטיף עברו השתילים תהליך של ננוס, במשתלת עין־זורר, תהליך זה הוא חידוש אגרוטכני שנועד לפטור את הקוטף משימוש בסולמות או במיתקני קטיף.

הכותנה בחו"ל

המועצה העולמית לכותנה פירסמה בראשית החודש את התחזיות לשנת 1986/7.

הייצור העולמי יצטמצם בשנה הקרובה מ־77 ל־74 מיליון כריכות, ואילו הצרוכת תעלה מ־73 ל־75.5 מיליון כריכות. דהיינו, הצריכה תעלה על הייצור, ובכך תהיה תרומה להקטנת המלאי העולמי שלוחץ על מחירי הכותנה.

עיקר קיצוץ השטחים הוא בארצות־הברית, אך גם בהודו, פקיסטאן, בתורכיה ובמקסיקו. גידול הביקוש צפוי בארה"ב, בהודו ובטייוואן.

היקף הסחר העולמי לא ישתנה, ויהיה בהיקף של 20 מיליון כריכות. לעומת זאת, ארה"ב, שנרחקה מן השוק בשנה האחרונה, בעקבות חומת הגנה של מחירי קליטה גבוהים על־ידי הממשלה, תחזור ל„הוביל" את היצוא. על־ידי המדיניות החדשה, תשחרר ארה"ב ממלאים גדולים בכל מחיר, תוך תשלום פיצויים למחזיקי המלאים בסכומים אדירים. זו גם הסיבה העיקרית למחירים הנמוכים השוררים כיום בשוק.

IT 28
18
12

ה־CAT „הכל־יכול"
סידרת המעמיסים החדשה
של „קטרפילר"

IT 12	65 כ"ס	משקל 7.5 טון	
IT 18	85 כ"ס	משקל 9 טון	
IT 28	105 כ"ס	משקל 10 טון	

החברה הישראלית לטרקטורים וציוד בע"מ
THE ISRAEL TRACTORS & EQUIPMENT CO. LTD.
מפיצי
CATERPILLAR
בישראל

המשפחה המודולרית

משפחת דן־מטירים הולכת ומתרחבת. הצאצאים המודולריים מעניקים שלל ביצועים משתנים למטירונים ולמתזים. החלף תוך שתי שניות את המפזר בקצהו העליון של הגשר המודולרי וכך תשנה את כמות המים ואופן פיזורם מייד וללא כל הוצאות מיוחדות.

מערפל סגול קוטר הרטבה: 1-1.5 מ'
מפזר כחול להתזה בפס קוטר הרטבה: 2-4 מ'
מפזר ירוק להתזת 12 סילונים קוטר הרטבה: 2-5 מ'
מפזר אדום להתזה גיזרתית קוטר הרטבה: 0.5-0.8 מ'
מפזר צהוב להתזה שטוחה קוטר הרטבה: 3-4 מ'
מפזר כתום להתזה קרובה קוטר הרטבה: 1-1.5 מ'
גשר מודולרי עם פייה
סביבון קטן שחור קוטר הרטבה: 4-6 מ'
סביבון גדול כתום קוטר הרטבה: 7-9 מ'
"אנטי חרק" אדום קוטר הרטבה: 4-6 מ'
סביבון "חפוף" ירוק קוטר הרטבה: 8-10 מ'

מודעה זו קטנה מלהכיל את המגוון הרב של צאצאי דן־ממטירים. אנשי שירות השדה שלנו עומדים לשרותך בייעוץ ובהתאמת אבזרי השקייה של דן־ממטירים לצרכיך ולאפשרויותיך.

דן ממטירים - חידוש רודף חידוש.
דן ממטירים
אבזרי השקיה עם וויסות צמוד
קיבוץ דן ד.נ. 12245, ד.נ. הגליל העליון, טל' 069-93811 משרד מכירות מרכזי: רח' האורגנים 12 ת"א, טל' 03-261975, 263287

מן הגלריה הכלכלית / צבי טימור

נסים הפסיק המלחמה בציבור

ניתן רק לעודד או אף לברך את משה נסים על המגמה המסתמנת אצלו להפסיק את המלחמה בציבור הרחב של האוכלוסייה. החלטתו לגנוז את הצעות החוק להיטל חינוך ומיסוי קשישים מעידה על מפנה חיובי במדיניות האוצר. החלטה זו מצטרפת להחלטה קודמת בכיוון הנכון, למתן את העלאות המחירים היזומות של המוצרים המסובסדים ולדחות את ייקור התחבורה הציבורית. מצער רק, כי נסים לא הפעיל את השפעתו וסמכותו כנגד יצר הייקורים של שר התקשורת אמנון רובינשטיין.

העלאות בשיעור של 25 ו־50 אחוזים איפיינו את התקופות השחורות ביותר של האינפלציה והן גורמות עצבנות כללית במשק נוסף על השפעתו המיידית של הייקור על שיעורי האינפלציה.

אם נסים אינו מעוניין להיכנס להיסטוריה כמי שהחזיר את האינפלציה לרמת ההיפר־אינפלציה, עליו לרסן את תאוות עמיתיו השרים ורבים מפקידי משרדו, הסבורים כנראה שללא צערים כלכליים, ייקורים יזומים וכד', אין הצדקה לקיומם.

מודעי בחנות חרסינה

מודעי לא שינה את עורו, לאחר שהועבר לתפקיד שר המשפטים. הוא נשאר פר בחנות חרסינה. התבטאויותיו בזכות רפאל רקנאטי, כנגד המלצת ועדת חקירה משפטית, נוגדות את עקרון החוקיות והפרדת הרשויות במדינה. למי שממונה על מערכת החוק והמשפט במדינה אסור להשמיע הצהרות מסוג זה וניתן רק לקוות כי המערכת המשפטית תמצא את הדרכים להגיב על הצהרות השר.

הפעם, בניגוד למחלוקות העבר, הצטרף למודעי גם השר גדעון פת בסגנון בוטה. אין ספק, מותר לבקר את מסקנות ועדות החקירה, כשם שמותר לבקר באופן הגון גם כל פסק־דין של בית־משפט. אולם מכאן ועד להאשמות כי ועדת החקירה נקטה „גישה נקמנית" — הדרך ארוכה. גישה נקמנית פירושה כי פת סבור שחברי הוועדה הגיעו למסקנות משום שנפגעו אישי מפעילות הבנקים.

שרי הליברלים מפגינים שוב כי הם, למעשה, קבוצת לחץ להגנת בעלי ההון והכספים הפרטיים. ועד זה מאחד אותם, על אף המחלוקות הפרסונליות על חלוקת טובות ההנאה הפרטיות.

כלכלה שחורה — דיבורים בלבד

מרכז ספיר הציב לעצמו תפקיד לא קל בהכנת אומדנים כמותיים של הכלכלה השחורה. או כפי שחוקריו מגדירים תופעה זו — „כלכלה במחתרת". מטרת המרכז במחקר, המנוהל ע"י ד"ר יעקב קונדור, היא לתת אומדנים כמותיים וענפיים להעלמת הון והכנסות ושיטותיה.

להערכת ד"ר קונדור, רוב העלמת הכנסות הוא בענפים המספקים מוצרים ושירותים לצריכה אישית. העלמות אלו מהוות 36 אחוז מכלל ההעלמות במשק. כרבע מכלל ההעלמות נובע מהיצוא, ככל הנראה ע"י חשבונות נמוכים מהריאלי. בדרך זו מועלמים כנראה כ־6 אחוזים מהיצוא, כ־700־600 מיליון דולר.

סוג שני של העלמות, המאפיין פירמות גדולות, הוא ניפוח חשבונות יבוא ציוד, על מנת להגדיל את המענקים הממשלתיים. גם ניפוח זה מקטין את התוצר הלאומי הגולמי ומאפשר הברחות הון לחו"ל. משום מה אין החוקרים עוסקים בניפוח הוצאות עסקיות מקומיות: גם סעיף זה מקטין את התוצר הנקי ואת ההכנסות במשק. ניפוח מסוג זה מקובל בקונצרנים הגדולים לשם העתקת רווחים ממפעלים רווחיים למפעלים מפסידים.

סוג אחר של ניפוח הוצאות מקומיות הוא במה שמכונה הוצאות עסקיות, שחלקן מהוות חלוקת רווחים או שכר מנהלים מוסווה ותורמות אף הן להקטנת התוצר.

ללא הסעיף הזה של ניפוח הוצאות מקומיות מגיע ד"ר קונדור למסקנה כי כ־5 אחוזים מהתוצר המקומי הועלמו משלטונות המס (כ־1.5 מיליארד דולר לשנה), ועוד כ־500 מיליון דולר מוברחים כל שנה לחו"ל.

השתלטות על כלכלה מחתרתית זו (הקטנת המענקים ותוספת מיסוי) יכלו לאזן את התקציב. מן הראוי שמרכז ספיר יגבש גם הצעות לכלים לסתימת הפרצות במערכת הפיקוח. יש לציין, כי החוקרים ירדו, לראשונה, מההנחות הבלתי ברוקות, לפיהן שיעור ההעלמות נקבע ע"י שיעור המס, ככל הנראה בלחץ המחקר האמפירי. במקרה שיש קשר בין שיעורי המס לתשלומי המס, זהו קשר נמוך ביותר ולא מהותי.

על פי אומדנים מארה"ב, מעלימים העצמאים שם כ־40% מהכנסתם. בישראל, קרוב לוודאי, המצב אינו טוב מזה ואף גרוע יותר. יש להיזהר גם מהמגמה של פקידי מס, כמו אברהם צרפתי, לשים דגש בהעלמת מס בעבודות מזדמנות (כגון שרברבים וכיו"ב) לאחר שעות העבודה. אלו הן תופעות שוליות שאינן שוות את המאמץ לאיתורן.

לעומת זאת, צדק צרפתי בכך שאין כל בסיס לדרישה המתעוררת מדי מספר שנים להלבנת הון. הראיה, בשוויץ לא היו מוכנים להלבין הון שחור אף בשיעורי מס אפס.

יו"ר ועדת הכלכלה אליהו שפייזר הפך באחרונה לאחד הלוחמים המרכזיים בכלכלה השחורה. נראה כי שפייזר שם רגש־יתר בענפים פליליים (הברחות, סמים, גניבות וכד'), שאין לראות בהם ענפים כלכליים ואשר הטיפול בהם שייך לתחום הפלילי. מאידך הוא הפנה אצבע מאשימה גם לעבר מספר ענפים בעייתיים ידועים, כגון שיווק ירקות, ייצור בשר וסטייקיות, צילום ואופטיקה, מערכת הבנייה וכמובן ענף היהלומים וענף שוק הכספים האפור. אין ספק כי חובת ניהול ספרים בענף היהלומים לא פתרה את הבעיה של העלמת מס והברחת מט"ח בענף זה, ויש לטפל בו בכלים אחרים.

שפייזר צודק גם בטענתו, שאף ממשלה בישראל לא טיפלה ואינה מטפלת ברצינות בתחום זה, אלא רק משלמים מס־שפתיים למלחמה בהון השחור. הדרך לנסות ולהתגבר על כך היא חיזוק מנגנון מס הכנסה, פיקוח על מטבע־חוץ, המכס, כולל תשלום שכר גבוה לבעלי מקצוע, במקום לחזק את מנגנוני המס מצמצמים אותם, והלחץ על השכר מביא לפרישה בעלי המקצוע לשוק הפרטי, לאחר שלמדו את שיטות העבודה במערכות המיסוי. בינתיים, כל עובד נוסף עשוי להגדיל את גביית מסי הכנסה ומסים אחרים במאות אחוזים מעל לשכר עבודתו השנתי. לכן אין לראות כל סיבה הגיונית לאי־הגדלת מנגנוני המס והבקרה. אולם שרי האוצר אינם הולכים בכיוון זה. אחרים מהם, כמו כהן־אורגד, אף הפריעו להקמת יחידות מיוחדות לטיפול. בענפים פרובלמטיים במיוחד. מן הראוי כי לקראת הדיון התקציבי ידרשו חברי הכנסת תוספת תקציבית למשרד האוצר, להגדלת מנגנוני המיסוי, במקום ההצהרות המילוליות של המלחמה בהון השחור והכלכלה במחתרת.

טור החדשות

האוצר ממשיך לייבש את שוק הכספים

מערכת הבנקאות עדיין נתונה בגרעונות של כ־200 מיליון דולר, בגלל העברת כספי מיקדמות מס, מע"מ וביטוח לאומי לאוצר. הסכום הכולל של העברות מיסים לאוצר הגיע ל־400 מיליון ש"ח.

בבנקים מעריכים, כי בשבוע הקרוב עדיין צפויה הרעה במצב הנזילות, עקב הנפקת אגרות־חוב חדשות על־ידי בנק ישראל, הסופגות כספים מהשוק. בעקבות כך יגדלו הגרעונות.

לקראת סוף החודש צפויים פדיונות של אג"ח ואז צפוי שיפור במצב הנזילות, שיימשך גם בראשית החודש הבא.

הבנקים משלמים בימים אלה ריבית של 17.5־16.5 אחוז לשנה על פקדונות ג'מבו, לעומת 18.5־18 אחוז בסוף השבוע שעבר.

תיסוף של 0.5% ביחס לסל למרות ירידת הדולר באפריל

בחודש אפריל חל תיסוף של כחצי אחוז ביחס לסל המטבעות ומתחילת השנה חל תיסוף של 4.2 אחוזים שקל — כך עולה מחישובי הבנקים.

בהשוואה לחודש יוני 1985, ערב הנהגת התוכנית הכלכלית, עדיין קיים פיחות של כ־3 אחוזים. להלן שיעור הפיחות/תיסוף של השקל כלפי המטבעות השונים. החישוב נעשה לפי שערים יציגים ממוצעים חודשיים.

המטבע	אחוז הפיחות בחודש אפריל	אחוז הפיחות מתחילת השנה
דולר ארה"ב	-0.32	-0.26
לי"ש"ט	1.52	3.22
מר"ג	-0.65	10.85
פר"צ	-3.65	6.47
פר"ש	-0.05	10.44
פל"ה	-0.53	10.27
ין יפני	1.19	14.96

שיעור התיסוף של השקל כלפי סל המטבעות של בנק ישראל היה 0.5% בחודש אפריל ו־4.2% מתחילת השנה.

א.ש.

סוכני הביטוח יקימו מועדון מבוטחים

לשכת סוכני הביטוח מבקשת להקים „מועדון מבוטחים", אשר יעניק הנחות בביטוח רכב לכל המבוטחים של סוכנים חברי לשכת סוכני הביטוח.

על־פי התוכנית, ייהנו חברי המועדון מהנחות בשיעורי הביטוח שיהיו דומות לאותן הנחות לחברי מועדון השקם ומקומות עבודה גדולים כמו התעשייה האווירית.

לשכת סוכני הביטוח החליטה על הקמת המועדון במחאה על כך שחברות הביטוח אינן מכבדות את הסכם אי־האפלייה, וגם בעקבות הסחבת הננקטת בביצוע ההחלטה לבטל את „מועדון השקם" לאחר ה־30 באפריל.

היום תתכנס הנהלת לשכת סוכני הביטוח כדי להחליט על הדרך ליישום ההחלטה בדבר הקמת מועדון המבוטחים. ספק אם אומנם ניתן יהיה ליישם את התוכנית, שכן צפויה התנגדות של סוכני ביטוח העובדים עם חברות ביטוח במשך שנים, ואשר יסרבו להעביר ביטוחים לחברות אחרות. אם בסופו של דבר יוחלט להקים את המועדון, תפרסם הלשכה מיכרז בין חברות הביטוח כדי לקבל את ההצעה הזולה ביותר לביטוח רכב.

א.ש.

מבזקים כלכליים

● מינהלת מרכז ההשקעות במשרד התעשייה והמסחר אישרה תוכניות השקעה במפעלי תעשייה בהיקף של 12.5 מיליון דולר. במסגרת מדיניות משרד התעשייה לעודד הקמה והרחבה של מפעלי תעשייה באזורי פיתוח, אישר המרכז תוכניות להקמה ולהרחבה של 8 מפעלים באזורים אלה בהשקעה כוללת של 12.5 מיליון דולר.

● 32 אלף מנויים הצטרפו בינואר־מארס השנה ל„שגריר", שירותי גרירה. העלויות הגבוהות של הוצאות החזקת הרכב מביאות את בעלי הרכב לרכוש מנוי שנתי לשירותי דרך וגרירה. עפר ליאור, מנהל השיווק של „שגריר" (לשעבר „מגור") מסר כי ברבעון הראשון של שנת 1986 מסתמן גידול של יותר מ־30% ברכישת מנויים לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

● מכירות אוטוריטוק בשלושה החודשים שהסתיימו ב־31 במארס 86 הסתכמו ב־6,810,109 דולר לעומת 4,125,891 דולר בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח לאחר מס ברבעון זה הינו 49,296 דולר או 0.01 דולרים למניה, לעומת 643,131 דולר או 0.12 דולרים למניה באותה תקופה בשנת 1985.

● הגיע הזמן להפסיק לשגע את הציבור בהצעות למיסים חדשים. נטל המס בישראל גבוה כפי שלא היה מעולם, ולא ניתן להוסיף עליו — אמר נשיא איגוד לשכות המסחר, דן גילרמן, בתגובה על הצעות המועלות בחוגי האוצר, להטיל מיסים חדשים על הציבור לאחר שהצעות שונות לקיצוץ התקציב הממשלתי לא בוצעו. גילרמן אמר, כי הציבור שבע מן המיסים „הזמניים", המוטלים בהוראת שעה והופכים לקבע. הוא ציין, כי בשנים האחרונות הוטלו 8 מיסים כאלה, ויש לבטל אותם ולא להוסיף עליהם.

● התאחדות התעשיינים הורתה לחבריה לערכן את התיקרה לצורך התשלומים המופרשים לקרן הפנסיה המקיפה ב„מבטחים". התיקרה לצורך תשלומי הפנסיה היא 85% מהמקסימום הקבוע לתשלום דמי ביטוח עפ"י חוק הביטוח הלאומי תשכ"ח־1968.

עם העלאת תיקרת תשלומי הביטוח הלאומי לחודש, החל מ־1 באפריל 1986, ל־2,634 ש"ח, תהיה התיקרה לצורך התשלומים ל„מבטחים" 2,238.90 ש"ח לחודש.

● מפגש ראשון של חברות המשתתפות בבארטר המסלקה הישראלית לסחר חליפין — יתקיים ב־4־3 ביוני במלון „מנרדין" בתל־אביב. כ־450 חברות מכל מגזרי המשק חברות היום בברטר, בהן חברות מחשבים, ביטוח, מפעלי תעשייה, חברות פרסום, תקשורת, ספקי שירותים למיניהם ועוד.

גלגלי הבורסה

עודף ביקוש למניות ההסדר

אתמול התחלפה מגמת הירידה במגמת עלייה במניות החוסשיות. למניות ההסדר היה עודף ביקוש של 802 אלף ש"ח. בשוק איגרות החוב הסתכמו עודפי הביקוש ב־3.8 מיליון ש"ח, מזה 2.5 מיליון ש"ח בצמודות למדד ו־1.3 מיליון ש"ח בצמודות למט"ח.

הציבור השקיע אתמול בקרנות הנאמנות 4.5 מיליון ש"ח, מזה 2.5 במתמחות במניות ו־2 מיליוני ש"ח ב„סולידיות".

שער הדולר היציג ירד אתמול ב־0.96 אג', ב־0.46%, ל־1.4778 ש"ח. דולר נוסעים ירד ל־1.753 ש"ח. הדולר השחור הוסיף לנוע בין 1.60 ל־1.615 ש"ח.

בשוק המניות עלו אתמול 175 שערים, לעומת 108 שירדו ו־100 שנשארו בלי שינוי. מהם עלו 43 ב־5% ויותר ו־14 ירדו ב־5% ויותר. נרשמו 10 „קונים בלבד" ואף לא 1 „מוכרים בלבד". המחזור התקרב ל־9 מיליוני ש"ח, מזה 2.2 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר עלו (כ־%): פועלים מ' — 0.5; כללי — 0.4; מימון סחר 1 — 1.5; מימון סחר 5 — 1.4; דיסקונט ב' — 0.8; מזרחי ש' — 0.4. הביקוש ההתחלתי למניות ההסדר התקרב ל־1.7 מיליון ש"ח והחיצע ההתחלתי הסתכם בכ־758 אלף ש"ח. התשואות השנתיות המובילות נעו בין 11.17% (דיסקונט ב') ל־11.64% (אי' די' בי' רג'). הפועלים ש' — 11.48%, הפועלים מ' — 11.34%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר עלתה אוה"ה ב־1.6%. לעומתה ירדו הספנות 0.1 — 1.5; הספנות 0.5 — 1.3. למניות הבינלאומי ופי כי היה ביקוש, שסופק ללא שינוי בשעריהן.

במניות התעשיות עלו כ־10%: יעסור 1, קריסטל, ערוכה 0.5, אטאס, שמן, מקט 1, לכיש 1, ריס 1. למניות 1 ו־5 ולאופציה של גולדפרוסט נרשם שער „קונים בלבד" פעם שנייה ברציפות". מניות אלרוב" 1 ו־5, שהמסחר בהן נפסק שלשום עקב פעילות חריגה ובדיקה שהצביעה על חשד לעבירות על החוק, והחלטת הבורסה להעביר את המשך הבדיקה לרשות ניירות ערך, עלו אתמול בכ־1.4 ו־0.7, כהתאמה. לעומתן ירדו רסקו מ"ר — 11.7, ב־10% ירדו: הראל 1, כהן פיתוח, תהכוף 1, טרומאסבסט 5, פרוטארום.

בשוק איגרות החוב היו עליות עד 1% בצמודות למדד, ותנודות עד 1% בצמודות למט"ח. המחזור בשוק האג"ח הסתכם ב־5.1 מיליון ש"ח, מזה כ־1.4 מיליון ש"ח בצמודות כ־80% למדד.

במלווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.20% ל־1.66%, תוך מחזור של 6.9 מיליון ש"ח, ל־4 סדרות לא הוגשו בקשות.

* „אלומית" אריות החליטה למנות כמנהלים את עמוס מר־חיים, יצחק מיטלמן, ארווין קוהן, הרי קוהן. כנציגי הציבור נבחרו צבי צור ושמואל מיתר.

* „תשתית" הנפקות הודיעה על רווח נקי של כ־60 אלף ש"ח בשנת 1985, לעומת הפסד של כ־255 אלף ש"ח בשנה קודמת.

אלחנן הורוביץ

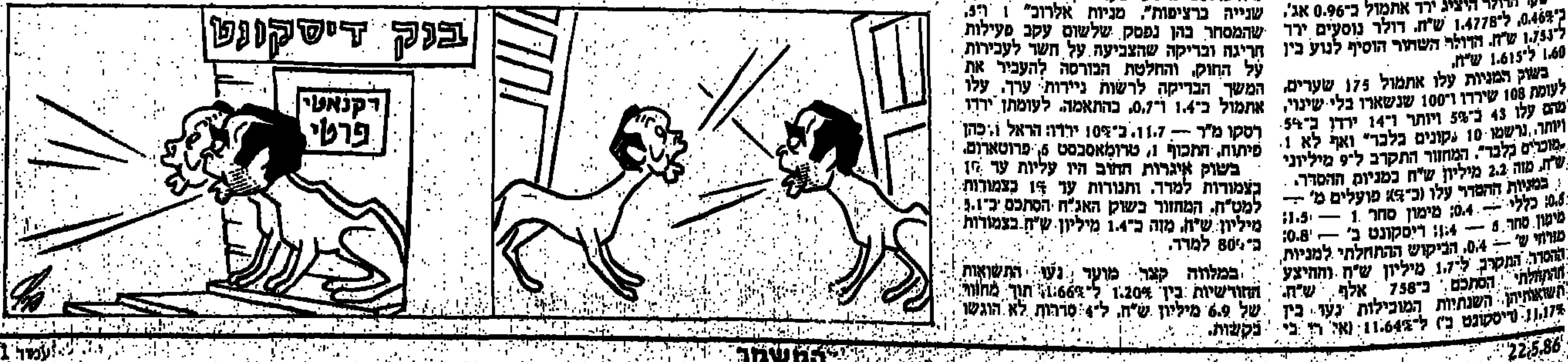

קריית התפוז המיכני

תפוזים ביום, רוצחים בלילה. הניחוח והליבלוב מפנים מקום לסוחרי סמים, ומכוניות גנובות. נגע חדש בשפלה: מתנחלי הפרדסים

מאת זהבה מוזס

עוברי־אורח רבים החולפים בדרכם ליד פרדסי השפלה ומתבשמים מניחוחי־תיהם אינם משערים בנפשם, כי לעת ערב הופכות הריאות הירוקות הללו, המנומרות בכתמים זהובים כתומים, למוקדי פשע שוקקי פעילות.

השפלה היא האיזור המועדף ביותר על אנשי הכנופיות. שם, במעמקי הפרדסים, הם מוצאים מסתור לעיסוקיהם הליליים. ובכלל, המיקום הגיאוגרפי — בין צפון לדרום, עם קירבה לרצועת עזה ולגדה המערבית — נוח מאוד.

„מתנחלי הפרדסים" הם, בדרך־כלל, ערביי השטחים שבאו למצוא מקום עבודה בערים הסמוכות, ובתום יום עבודתם, במקום לשוב לבתיהם, הם מתמקמים בפרדסים, שם הם בונים להם מכנים ארעיים ללינת לילה. בפרדסים משתכנים גם בדואים מהדרום. המצרפים אליהם מדי פעם בני־משפחה חדשים, שגילו אף הם את יתרונותיו של „השיכון בפרדס".

מי עוד נמצא בפרדס חוץ מעצים מלבלבים? מסתננים מעבר לגבול, שהחופה הירוקה היא בעבורם שטח מחיה טבעי, המאפשר להם להסתתר מפני כוחות הביטחון.

לעת ערב, כשבעל הפרדס שב לביתו, מתחילה פעילות הלילה. סוחרי רכוש גנוב וצרכני סמים, באים איש איש למטרותיו. בין אלה לא נפקד מקומם של רוצחים מסוכנים, עיין ערך רצח החייל ליד קיבוץ שעלבים.

עם הזמן השתכללו דיירי הפרדס החדשים והסכו את מיתקניהם למיתקני קבע. אנשי המאהלים מצאו דרך לדאוג לעצמם לאספקת חשמל כדי שיוכלו אפילו לצפות בטלוויזיה, ואילו כנופיות גנבי הרכב בנו מוסכים משוכללים ורמפות מיוחדות כדי לורז ולשכלל את עבודתן. המכוניות המגיעות לפרדסים מיועדות למטרות שונות. יש מהן שמספרי השילדה שלהן יזויפו או שיוחלפו מנוע מכונית 1600 סמ"ק למנוע בעל נפח של 1300 סמ"ק. יזייפו מספרי מנוע ויחליפו מספרים למכוניות. כמו מרצדס ופז'ו, אותן חבל לפרק.

על מיומנותן של הכנופיות הפועלות בחסות החשיכה העצים יכול להעיד בעל פרדס באיזור גדרה: יום־יום היה מגיע לפרדסו במשך שבוע תמים, ולא הבחין כי מתחת לאפו חונים ארבעה כלי־רכב גנובים. כשהצליחה המשטרה ללכוד במארב את גונבי הרכב, התברר כי בעל הפרדס לא הבחין בנעשה בפרדסו בלילה.

במאמציהם הרבים של חברי הכנופיות להתחמק מן החוק, הספיקו ללמוד כי כדאי לפתח ניידות רבה ולהתפרס בכל פרדסי האיזור. כיום יש להם מוסכים אלטרנטיביים במספר פרדסים. וכך אירע שהמשטרה, שנחלה הצלחה במלחמתה במוקדי הפשע החדשים, עמדה במהירות על טענתה: לחברי כנופיה בפרדס אחר, מצפון לרחובות, יש מוסכים נוספים עם כלי־רכב גנובים גם בפרדסים שליד... חדרה.

התופעה, אומרים במשטרה, הולכת ומחמירה. למרות המאמצים המושקעים בכיוון זה, ואם לא יימצא פתרון מיידי, נקום יום אחד בבוקר ונעמוד מול קריית־פשע, פרוסה על פרדסי השפלה. ניצב מישנה אסף חפץ, מפקד מרחב השפלה, רואה בחומרה רבה את התפתחותה של התופעה ואף ביקש מראשי הערים והמועצות האזוריות לסייע למשטרה לבער את הנגע ולהגביר את מודעות האזרחים.

במלחמה זו שבין המשטרה ל„מתנחלים" יש עדיפות ברורה לפולשים. למשטרה אין מידע מדויק על אורחותיהם. עליה להסתפק בידיעות מזדמנות ולקוות שבמלחמה הלא שקולה בין כוחות מצומצמים ותנאי השטח — לא תהיה ידה על התחתונה יותר מדי.

חבטות של חג

(המשך מעמוד 6)

רגשות מנוגדים

אם פעם היתה השמחה ביום העצמאות ספונטאנית וברורה — היום היא כוללת בתוכה קונפליקטים הקשורים במה שעבר עלינו במדינה, פער בין דתיים לחילונים, פערי תרבויות ועדות. נוצרה איזו פירצה בין שמחה לאי־שמחה. גם יום הכיפורים הוא חג שיש בו פירצה על רקע קונפליקט — בין דתיים לחילוניים — לכן נוצר נוהג חדש של זריקת אבנים על מכוניות המבטא רגשות מנוגדים.

למה דווקא ילדים מגילאי 18־11?

— כי להם יש כאילו לגיטימציה. זוהי שכבת גיל של ילדים שאינם עוד תחת השגחה. הם מתרוצצים חופשי, אבל עדיין לא אחראים דיים כדי לייצג מערכת ערכים של מבוגרים. הם גם חשופים יותר לתהליך הלא־הכרחי של שנאה, של אי־כבוד ושל חוסר אריכות שמפגינים המבוגרים האחד כלפי השני. הם, כילדים, מתחייבים פחות למשחק החברתי. לילדים יש צורך להשמיע זעקה כדי שישמעו אותם, כדי שהמבוגרים ישימו־לב אליהם. מדאיג שפטישי הפלסטיק כבר אינם מספיקים וצריך אמצעי חמור יותר, כמו הקצף, כדי למשוך תשומת לב. ההקצנה הזו, לדעתי, צריכה להיות אור אדום. היא סימפטום של תהליך שעובר על העם כולו.

סמל ללא משמעות

גם לדעת הסוציולוג ד"ר אליעזר בן־רפאל, מן החוג לסוציולוגיה באוניברסיטת תל־אביב, המתמחה בתחום החברה בישראל, מדובר בסימפטום של תופעה כללית, השייכת לחברה הישראלית בכלל. יש בהתנהגות בני־נוער אלה, לדעת ד"ר בן־רפאל, הסתייגות וחוסר כבוד כלפי סמלים, שעד לפני זמן מה ביטאו משמעות חשובה עבור העם בישראל.

ד"ר בן רפאל: „היום חג העצמאות הוא בעייתי כחג. פעם חגגנו ביום זה את מלחמת השחרור. אחר כך את מלחמת סיני וששת־הימים. התייחסנו כחג לסמלים של הירואיות, למעשי גבורה. היום, לאחר מלחמת לבנון ובעקבות הוויכוחים על ארץ־ישראל שלימה או לא — משמעות החג השתנתה לדעתי והוא יוצר פחות הזדהות. הוא הפך לסתם חג. אם כך, אפשר לעשות בו כל מיני דברים ולבטא תחושות של ניכור, תיסכול ותוקפנות כדי להתפרק.

„התוקפנות היא תופעה די אופיינית לחברה הישראלית בכלל והנוער מחקה אותה היטב. אחד עושה את זה על־ידי נהיגה במהירות מופרזת והשני עם פטיש פלסטיק בראש וקצף סבון בעיניים. הבעיה היא שהנוער היום מכבד פחות את הממסד, את מי שהיה אמור למנוע התנהגות כזאת. הממסד כיום הוא פחות מעורר כבוד, פחות מחמיר. יש תחושה שמי שמופקד על הסדר הציבורי הוא חלש, נוצרים כלפיו ביטויי בוז ורגשות של אנטי־נורמות. אבל אל לנו להתייחס אל כל הנוער ככזה, בסופו של דבר, הנוער של היום אינו גרוע יותר מזה שלפני עשר שנים".

ומה אומרים בעיריית תל־אביב על ההפרעות הבלתי צפויות למאמץ הארגוני האדיר שהשקיעה העירייה במופע ערב יום העצמאות? רב בן־מאיר, סגן ראש עיריית ת"א: „אני אמנם לא הייתי שם, אבל שמעתי על הקצף. לדעתי, ההתנהגות הזאת היא תוצאה של וולגריזציה של כל המערכת בחיים שלנו בישראל. צריך לנקוט בפעולות חינוכיות כדי למגר תופעה זו. אין צורך להפעיל חוק, אבל צריך ליצור מערכת של חינוך ותקשורת שתראה את השלילי בהתנהגות כזאת".

מת בנסיבות מעורפלות

נער בדווי בן 13 רעה את עדרו, נפל מצוק ונהרג. המשטרה מבקשת לחקור לאחר שלא היו ממצאים שיעידו על נפילה

ביום ראשון השבוע נמצא הנער, תאיה אלדייגמה בן הי"13, כשהוא מרוסק איברים וללא רוח־חיים, בתחתית תהום. חילוץ הגופה ארך חמש שעות. בתום החילוץ הובא לתחנת מגן־דוד־אדום בערד, ושם נקבע מותו.

הנער — סיפר האב, רעה את הגמלים בעת שנפל מהצוק. במשטרה אומרים כי נסיבות המוות מעורפלות, ואין ממצאים שיעידו על נפילה. בא כוח המשטרה ביקש בבית־המשפט לבצע נתיחה בגופה. ייתכן — אמר — שהתבצע כאן פשע.

אביו של הנער אמר לנשיא בית־משפט השלום, השופט יעקב רבי: „אני לא חושד באף אחד. אבל אם הממשלה רוצה לבדוק, תעשו מה שאתם רוצים. אני לא ממשלה, אתם יודעים מה שצריך לעשות. אני חושב שזה מן־אללה, אבל אתה השופט, מה שאתה רוצה נעשה".

השופט הורה לבצע את הנתיחה. „עם כל הקשיים הרגשיים". אמנם קשה לחשוב על מעורבות אפשרית של נער בן 13 במעשה פשע או על סיבה להיותו קורבן לרצח, אבל את החשש יש להסיר, ולאור מקרי המוות הרבים בטביעה ובנפילה, שאירעו באחרונה בשבטי הבדווים בנגב כדאי גם כדאי לבדוק.

שלי יחימוביץ'

האובר־דראפט של משפחת כהן

מאת שלי יחימוביץ'

כשהגיש בנק המזרחי המאוחד לבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע, תביעה נגד בני־הזוג, שושנה ושמואל כהן בגין אי־כיסוי האובר־דראפט שלהם, ייתכן מאוד שלפרקליט שהגיש את הבקשה, לא היה מושג באיזה מאבק משפטי הוא מותח.

בתביעה הסטנדרטית שהגיש הבנק באוקטובר 85', מתבקש בית־המשפט לזמן את בני־הזוג ולחייבם לשלם חוב בסך של כ־33 מיליון שקלים ישנים, בניגוד להתחייבויות ולמרות פניות חוזרות ונישנות — נאמר שם — לא פרעו בני־הזוג את חובם.

לרכוש את מניות הבנק

הזוג כהן ביקש אורכה להגיב על התביעה, וכאשר זו ניתנה, היא היתה שונה מאוד מכתבי ההגנה הסטנדרטיים המוכרים במקרים כאלה. הזוג כהן גם לא נבהל מהתביעה ולא רץ לשלם את החוב. הדברים שייכתבו להלן, יובאו כפי שנכתבו בכתב ההגנה שהגישו השניים ולא מעבר לכך, מחמת הסוביודיצה.

יתרת החובה עליה מדבר הבנק, אומרים בני־הזוג, לא היתה באה לעולם בכלל, אלמלא מחדליו של הבנק ורשלנותו, בנותנו להם ייעוץ מקצועי כושל שהיטעה אותם. בסוף 81', פונו בני הזוג כהן ממושבם, מושב שדות שבפיתחת רפיח. כמו כל מקבלי הפיצויים חוזרו בעקשנות על־ידי הבנקים. לבסוף החליטו להפקיד את כספם, סכום השווה ל־50 אלף דולר, בסניף בנק המזרחי בבאר־שבע. אחר־כך נזקקו לערבות בנקאית, לצורך בניית תשתית למושבם החדש. הבנק דרש, שכנגד הערבות הבנקאית ישעבדו חלק מכספם, בשיעור של 150 אחוז מסכום הערבות הנדרשת.

ואולם — אומרים בני־הזוג — הבנק לא הסתפק בכך, ודרש מהם לא רק שישעבדו לזכותו את כספם כפי שאכן היה זכאי לעשות, אלא שאף ירכשו בכספים המשועבדים ניירות־ערך ומניות, לרבות מניות של הבנק עצמו, כדי שערכו הריאלי של הכסף יישמר.

אובדן הרכוש

„מעשהו של הבנק, לא רק שאינו עולה בקנה־אחד עם חובותיו של הבנק... אלא אף פוטר את המבקשים מכל נזק ואובדן שנגרם לכספים המשועבדים וליתרת כספם של המבקשים... הבנק בחר, מתוך ידיעה וסיכון עצמי שלו, ותוך הפרת חובת הנאמנות שהוא חב כלפי המבקשים, להמיר את הכספים במניות ספקולטיביות שהסיכון בהן רב, ובכך שם את כספי המבקשים על קרן הצבי, וגרם לאובדן רכושם".

הסוף או אולי ההתחלה — ידועים. מפולת המניות, אובדן הרכוש. הזוג כהן נשאר עם כספים שפעם היו פי־1.5 מהערבות הבנקאית, וכעת לא התקרבו אפילו לסכום הערבות. עכשיו הם טוענים: „בעקבות מעשהו הרשלני של הבנק, הפסידו המבקשים את כל כספם ונזקיהם בשל מחדליו של הבנק עולים על סכום התביעה שהוגשה נגדם ומסתכמים ב־75 אלף שקלים חדשים". ואכן, בני הזוג לא רק מסרבים לכסות את האובר־דראפט. הם הגישו תביעה משלהם, בה הם תובעים מהבנק לשלם להם 75 אלף שקלים חדשים.

לא עבריינֵי אובר־דראפט

הטיעון העיקרי הוא: „אילו נהג הבנק בזהירות, במיומנות ובמידת אחריות סבירה היה נמנע מלהשקיע את הכספים המשועבדים במניות ספקולטיביות, ובכך היה רכושם של המבקשים נשמר".

השבוע אמורה היתה להימשך ההתדיינות בבית־המשפט המחוזי בעניינים של בנק המזרחי ובני־הזוג שושנה ושמואל כהן. לאור המלצות ועדת בייסקי, יש למה שמתנהל כעת בבית־המשפט בעניין זה משמעות רחבה הרבה יותר: המשפט, שהחל כתביעה סטנדרטית של הבנק כלפי עבריינֵי אובר־דראפט — הופך כעת למשפט עקרוני. גם לפרקליטיו של הבנק יהיה עוד הרבה מה לומר. אם בני הזוג כהן יזכו — הבנקים בצרות.

דיאגנוזה לטובת מי?

מאת יואב צח

יוסף פ. הגיש ערעור נגד החלטת קצין התגמולים, שלא להכיר בו כנכה צה"ל. הערעור הובא בפני בית־משפט ויוסף הגיש מטעמו חוות־דעת, שערך רופא בכיר בבית־חולים ממשלתי.

נציג המדינה מסר לשופטים חוזר, שהוציא המשנה למנהל הכללי של משרד הבריאות ובו נאמר, שאסור לרופא העובד בבית־חולים ממשלתי להגיש חוות־דעת שעשויה להיות נגד המדינה או אחד ממוסדותיה. נציג המדינה ביקש לקבוע, כי הרופא שנתן חוות־דעת שכזו איננו אמין, כיוון שלא כיבד את הנחיית משרד־הבריאות.

היועץ המשפטי לממשלה נתן מחוץ לכתלי בית־המשפט פירוש, שהובא בעיתונות, ולפיו רופא אכן יוכל לתת חוות־דעת רפואית כזו, בתנאי שעבור עדותו לא קיבל שכר. כלומר, לפי פירוש היועץ המשפטי רופא שעובד בבית־חולים ממשלתי, ומקבל שכר בבית־החולים — אם הוא מקבל תשלום עבור חוות דעתו־הוא פסול מלהופיע, אך אם לא קיבל תשלום — רשאי להופיע.

ראשית כל ניתן להסיק, שההנחיה איננה ברורה למי שקבע אותה עצמו. הרופאים, הד"ר אריה אורשטיין בראשם, טענו שההוראה נוגדת את תקנת הציבור, וכן שהיא עלולה לחזק את הטענה שיש קשר של שתיקה בין רופאים ואי־אפשר להשיג חוות־דעת של רופא נגד רופא אחר.

מטעם היועץ המשפטי נקבע, שאם רופא מקבל משכורת מצד אחד ותשלום מחולה מצד אחר, הרי שיהיה ניגוד־עניינים בין חובת הנאמנות לבין מענה לציפיות החולה הרוצה לקבל חוות־דעת מתאימה. סברה זו, שרופא יטה דעתו בעבור בצע כסף ואם לא יקבל תשלום הרי שלא יטה דעתו — יש בה טעם לפגם. הרי אין מבקשים מן הרופא שיהיה פוסק עליון — אלא שיתן דעה מנומקת מקצועית העומדת לביקורת בית־המשפט.

וכנגד דעתו זו אפשר לטעון, שרופא מטעם המדינה, המקבל תשלום למתן חוות דעת מטעמה יסלף דברים כדי לרצות את שולחתו — המדינה. חולה שמצפה לקבל חוות־דעת בא מטעם אחד, ואילו פניות לקבלת חוות־דעת מטעם המדינה יש ורבות כך שיכול, מאחר להיות, לפי הגיון זה שרופא יעדיף לעוות חוות־דעת לטובת המדינה שמגייסת אותו יותר משיפרנסו אותו חולה שבא עם בקשה חד־פעמית. שלא לדבר על כך שבכל הליכות הזה נשכח החולה הזקוק לאותה חוות־דעת של רופא, ובאיסור על הרופא לתתה יש משום פגיעה בזכותו האלמנטרית של האזרח לקבלה.

לפיכך, מן הראוי והרצוי הוא להתנות, שרופא לא יתן חוות־דעת נגד בית־החולים שבו הוא עובד, אך לאפשר לו להגיש כל חוות־דעת אחרת. זאת כדי שלטחות יראה שיש מצב של שיוויון בין האזרח המדינה באפשרויות להגשת חוות־דעת.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 מרחב תכנון מקומי

מחוז הדרום

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מחוז דרום הופקד שינוי תכנית הנקרא שינוי מס' 2 לתכנית מיתאר 105/02/11 — ישוב לינגה — יתיר. ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות השינוי: ביטול איתור קיים לישוב קהילתי וקביעת מקומו מחדש.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: שטח התכנית: כ־14.600 דונם אזור התישבות חקלאית — יתיר.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע ע"י שינוי התכנית וכן כל זכאי על־פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פירסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

שלום דנינו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

עירית הרצליה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה הוגשה על ידי: שם פריירברגר אריה כתובת: קליי 15 תל אביב. בקשה המתייחסת לקרקע שבמקום: שם הישוב הרצליה רחוב וינגייט מספר 115א' גוש 6668 חלקה 1272, 1273 ומהוה הקלה לגבי המותר באזור בו מבוקשת ההקלה האמור. דהיינו: בקשה להקלה 6% באחוזי הבניה.

כל המעונין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הועדה המקומית האמור בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

אלי לנדאו,
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

הועדה המקומית לבנין ותכנון העיר

בני־ברק

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ה"ה הבר־כרנסטון הגישו בקשה לועדה זאת כתוכנית מס' 19493 לבנות בנין בן 3 קומות מעל קומה מפולשת ברח' הכרמל 15 גוש 6190 חלקה 110, גוש 6187 חלקה 117 באזור ב' בהקלות הבאות: 5% בבנין בנייה מעלית מעל ה־105% המותרים וזה שלא בהתאם לתכנית בנין ערים 105 ב' החלה במקום.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית בעיריית בני־ברק בשעות קבלת קהל ורשאי להגיש התנגדות מנומקת לועדה המקומית תוך 14 יום מיום פרסום זה.

מר מ. אירנשטיין
יו"ר הועדה המקומית לבנין ותכנון העיר בני־ברק

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

מרחב תכנון מקומי

תל־אביב־יפו

הודעה על הכנת שינוי תכנית/מפורטת

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב החליטה על הכנת תכנית.

תכנית מפורטת מס' 2192 ב' שינוי מס' 1 לשנת 1986 של תכנית מפורטת מס' 2192.

השטחים הכלולים בתחום התכנית המוצעת:
גוש/ים: 7104
חלקה/ות: 237, 238, 239, 240
מקום: רח' סעדיה גאון 24, ת"א.

מרדכי כהנא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 הועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה להעברת אחוזים מקומה לקומה ולהקלה בקו בנין צדדי ברחוב קהילת קייב מס' 24 גוש 6625 חלקה 494"2 תיק בנין 002־2/851. בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו. שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 הועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור הקלה לתוספת בניה למגורים לתוספת אחוזי בניה 6% ברחוב עולי הגרדום מס' 31 גוש 6638 חלקה 196 תיק בנין 027"0920.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

עירית ירושלים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 (להלן החוק) בנ/85/362

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר משה אינדיג הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת ההקלה בנכס גוש 261 חלקה 54 ברחוב שרירא גבעת שאול בירושלים דהיינו: הקלה באחוזי הבניה בשעור של 9.93% הכולל בתוכו 6% הקלה ו־3.93% עבור התקנת מעלית לבנין.

את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים. ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 12.00־14.00.

אברהם כחילה, מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

העיר חיפה

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי משפ' קסלן ופריאל לאשר תוספת בניה ל־2 דירות ברחוב רענן מס' 23 חלקה 44 בגוש 10759 ככביר. הבקשה כרוכה בעודף שטח בניה של כ־26 מ"ר מעל למותר לכל דירה. אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, א', ג', ה', בין השעות: 08.00 — 11.30. המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.

איתמר ינוביץ
מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

העיר חיפה

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי חברת־החשמל לישראל בע"מ — לחלוקה ואיחוד של החלקות: 5; 8; 41; 63; 66; 68; 69 בגוש: 10902 ליד גשר פז בסטייה מתוכנית חפ/146 ב' אשר אינה מראה חלוקה למגרשים. אפשר לעיין בבקשה במחלקה לתכנון עיר, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות 08.00 — 11.30. המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דל־עיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.

איתמר ינוביץ
מהנדס העיר

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.15 קשת וענן — סוד המדורות 08.40 בלי סודות — חולם 09.00 ארץ מולדת — תצלצל שפתנו כפעמון הכסף 09.20 מדעי הטבע (חטה"ב) — זרימת המטענים במעגל החשמלי 10.10 אנגלית ה' 10.30 הגיל הרך — רחוב סומסום 11.00 אנגלית ו' 11.15 ערבית מדוברת — כדי חדרה 11.30 מדעי הטבע (חטיבה עליונה) — שעונים ביולוגים באדם 12.00 אנגלית ח' 12.25 הסטוריה עליסודי — העשרה — אברהם לינקולן 13.00 אנגלית ט' 14.00 התנין — עיבוד של סיפור מאת הסופר הרוסי פיודור דוסטוייבסקי 14.40 כלכלון — צמיחה כלכלית 14.45 צרפתית 15.00 רכבת ההפתעות — סרט אנימציה 15.20 נילס הולגרסון — פרק 47: הנפח הטוב ביותר — נילס ואוגי עפים על גבו של העורב לחגיגה בכפר הסמוך. בין התחרויות היתה גם תחרות פרזול סוסים ונילס הציל סוס מידיו של נפח בלתי מיומן 15.45 קוסמוס — פרק ח': מסעות בזמן ובחלל — המושג שנת אור 17.00 ערב חדש — מנחה: דן מרגלית 17.30 קיר וידאו — שם הפרק: צרה כפולה אחיו של אדון מרון בא לביקור, ושניהם מציקים לחבורת קיר וידאו 18.00 ילדים בעולם — סדרה 18.25 פסוקו של מקום — מבט אל עין גדי 18.30 קיצור חדשות (ערבית) 18.32 רוצה פתרון — אדם חולה הנאלץ לבלוע כדורים מידי יום ביומו אינו יכול לצום. אנשי דת ישוחחו על הפתרון לבעייתו (ערבית) 18.45 חידושים והמצאות 1) עיצוב תעשייתי במחשב 2) חקלאות מסוג חדש 3) קשיי הליכה — מעבדה ממוחשבת מנתחת את בעיותיהם של המונגלים בהליכה ועוזרת בפתרון לבעיותיהם (ערבית) 19.00 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 מבט ספורט 20.45 לקראת שידור 21.00 מבט לחדשות 21.30 חיים שכאלה — עם יפה ירקוני החלק השני: בחלק הזה מובא סיפורה של הזמרת מן הימים שלאחר מלחמת השחרור, כאשר שירי הטאנגו שלא היו מקובלים על דור יוצאי הפלמ"ח נהפכו לשירים אהובים, מוכרים ומזומרים. עם המשתתפים: המלחין יוסף הדר ומקהלתו, ראש עירית תל־אביב שלמה להט, תא"ל (מיל) רן פקר־דונג, הכוריאוגרף גברי לוי, אבינועם קורן, בועז שרעבי, רפאל קלצ'קין מנשקה בהרב, מקהלת הילדים לירן, להקת מלמבו (עולים מדרום אמריקה), להקה יפנית מבני בתהמקויה, אהרון פרוה, ותזמורת בניצוחו של רוני וייס 23.15 אלה והאחרים — סדרה צרפתית של קלוד ללוש הפרק השלישי: בני הארבעים, הדור הצעיר הצליח, התבסס והתעייף. האמנים מאסו בשגרה והם מחפשים שינוי. המנצח קרל קרמר מתקשה לחיות עם הצל של עברו 00.10 פסוקו של יום חדשות.

רדיו

קול־המוסיקה

06.02 צלילי בוקר 07.07 בוקר טוב 07.30 שחרית מוסיקלית 09.30 קונצרט בוקר 12.05 מאוצר הפרטיה 13.00 קונצרט צהריים: רוסיני. פתיחה גדולה; ג'ון פילד: קונצרטו מס. 3 במי במול מג'ור לפסנתר ותזמורת 15.00 מילון מוסיקלי 15.05 מפגשים מוסיקליים 16.00 אתנחתא שלישיית אדם א. סילנר — פסנתר / א. שולמן — כנור / ד. טויסטר — צ'לו 17.30 קונצרט מנחה: אנסקו: סואטה רומנית אופ. 1; ברוך: קנטטה סקוטית לכנור ותזמורת קליבודה: סימפוניה מס. 1 פס. כפה מינור רבוזק: חמישיית כלי־קשת מס. 3 מי במול מג'ור ל. ברנסטיין. מלחים בחופשה, מוסיקה לבאלט 20.05 ערב טוב: בויס: סימפוניה מ. 7 בסי במול מג'ור; ויואלדי: קונצ'רטו בסול מינור לשני צ'לי, תזמורת כלי־קשת. וקנטינאו 20.27 מגישים שיר 20.30 קונצרט התזמורת הסימפונית של רשה"ש מס. 5 בסדרה „קלסיקל" — שידור ישיר מבנייני האומה 21.30 אנתולוגיה קטנה לשירה 23.00 רוח הזהב — אמנים גדולים בהקלטות הסטוריות — תכניתו של רם עברון

רשת א'

07.30 הין שירים — פזמונים ישנים ואהובים 08.05 חונה — עם בני הגדל 09.05 השיר לא תם - שירים עבריים 09.30 מפגש — מגוון לבעיות משפחה והכרה בשידור חי 10.30 רדיו קל — תכנית יומית בעברית קלה 11.05 רגע של עברית 11.10 השידור היומי לבתיה"ס - הבעה ולשון תארים המשתנים ומתגוונים לפי צרכין של הקורא המקוער — הירושה מאת מלכה ספי 11.30 השכלה ודעת לכל — שנות חיינו הראשונות — בהדרכת יהודית שטרדיזרתן הופעת בעיות התפתחות אצל ילדים רכים 12.05 ליבי במזרח — מבחר שירים מזרחיים אותנטיים 14.05 לכן ולכן ולכל המתעניין — כלי־מיקס — בעריכת רעיה אדמוני ומאיר שטיין: בן ילדי הבית המוזר — פרק שני 14.45 לילדים הגדולים — תולקס — מבחר מתכניות חתול בשק 15.25 עזריה אלון מספר על נוף הארץ (ש.ח) 15.30 קתדרא — במת רדיו — פרופ' משה רוזנק — מקשה של הלכה במסורת היהודית מימי בית שני 15.53 ספר חדש — סקירה 16.05 צלמת המוזה התיכון 17.10 רגע של עברית 17.12 מגישים שיר 17.20 האנתולוגיה המוזיקלית — שידור בערבית למתקדמים 18.05 מונחה ערב — משדר יומי לתוי רחי ומסורת 18.30 פרקי היום

כתנ"ך 19.05 בשער כתניא 19.30 שידורים לעולים 22.05 חלומות באספמיה

רשת ב'

06.53 אור ירוק — פינה יומית לנהג ולנוסע 07.00 הבוקר הזה • עורכים: יורם אבנר ושלום קיטל 08.05 סעו לשלום — מנחה: גדעון הוד 09.05 ביקור בית — עם רבקה מיכאלי 10.10 כל צבעי הרכת — מגזין יומי 12.10 גל פתוח — חדשות ופזמונים 13.00 בחצי היום — חדשות ופזמונים 14.05 יש עניין — עם גבי גזית 15.10 רגעי קסם 16.05 שירים וכעורים — בעריכת יעל בן־יהודה 17.10 יומן כלכלה — עורך: גדעון ולינגר 17.30 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה עורך: יצחק טישלר 18.06 יש שאלות — עם יצחק אלון 18.51 היום בספורט 19.00 היום הזה — עורכים: גלעד שר ומרדכי חייטוביץ' 19.35 השבוע בכנסת 20.05 שורשים — מגוון לעניני עדות ופולקלור 22.05 צמוקים ושקדים — מבחר שירים ביידיש והעמם: שירי איציק מנגר במלאת 85 שנה להולדתו 23.05 בינינו לבין עצמנו — שיחות עם מאזינים בשידור חי מנחה: רעיה גניאל

גלי צה"ל

05.05 צלילי בוקר 06.05 אוניברסיטה משודרת: עליתם ונפילתם של משטרים צבאיים באמריקה הלטינית — אמריקה הלטינית כתת יבשת. מרצה: דר' אדי קאופמן 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית עם מיכה פרידמן, יצחק בן נר אילנה דיין ויעל דן 09.05 אילה בוקר — עם אלי ישראלי 10.05 המסקה 10 — עם מיכל ניב 11.05 נכון לעכשיו — עם דן שילון 13.05 קשר רדיו — עם אברי גלעד 14.05 דו רה יומי — עם רוני לנץ ורני קרפל 15.05 פגישה יומית — עם אורלי יניב 16.05 ארבע אחר הצהרים — שעה של שירים עבריים 16.55 באומן מילולי — פינתו של אבשלום קור 17.00 יומן גלי־צה"ל 17.50 יומן ספורט 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחושתן 18.55 הודעות לחיילים 19.05 מה יש — עם ארז טל 20.05 זה קורה — מגוון המוסיקה של גלי־צה"ל 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת: עלייתם ונפילתם של משטרים צבאיים באמריקה הלטינית אמריקה הלטינית כתת יבשת. מרצה: דר' אדי קאופמן 22.05 על הרבטו ועל הכיפאק — שירים שהחברה אוהבים 23.05 לילה לילה — עם יואב קוטנר 23.55 שיחת חצות — עם העיתונאית רות בונדי 00.05 ציפורי לילה — עם רוני תורן. תכנית מוסיקלית בנימה אישית 02.05 לא רוצים ליישון — מוסיקת לילה 05.05 צלילי בוקר.

רשת ג'

06.11 בחזרה לאושר — להיטים וותיקים 07.07 שיר בבוקר בבוקר — שירים ופזמונים ישראליים 09.05 מה. כבר תשעה — עם אבי אתגר 10.05 דברים טובים — עם שמירה אימבר 11.05 רק מוסיקה 12.05 שעה תמימה — עם מלאכי חזקיה 13.05 רק בימי חול — עם מנחם פרי 14.00 לי ולך — שיר וברכה 16.05 חדש, חדיש ומחודש —

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30

אסתר: גאריה
אורלי: מורשת הולקרופט
בית לסין: פגנראגנו — 23.15
בן־יהודה: נפגש בסיבוב
גת: פעמיים במשך החיים
גורדון: סיפור אמיתי
דקל: בעקבות אוצר הנילוס
הוד: רמו
מוזיאון תל־אביב: חיוך הגדי — לימור חדש: 9 שבועות של שברון חושים — 9.30 ,7.00
פאר: יחסים אסורים — 9.30 ,7 ,4.15
סינמה 1: פתיך הדלתא
סינמה 2: פירמידת הפחד
פאריס: מסע עסקים של אבא — 9.30 ,7.15 ,2 ,11

רבתן:

חן 1: כילבראדו — 9.45 ,7.20 ,5
חן 2: שורת המקהלה — 9.40 ,7.25 ,5.00
חן 3: מרגלים שכאלה — 9.40 ,7 ,5
חן 4: נאטי גאן — 9.40 ,7.20
חן 5: תרגיל לרופאים מתחילים — 9.40 ,7.30 ,5.00
שחף: זכרונות מאפריקה — 9.15 ,5.45
תל־אביב: שודדי השחקים
תכלת: להב משונן — 9.30 ,7.15 ,4.30
צוותא: חייל הלילה — 8.00

רמת־גן

ארמון: גברתי המאמן — 9.30 ,7.15 ,5
לילי: 9 שבועות של שברון חושים — 9.30 ,7.15
ארמון: נשר הברזל — 9.30 ,7 ,5

רביבן:

גן 1: שורת המקהלה — 9.40 ,7.30 ,5
גן 2: מסע עסקים של אבא — 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: פעמיים במשך החיים — 9.30 ,6.50 ,4.15
גן 4: להב משונן — 9.45 ,7.20 ,5.00

ירושלים

אריסון: תשעה וחצי שבועות של שברון חושים — 9 ,7 ,4.30
אורנע: גבירתי המאמן — 9 ,7 ,4.10

בית אגרון:
שלגיה ושבעת הגמדים — 16.00
משנה מקום משנה מזל — 18.00
טיסה נעימה — 20.00
כיפורה של קרלה מירן — 22.00
חבורת הלוזמים — 24.00
בנייני האומה: הסיפור האמיתי — 9.15 ,6
כמירה: זכרונות מאפריקה — 9 ,5.45
הבירה: נפגש בסיבוב — 9 ,7 ,4.30
מיטשל: אלני — 9.00 ,6.00
סמדר: הכל ולא כלום — 9.15 ,7.00
אורגיל: שורת המקהלה — 9.15 ,7 ,4.30

חיפה

ארמון: נשר הברזל — 9 ,6.45 ,4.30
אורה: זכרונות מאפריקה — 9 ,6 ,4
חן: גברתי המאמן — 9.00 ,6.45 ,4.30
עצמון: נפגש בסיבוב — 9.15 ,7.00 ,4.30
פאר: מרגלים שכאלה — 9 ,6.45 ,4.30
קרן אור המתחדש: מסע העסקים של אבא — 9.00 ,6.30
רון: פירמידת הפחד — 9.00 ,6.45 ,4.30
אמפי: רמו — 9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: שורת המקהלה — 9 ,7

נתניה

שרון: סוניה האדומה — 9.15 ,7.00
כטוריה: הבכור של פריצי — 9.15 ,7.00

חולון

סביון: זכרונות מאפריקה — 9.30 ,7.15 ,4.30
מגדל: פעמיים במשך החיים — 9.30 ,7.15 ,4.30
ארמון: נשר הברזל — 5 ,7.15 ,9.30

בת־ים

עצמאות: לחיות ולמות בל.א. — 9.30 ,7.15 ,4.30

הרצליה

היכל: חיות ולמות בל.א. — 9.00 ,6.00
מלון מגדל דניאל:
מטרה — 19.15 ,21.30
בטן על בטן — יהודה ברקן
מוצ"ש: לילות לבנים — 19.00 ,21.30

באר־שבע

חן: פירמידת הפחד — 9.30 ,7.00

חדרה

תוף חדרה: כפילה למות — 9.15 ,7.00

תיאטרוני ישראל

הערב, יום ה', 22.5

תיאטרון הבימה:
הבית ברחוב שינקין
קומדיה: 20.30
צ'כוב צ'כובה
הבימרתף: 20.30

התיאטרון הקאמרי
יאקיש ופופצ'ה
קומדיה: 20.30
קסטנר —
בתיאטרון חיפה: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ה' 22.5 בשעה 21.00
„הקיץ האחרון"
בשעה 22.45 —
ג'אז בצוותא

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח עין יהב, חולון.

חולון
אורנן — הופיין 52, קופ"ח עין יהב.

ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28.

נתניה
הנשיא — ויצמן 36.

פתח־תקוה
פישביין — חפץ חיים 6.

רמת־גן
המגן — ביאליק 30.

תל־אביב
בני — דיזנגוף 174.
רימונה (שר), זימן 16, נחלת יצחק.

חיפה
הנשיא — שד' הנשיא 33.

רחובות
כללית — בני משה.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית חולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית, ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

● הדסה ע"כ — ילדים, עיניים.
● ביקור חולים — פנימית, א.א.ג.
● שערי צדק — נשים, כירורגית, אורטופדית.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יסמור מידע טלפוני בימים א'־ה' ב־20.00־08.00, בימי ו' ב־15.00־08.00 טלפונים: 03"453300, 03"453500
יד ביד — אוזן קשבת בטלפון לילד ולנער — קו לנוער במצוקה ת"א — 226022 (24 שעות).
חיפה — 04"229488 (11.00־20.00)
נהריה — 04"920014 (11.00־20.00)
קו פתוח לנוער במצוקה בימי ב' ו־ד' — טל. 223783.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הסתדרות לרפואת שיניים בישראל בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 24.00—18.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 21.00—15.00.
הכתובות: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284449. בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 528566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 21.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי תאום בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המעלית) קומה א', טל' 294869, 03"285822.

מרכז מידע לקורבנות אונס
לרעננה והאזור השרון, טל' 052"432 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02"227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03"361111
ער"ן חיפה — טל' 04"672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057"418111
ער"ן נתניה — טל' 053"55516

סילוק מיטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, לוד, רמלה — 101, טל' 08"221022, עפולה — טל' 065"93384, טבעון — 101, טלפון 04"931401, נהריה — טל' 04"823333, בת־ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057"74767.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100, אילת — 1244, חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לתל־אביב דרום: בימים א'־ה' בימי ו' וערבי חג 7.30.
לבני־ברק להוטה: בימים א'־ה' 16.00 בימי ו' (ערבי חג) 11.30
מתל־אביב לירושלים: מת"א דרום בימים א'־ה' 16.00

מבני ברק 8.18
לחיפה: בימים א'־ה' 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00
לנהריה: בימים א'־ה' 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00

מחיפה, בת־גלים:
לירושלים: א'—ו' 7.00
לתל־אביב: א'—ה' 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.58
לירושלים: 5.35

תוכנית משחקי בית הגמר

היום
13 (שעון ישראל): פינלנד — תורכיה.
15: בולגריה — שבדיה.
17: הולנד — פולין.
19: ישראל — רומניה.

יום שישי
13: תורכיה — בולגריה.
15: פולין — רומניה.
17: שבדיה — הולנד.
19: ישראל — פינלנד.

שבת
13: רומניה — שבדיה.
15: פינלנד — פולין.
17: הולנד — תורכיה.
19: ישראל — בולגריה.

ראשון
13: תורכיה — רומניה.
15: פולין — בולגריה.
17: ישראל — הולנד.
19: שבדיה — פינלנד.

מלך הסלים בליאז'
1. זליג (פולין) 99
2. ראהם (שבדיה) 81
3. שפע (ישראל) 78
4. דניאל (ישראל) 75

מלך הריבאונדים בליאז'
1. הנריך (הונגריה) 57
2. מרסר (ישראל) 42
3. לאסוף (ישראל) 35

מלך הסלים באנטוורפן
1. אפטימוב (בולגריה) 123

מלך הריבאונדים באנטוורפן
1. בראון (בלגיה) 58

באנטורפן כמו בליאז'

זוהי תקוות נבחרת הכדורסל שהגיעה אתמול לאנטורפן עם מטען נצחונות ותתמודד הערב (ב־9 לפי שעון ישראל) נגד רומניה. המאמן שרף: „אין להם ברק אבל יש להם המון נסיון". מחר נשחק נגד פינלנד. החזיקו אצבעות

מאת יצחק ויסהוף, שליחנו לבלגיה

טבלת אנטורפן (לכל הנבחרות 3 משחקים)

1.	ישראל	237־286	6
2.	פולין	227־251	5
3.	בולגריה	220־246	5
4.	הולנד	220־230	5
5.	רומניה	257־229	5
6.	תורכיה	213־197	4
7.	פינלנד	255־239	3
8.	שבדיה	218־182	3

נבחרת רומניה תהיה היריבה הראשונה של ישראל בבית־הגמר באליפות אירופה דרגה ב', הנפתחת היום באנטוורפן. שתי הנבחרות יפגשו הערב ב־9, שעון ישראל, במשחק שינעל את תחרויות היום הראשון.

הגרלת המשחקים נערכה אתמול ולפיה תשחק ישראל הערב נגד רומניה; מחר באותה שעה עם פינלנד; בשבת מול בולגריה וביום ראשון תסיים נגד הולנד.

נבחרת ישראל הגיעה אתמול בשעות הצהריים מליאז' לאנטורפן. אמש ערכה אימון באולם המשחקים בארנה־הול, אולם יפהפה אך קטן, יציעיו עשויים מעץ ולפני שנתיים שיחקו בו מכבי ת"א נגד צסק"א מוסקבה.

נבחרת רומניה, היריבה הראשונה, כוללת מספר שחקנים ותיקים כשהבולט הוא קוסטל צ'רנט, בן 33, שגובהו 1.94 מטר עם 224 הופעות בין־לאומיות. צ'רנט קלע לפני שנתיים במשחק של מכבי ת"א נגד סטיואאה בוקרשט 63 נקודות. נוסף לצ'רנט מופיעים בנבחרת רומניה דן ניקולסקו בן ה־33 (1.91; 221) רומן אופישטרו, בן 30 (2.10; 1.86) פלורין ארמצ'קו, בן 26 (1.97) אלכסנדרו ויגרלי (2.10), וכמו־כן מופיע בנבחרת שחקן צעיר בן 20, ג'ייקוב ויקטור, שגובהו 1.98 מטר. שכל המומחים שחזו בנבחרת הרומנית טוענים שהוא הכוכב האמיתי.

מאמן נבחרת ישראל, צבי שרף, נסע בתום המשחק בין ישראל ואיסלנד לאנטורפן לחזות במשחק רומניה — בלגיה. הרומנים „סידרו" את שרף, שיתפו את שחקני החמישיה השנייה שלהם ולא היה איכפת להם להפסיד לבלגיה (95:75).

„ראיתי את הרומנים, קיבלתי מושג על צורת המשחק שלהם, בדרך מהאולם דיברתי עם אחד משחקני רומניה, אופשטרו, שסיפר לי שזה משחק ההזדמנות האחרונה של נבחרתו בבית הגמר. אני חושב שלישראל זה יהיה משחק לא פחות חשוב מאחר שעד לרגע זה התרגלנו לנצח. הפסד עלול להכניס אותנו ללחץ. אמנם הפסד לא יהיה אסון אך יש לנו רצון כביר לנצח" אמר צבי שרף.

המאמן הלאומי התייחס לנבחרת רומניה, עליה גברנו באליפות אירופה בשטוטגרט לפני שנה (89:90): „זו נבחרת עם המון נסיון, למרות שאין לה ברק היא משחקת בתחכום רב. הנסיון מקנה לרומנים יתרון. לישראל יש יתרון על רומניה בזכות שחקני הפנים אך לא בשחקני החוץ. אם נצליח לשלוט מתחת לסלים או המשחק יוכרע לטובתנו. נגד רומניה יהיה רגע־האמת של מרסר ולאסוף. קשה לי להאמין ששניהם יחזיקו 40 דקות. אם יהיה מצב שנוביל בהפרש, או נפגר בהפרש, עדיף יהיה להוציאם ולשמור אותם למשחק נגד פינלנד".

צבי שרף הוסיף שלנבחרות ששיחקו באנטורפן יש יתרון מאחר שהן מכירות את האולם. חמש נבחרות — בולגריה, רומניה, הולנד, פולין וישראל הן ברמה שווה. אבל אנו חייבים לעשות את העבודה בעצמנו ולא להיות תלויים באחרים. אני יכול רק לקוות שהתורכים יעייפו את הנבחרות האחרות מאחר שאנו משחקים עם שלוש נבחרות אחרי התורכים".

לגבי משחקי הבית המוקדם הדגיש שרף: „חשבתי שיהיה קשה יותר אך הנבחרת מיצתה את יכולתה. נאלצנו להפגין רמה גבוהה רק נגד פולין ותורכיה. אינני יכול להכחיש כי ההגרלה היתה טובה לישראל. אם היה לנו את שלכטר או ויליס מצבנו היה טוב הרבה יותר".

לדעת שרף בולגריה היא הנבחרת הטובה ביותר. נבחרת זו השתפרה ממשחק למשחק. נבחרת פינלנד היא קבוצה חדשה. „ראיתי אותה במחצית והתרשמתי שמשחקת בסגנון של קולג' אמריקני. הגנה בלתי־מתפשרת. זו קבוצה המוציאה מעצמה את המכסימום. יש לה קלעים מצויינים שמסוגלים להכריע משחק בסלי 3 נקודות. הולנד היא הכבשה השחורה של ישראל ובנבחרת זו שחקן בגובה של 2.20 ונגדה אפשר להתפלל שקלעי החוץ שלנו יתפסו יום טוב".

ישראל תפתח הערב בחמישיה הרגילה שלה: חן ליפין, דורון שפע, מוטי דניאל, לאוואן מרסר והוואורד לאסוף.

משחקי ישראל — רומניה
(7 משחקים; 5 נצחונות, 2 הפסדים)

1961	רומניה	—	ישראל	42:62
1963	ישראל	—	רומניה	47:57
1965	ישראל	—	רומניה	57:59
1969	רומניה	—	ישראל	74:75
1973	ישראל	—	רומניה	80:85
1975	ישראל	—	רומניה	105:119
1985	ישראל	—	רומניה	89:90

משה בולם את משה

משה בן־חרוש מבית"ר ירושלים (מימין) מחלץ כדור מרגלי משה גריאני ממכבי תל־אביב במשחק חצי גמר הגביע שלשום. בו ניצחו הבית"רים 1:2. (צילום: אריה קנטור)

מכבי חיפה מגיעה לת"א כבר היום

● כדורגל

מאת יוסף גלזר

כדורגלני מכבי חיפה יעזבו היום את עיר הכרמל כדי להתרחק מהמולת האוהדים וישהו במשך כ־72 שעות, עד למשחק האליפות נגד הפועל ת"א בבית מלון במרכז הארץ.

מלכתחילה ניבחר מלון שבעבר האיר פניו לקבוצה בעת שעמדו בפניה משימות חשובות במשחקיה באיזור המרכז...

אתמול ערך המאמן שלמה שרף אימון סגור לקבוצתו, באיצטדיון קרית אליעזר אליו לא הותרה כניסת אוהדים ואורחים. בקבוצה שאבו עידוד מכך שמצבם הבריאותי של מרבית הכדורגלנים טשיר כך שהיא תוכל להופיע בהרכבה החזק ביותר.

גם אתמול צבאו אלפי אוהדים על קופת מכבי בהדר בניסיון נואש להשיג כרטיסים למשחק אולם נאלצו לשוב ריקם. לאחר ש־1400 הכרטיסים אזלו כבר ביום שני.

בשלב מסויים כשגברה ההתקהלות אף נאלצו מנהלי הקופה להזעיק את המשטרה כדי להשיב את הסדר על כנו ולהרגיע את האוהדים הרבים שנותרו ללא כרטיס. רבים מהם, אגב, יצאו לת"א על מנת לרכוש את הכרטיסים המיוחלים.

ובת"א נחטפים הכרטיסים כלחמניות

אלפי אוהדים הגיעו אתמול לאיצטדיון הפועל תל־אביב בכפר־הגלו לקטוף את יציעי בלומפילד. אותם אוהדים מבטיחים שבלומפילד יהיה אדום בשבת.

השחקנים משתדלים לשמור על פרופיל נמוך ולא לצאת בהצהרות מפוצצות. הכל מתרכזים במשחק עצמו.

הכרטיסים למשחק נחטפים כלחמניות טריות ואמש נודע כי נותרו כרטיסים בודדים ליציעים לא נוחים לצפיה.

לגבי ההרכב הרי שהדילמה היחידה שיש למאמן דוד שוייצר היא האם להעדיף את הוותיק מוריס ז'אנו על הצעיר אליאור ברנס. נכון לעכשיו טובים סיכויי ז'אנו להכלל בין ה־11 הראשונים.

ההולנדי המעופף

מאת ראובן חנניה

גזבר התאחדות לכדורגל גד אגוזי ניפגש אתמול עם המיועד לאמן את נבחרת ישראל בכדורגל גאר בלוק, כדי לסכם את התנאים הכספיים של המאמן ההולנדי שיאמן את הנבחרת הישראלית.

היום תתכנס מזכירות התאחדות לכדורגל לישיבה מיוחדת כדי להכיר את גאר בלוק וכדי לאשר כפי הנראה פורמאלית את מינויו.

בלוק ישוב לארצו לאחר משחק האליפות בשבת.

ציריך — גרסהופרס 1:3

בדרבי העירוני של ציריך, גברה פ.צ. ציריך על גרסהופרס 1:3.

יאנג בויס, שהביסה את [illegible] 0:6, צועדת בראש עם 42 נקודות מ־28 משחקים. לפני נויישאטל (41) לוצרן (39), ציריך (35) וגרסהופרס (34).

[illegible]

שריד ישפוט בבלומפילד

מאת יוסף חכם

שופט הכדורגל הבין־לאומי צבי שריר ינהל בשבת את משחק האליפות בין הפועל תל־אביב ומכבי חיפה באיצטדיון בלומפילד ביפו.

יתר שופטי השבת בליגה הלאומית: יאיר טלינגר (בני יהודה תל־אביב — הפועל כפר־סבא), יוסף דיאמנט (בית"ר ירושלים — מכבי שעריים), יוסף גרוסמן (מכבי פתח־תקוה — שמשון תל־אביב), יצחק יוזבס (הפועל חיפה — מכבי נתניה), יצחק אורגד (מכבי יפו — הפועל באר־שבע), עובדיה בן־יצחק (מכבי תל־אביב — הפועל פתח־תקוה), רחמים רינאצ'י (מכבי יבנה — הפועל ירושלים).

את המישחק המרכזי בליגה הארצית במגרש וינטר ברמת־גן בין קבוצה הכוח מכבי רמת־גן והפועל רמת־השרון ינהל השופט אריה פרוסט.

שאר השופטים בארצית: מאיר בנישתי (הפועל חדרה — בית"ר רמלה), בני כהן (הפועל לוד — הפועל רמת־גן), יעקב אלימלך (הפועל טבריה — הפועל בית שמש), גבי לוי (בית"ר חיפה — הפועל חולון), אבשלום כהן (בית"ר נתניה — הפועל עכו), יהושע לויה (בית"ר תל־אביב — הפועל יהוד), יעקב ממן (הפועל מרמורק — מכבי רמת־עמידר).

עוד מהלומה לאוניר: הרחקה מ־4 משחקים

מאת אשר גולדשלגר

מיטי איוניר, החלוץ הבינ"ל של מכבי תל־אביב, סיים אמש את עונת המשחקים לאחר שהורחק על ידי בית הדין המשמעתי של התאחדות לכדורגל מ־4 משחקי ליגה בפועל.

לפיכך יחמיץ איוניר גם את שלושת המשחקים הרשמיים של קבוצתו בתחילת עונת המשחקים 86/87. איוניר הועמד אמש לדין בגין צבירת שבעה כרטיסים צהובים.

גם חברו של איוניר לקבוצת מכבי ת"א, מנשה שמעונוב סיים את עונת המשחקים. שמעונוב נענש בהפסקת פעילות ל־4 משחקים בפועל. מאחר ששמעונוב ריצה כבר עונש הרחקה של 3 משחקי ליגה וגביע נותר לו לרצות עונש הרחקה ממשחק הגביע הבא מחרתיים מול הפועל פ"ת.

רמי כהן ושאפיק אל הוזייל, כדורגלני מכבי פ"ת, שצברו לחובתם 3 כרטיסים צהובים. כל אחד נענשו אמש בהפסקת פעילות מ־2 משחקים בפועל. חברם לקבוצה, מנשה נוריאל, שהורחק במשחק הגביע מול מכבי ת"א הורחק מ־3 משחקי ליגה בפועל.

גיל סאבו מהפועל פ"ת שהורחק במשחק קבוצתו מול הפועל ירושלים נענש בהפסקת פעילות מ־4 משחקים בפועל.

יעקב טוגלו מהפועל ירושלים שהורחק במשחק קבוצתו מול מכבי חיפה נענש בהפסקת פעילות מ־4 משחקים.

קבוצת בית"ר ירושלים נקנסה בסכום של 150 שקל בגין זריקת רימון עשן במשחק נגד מכבי פ"ת. מנהל הקבוצה שעלב בשופט עובדיה בן יצחק נקנס ב־200 ש"ח.

בשולי אליפות אירופה בבלגיה

לא לחגוג מוקדם מדי!

אנלנו כבר חוגגים. חמשת הנצחונות של נבחרת ישראל בכדורסל בבית המוקדם באליפות אירופה, דרגה ב', בליאז', החדירו בנו בטחון מופרז. היו שהתבירו, כך כדיוק, שישראל כבר חוזרת לדרגה א'. יש לנו כשרון לחגוג בטרם עת. לפני שקיבלנו את החותמת הסופית.

אמת. ישראל עלתה בצורה מלהיבה לשלב הסופי באליפות זו. היא היחידה שקצרה שלושה נצחונות על יריבותיה בבית המוקדם — על פולין, תורכיה ושבדיה — נצחונות שייחשבו גם בשלב השני. אחיה האחרון שיזלזל בכך.

אבל — והאבל הזה גדול — במשחקי־הגמר שיחלו היום באנטורפן נאלץ להגיר פלגי זיעה עד שנזכה בכרטיס־תשיבה לדרגה א'. מצפות לנו ארבע נבחרות חזקות למדי. נגד שתיים מהן הפסדנו באליפות אירופה האחרונה בגרמניה — בולגריה והולנד. גם השתיים האחרות לא יקלו עלינו את המלאכה — רומניה ופינלנד.

אין אפשרות להשוות את רמת הנבחרות בשני הבתים, שנערכו בליאז' ובאנטורפן. אומרים שנצחון נוסף אחד יספיק לנו לעליה. אבל כל מי שבוחן את הטבלה נוכח חיש שהדבר עלול לא להספיק. יהיה צורך בשני נצחונות כדי להתבסס בין הארבע שיעלו לדרג העליון. הצפיפות בטבלה גדולה. לישראל יש 6 נקודות ולארבע נבחרות — 5. לכן כל מאבק יהיה קובע ומכריע.

ישראל שיגרה לבלגיה נבחרת צעירה. בשלב הראשון, בליאז', הפתיעה אותנו לטובה. היא ניצחה בכל משחקיה. אני תקווה שתמשיך בשטף נצחונות גם באנטורפן. הצעירים רכשו נסיון ובמיוחד בטחון. אבל כדאי להיזהר. אנו יודעים היטב למי לא מראים חצי עבודה. ואנו במחצית הדרך.

ישראל פז

שיפטן הותיר את גבת ללא מאמן

● כדורסל

מאת יוסף גלזר

העולה החדשה לליגה הלאומית בכדורסל, הפועל איתן גבת, נותרה אתמול ללא מאמן, לאחר שהמאמן החיוסי רוני שיפטן שהעלה אותה ללאומית עזב אותה, במפתיע והותתם כמאמן הפועל נהריה.

שיפטן נימק את החלטתו בחוסר הבהירות לגבי חיזוק הקבוצה בעונה הבאה.

יחד עם שיפטן יעבור להפועל נהריה גם שחקן החיזוק אילן רוקח. נהריה השואפת להעפיל לראשונה בתולדותיה לליגה הלאומית תחזק גם בג'קי דוד ממכבי חיפה וזה דוברבני מהפועל יוקנעם.

לגימות הכוכב

כוכב הגביע העולמי הקודם, פאולו רוסי מאיטליה, שותה לרויה מים מינרליים בתום אימון מפרך באיצטדיון של העיר פואבלה, במקסיקו. (צילום: אי. פי.)

200 אלף דולר למתאגרף בן 19

המתאגרף האמריקני בן ה־19, מייק טייסון, העלה את מאזנו ל־21 נצחונות רצופים בקריירה המקצוענית שלו, כשגבר בנקודות על מייק גרין בן ה־29, בקרב בן 10 סיבובים במשקל כבד.

הקרב נערך באולם מדיסון סקוור גארדן בניו יורק ועבורו קיבל טייסון 200 אלף דולר.

טייסון החל את הקריירה המקצוענית שלו רק לפני 14 חודשים ומאז הכניע 19 מיריביו בנוק אאוט, האחרים בנקודות. הוא קיים שלושה קרבות לחודש.

לגרין זה היה הפסדו השני בקריירה, מול 16 נצחונות, עשרה מהם בנוק־אאוט ואחד סיים בתיקו.

טייסון שקל 97.5 ק"ג, ואילו גרין שקל 102 ק"ג.

● טניס

צרפת מועמדת לגמר העולמי

טניסאי צרפת עשויים לעבור הוספה בגמר משחקי גביע העולם בדיסלדורף, לאחר שניצחו את ארה"ב 0:2. ארה"ב זכתה אשתקד בגביע העולמי.

טיירי טילאן גבר על ה„פינליסט" בוימבלדון אשתקד, קווין קארן (ארה"ב) 3:6 6:2 והנרי לקונט ניצח את אליוט טלצ'ר 6:3 7:5.

לקונט ופורגה השלימו את נצחונם בזוגות, כאשר גברו על קארן ורוברט סגוסו 6:2 6:7 [illegible]

את התוצאה הסופית — 0:3. מערב גרמניה ללא בוריס בקר, נכנעה לארגנטינה 2:0. לשבדיה סיכויים להעפיל לגמר כשתתמודד על כך עם צ'כיה ללא איוואן לנדל.

יום קודם־לכן הכניעה שבדיה את אוסטרליה 0:3 ובאותה תוצאה הכריעה צרפת את מערב־גרמניה.

גם ארגנטינה השלימה נצחון 0:3 על מערב גרמניה, בזכות של וילאס וחויטה. [illegible]

ב„בית האדום" סיימה צ'כיה ראשונה עם מלוא הנקודות [illegible]

מאז ימי שארושי ופושקאש נעלם הפלא מנבחרת הונגריה (16)

ההונגרים רוצים לשוב לפיסגה

מאת שבח סלברט

שתי תקופות יפות ידע הכדורגל ההונגרי. זו שלפני מלחמת העולם השנייה, בשנות השלושים, בתקופתו של ד"ר שארושי ולהקתו. וזו של פרנץ פושקאש וחבריו בסוף שנות הארבעים ועד אמצע החמישים. מאז לא הצליח הכדורגל ההונגרי לעלות לדרך־המלך.

ד"ר גיאורג שארושי, הגבר התיר והאינטליגנטי, הוליך את המאדיארים לגמר הגביע העולמי ב־1938 בפאריס, אך במשחק המכריע לא יכלו לתכססיס של ויטוריו פוצו ונכנעו לפיולה ולמאצה — 4:2.

16 שנה מאוחר יותר ידע היהודי גיולה מאנדי, מגינה של נבחרת הונגריה בסוף שנות העשרים וראשית שנות השלושים, לגבש צוות כדורגלנים, רובם מקבוצת הקצינים הונבד בודפשט ולהביאה לפיסגה. עד היום לא קמה נבחרת שחרשים בצורה כזו כפי שעשתה נבחרת־הפלא ההונגרית בתחילת שנות החמישים. באליפות העולם ב־1954 בשווייץ הכניעה הונגריה, בזה אחר זה, את כל הנבחרות שניצבו בדרכה, כמו בראזיל ואורוגוואי המעולות, אך מעדה במשחק־הגמר מול גרמניה, עם השוער סם הרברגר (3:2). פושקאש וצ'יבור העלו את הונגריה ליתרון 0:2 והגביע העולמי על־שם ז'יל רימה כבר היה כמעט מונח־בכיסים. אולם כמה מישגים שביצעה ההגנה איפשרו למורלוק ולראהן (2) להפוך את הקערה־על־פיה. כדאי לציין ששער שוויון חוקי של פושקאש נפסל על־ידי השופט האנגלי לינג שמנע בכך הארכה.

שאנדור קוצ'יש, בעל „ראש הזהב", היה מלך־השערים במשחקי שוויץ — 11.

עד היום יש הטוענים שאת הגביע העולמי העניק לגרמניה איש המערך העורפי, ליברייך, שפגע קשה, ברגלו של הקפטן פושקאש ועל־ידי־כך גרם לנטרולו. הדבר בוצע עוד בבית המוקדם. הרברגר הציב נגד הונגריה הרכב־חסר, ולא היה איכפת לו שהובס — 8:3. בגמר, הקלו ההונגרים ראש ביריביהם הגרמנים ושילמו על־כך ביוקר.

„גיבורי הונגריה" חזרו מבויישים ועייפים לבודפשט ושנתיים לאחר־מכן פורקה למעשה הנבחרת הגדולה בכל הזמנים.

דעיכה מהירה

המרד ההונגרי באוקטובר 1956 גרם לאי־שובם של כמה מהכוכבים הביתה. קבוצת הונבד היתה במסע משחקים מחוץ למדינה. פושקאש הצטרף מאוחר יותר לריאל מדריד וחבריו קוצ'יש וצ'יבור לברצלונה.

בנבחרת הונגריה חלה נסיגה משמעותית והכשלונות לא איחרו לבוא. הם החלו במשחקי שבדיה ב־1958. מאותה נבחרת מבריקה בשוויץ נותרו למעשה רק השוער גרושיץ, הקשר בוז'יק והחלוץ המרכזי הידגקוטי. הם לא יכלו לסייע לנבחרתם, בשורותיה הופיע חלוץ מבריק כמו טיכי (ראינו אותו ברמת־גן כמרי אופשט), להעפיל אפילו לרבע־הגמר. מהבית־ההונגרי עלו וולס, ובראשה ג'ון צ'ארלס ושבדיה.

במשחקי 1962 בצ'ילי חל שיפור־מה בנבחרת הונגריה, אולם נוצחה ברבע־הגמר ע"י הפינליסטית, צ'כוסלובקיה (1:0). [illegible] לו יודע מתאים עד היום.

גם ב־1966, באנגליה, הצליחה הונגריה להעפיל לרבע־הגמר לאחר שהלמה בנבחרתה השבורה של בראזיל (1:3). משורותיה נעדר טכנית פלה, שנפצע קודם־לכן מול בולגריה. להונגריה קמו כמה כוכבים במערך הקדמי, כמו אלברט, טיכי, בנה ופרקש, אבל הם לא סייעו לכדורגל ההונגרי לחזור לשיא. הונגריה לא עברה את המשוכה הסובייטית ברבע־הגמר (2:1). ב־1970 נחלה כשלון חרוץ, היא לא הצליחה לפלס דרך מהבית המוקדם. הפעם בגד בה המזל. צ'כוסלובקיה עלתה למקסיקו בזכות הפרש־סיום עם מספר נקודות זהה — 9. המעניין שהונגריה ניצחה את צ'כוסלובקיה 0:2 בבודפשט, וסיימה עמה בתיקו 3:3 בפראג. הפסד 3:2 לדנמרק, בקופנהאגן, העניק את הכרטיס לצ'כים.

כך היה גם במוקדמות 1974. מהבית המוקדם עלתה למשחקי הגמר בגרמניה נבחרת שבדיה, שהקדימה את אוסטריה, הונגריה ומלטה. גם הפעם עלתה שבדיה בזכות הפרש שערים עדיף על אוסטריה והונגריה.

התאוששות ותקוות

מקץ 12 שנה חידשה הונגריה את הופעתה בשלבי־הגמר כשהוגרלה בבית אחד עם הארויות שכחמורה: ארגנטינה, איטליה וצרפת. היא נוצחה על־ידי כולן, מה גם ששניים מכוכביה, ניילאשי וטורצ'יק, הורחקו במשחק הראשון נגד ארגנטינה (2:1), בשתי הדקות האחרונות של המאבק. הם כלל לא שותפו במשחק נגד איטליה (3:1).

המזל שוב זימן להונגריה ב־1982 את ארגנטינה של מאראדונה ולהקתו. ההונגרים הובסו 4:1 לאחר ששלושה ימים קודם־לכן מיגרו את אל־סלוואדור 1:10, עליה גברה ארגנטינה בקושי 0:2. הונגריה נפרדה בתיקו 1:1 עם בלגיה. ארגנטינה ובלגיה חסמו את דרכה של הונגריה לסיבוב השני.

במוקדמות 1986 השתפרה הונגריה ללא־הכיר. היא נטלה את ראשות הבית כשהקדימה בהפרש ניכר את הולנד, אוסטריה וקפריסין. הונגריה הפסידה רק פעם אחת, להולנד, לעומת חמישה נצחונות, ועם הפרש שערים מרשים — 4:12.

מאמנה המצליח הוא גיורגי מאצ'יי, בן ה־45, המתפקד כ־20 שנה במקצוע ונבחר אשתקד „כמאמן הטוב בעולם". הוא נטל את השרביט מקלמן מאצולי ב־1983. כשחקן הופיע בתפקיד ליברו בקבוצת מ.ט.ק. בודפשט. בשורותיה שיחק גם גיולה מאנדי חמנות.

סגנון משחקה של הנבחרת ההונגרית מושתת על מערך 4־3־3, או על 4־4־2, לפי הצורך.

ההתאחדות ההונגרית נוסדה ב־1901 ורשומים בה 120 אלף כדורגלנים. לנבחרת המאדיארית תהיה זו הופעה תשיעית בגמר, מאז הופעת הבכורה ב־1934, כשאז ניצחה על אדמת איטליה את מצרים 2:4, לאחר שזו עלתה בעקבות תבוסות שהנחילה לנבחרת ארץ־ישראל (1:7, 1:4).

ארבעה נותרו

רק ארבעה שחקנים, כולם מהמערך העורפי, שרדו מהסגל שהיה בספרד לפני ארבע שנים: שאנדור שאלאי, בן 26 מהונבד; יוזף וארגה, בן 32 מדניולי, תורכיה; יוזף סוחאי, בן 28 מוידוטון ואימרה גאראבה, בן 28 מהונבד ובעל שיא ההופעות בסגל הנוכחי — 53.

כוכב הנבחרת הוא לאיוש דטארי, בן ה־23 מהונבד, שלקש עד [illegible] כמלך־השערים בליגה ההונגרית בשתי העונות האחרונות — 18 ו־25 שערים.

הכוכב השני בחוד, מרטון אסטרהאזי, בן 30, אותו רכשה לפני כמה שנים מהונבד הקבוצה היוונית א.א.ק. אתונה תמורת 200 אלף דולאר.

ברגע האחרון נגרעו מהסגל, בגלל פציעה, שני כוכבים ותיקים: טיבור ניילאשי, בן 31 מאוסטריה וינה ואנדראש טורוצ'יק, בן 31 מאופישט. שניהם הופיעו עוד ב־1978 בארגנטינה.

מי ומי בנבחרת ההונגרית?

● שוערים: פטר דיזשל, בן 26, שגובהו 1.88 מוידוטון ובעל 13 הופעות בנבחרת; יוזף פצוזרי מאויפשט (32; 2); יוזף אנדרויך מהונבד (30; 5).

● מערך עורפי: שאנדור שאלאי מהונבד (26; 31); זולטן פטר מזאלאגרצג (28; 21); אנטאל רוט מפץ' (26;18); לאסלו דיסטל מוידוטון (26; 5); יוזף וארגה מדניולי, תורכיה (32; 29); אנטאל נאגי מהונבד (30; 25); יוזף סוחאי מוידוטון (28; 9); אימרה גאראבה מהונבד (28; 53).

● קשרים: פטר האנייך מראבה־אטו (29; 23); יוזף קארדוש מאויפשט (26; 27); יוזף נאגי מהאלאדש (26; 1); לאיוש דטארי מהונבד (23; 17); גיוצו בורשפה מאוקסר (32; 11).

● חלוצים: גיולה האיישואן מראבה־אטו (25; 22); גיורגי בוגנאר ממ.ט.ק. (25; 7); מארטון אסטרהאזי מא.א.ק. אתונה (30; 21); יוזף קיפרייך מטטבניה (23; 14); קאלמאן קובאץ' מהונבד (21; 8) ולאסלו דאייקה מהונבד (27; 19).

פסימיות בבראזיל

האוהדים הברזילאים מאוכזבים מהכושר הירוד של נבחרתם לקראת הגביע העולמי בעוד 10 ימים והם אינם מבינים מדוע חברות ההימורים בלונדון סבורות כי נבחרת בראזיל היא המועמדת לזכות בגביע.

„או שמהמרים אלה עוסקים בבלוף, או שהם אינם יודעים דבר על כדורגל", אמר אחד האוהדים המאוכזבים.

מלבד כל סימני השאלה לגבי הנבחרת, בגלל הפציעות והעדר ההצלחות הברורות במשחקי החימום, לא תזכה הנבחרת בתמיכה רבה כפי שהיה צפוי קודם לכן.

דובר של סוכנות נסיעות מובילה אמר, „בגלל התוכנית הכלכלית הממשלתית, שהקפיאה מחירים והחזירה לאזרחים את כוח הקניה שלהם, קיווינו כי 30 אלף בראזילאים יסעו למכסיקו. אולם עכשיו נתברר כי מספרם לא יעלה על 15 אלף.

בראזיל תשחק בבית מספר 4 יחד עם ספרד, צפון אירלנד ואלג'יריה.

התחלה טובה – המשך חלש (17)

האלמונים מפאראגוואי

מאת שבח סלברט

מקסיקו תהיה תחנתה הרביעית של נבחרת פאראגוואי בשלב הגמר בגביע העולמי. הישגה הגדול של פאראגוואי היה בהדחתה של שכנתה, אורוגוואי, פעמיים אלופת עולם, במוקדמות 1958.

פאראגוואי היתה מהנבחרות הראשונות שנטלו חלק במשחקי הגביע העולמי שהחלו ב־1930 במונטבידיאו, בירת אורוגוואי, יחד עם 12 נבחרות נוספות שהגיעו לשם ללא משחקים מוקדמים.

פאראגוואי ניצחה באותם „משחקי בראשית" את בלגיה (0:1), והפסידה לארה"ב (3:0).

כעבור ארבע שנים כלל לא נרשמה למשחקים המוקדמים. כך היה גם ב־1938. רק ב־1950, עם חידושם, עלתה עם אורוגוואי לשלבי הגמר בבראזיל. היא סיימה בתיקו 2:2 עם שבדיה החזקה, אבל הפסידה לאיטליה 2:0.

ב־1954 נקבע שרק בית אחד יהיה במוקדמות בדרום־אמריקה, ממנו עלתה בראזיל, שניצחה פעמיים את פאראגוואי (0:1 ו־1:4).

0:5 נגד אורוגוואי

שנת 1958 צויינה כפוריה ביותר בכדורגל הפאראגוואי. הנבחרת הצליחה לדחוק את נבחרת הכוכבים של אורוגוואי. פאראגוואי הביסה בבירתה, אסונסיון, את יריבתה הגדולה 0:5 ונוצחה בגומלין במונטבידיאו רק 2:0. פאראגוואי נסעה לשבדיה תודות לתיקו (1:1) שכפתה קולומביה על אורוגוואי. בנורשפינג, שבדיה, זקפה פאראגוואי לזכותה נצחון יחיד, על סקוטלנד (2:3), וסיימה בתיקו מרתק (3:3) עם יוגוסלביה. בשורותיה שיחקו, בין השאר, ביארה, זבץ, בושקוב ושקולארץ'. ההפסד היחידי היה לצרפת הגדולה, עם ה„טריו" פונטן, קופה ופיאנטוני — 7:3. פונטן כבש שלושער, הבקיע באותו טורניר 13 שערים — שיא בטבלת מלך־השערים עד היום.

חלפו 28 שנים מאז הופעתה המרשימה של פאראגוואי בשבדיה, עד שזכתה סוף־סוף בכרטיס ההשתתפות בשלבי־הגמר במקסיקו.

ב־1962 לא נשמה למשחקים: ב־1966 נכנעה לארגנטינה (0:0,3:0). ב־1970 היתה זו בראזיל, שהקדימה אותה בבית המוקדם (0:1,0:3), וכעבור ארבע שנים שוב חסמה ארגנטינה את דרכה של פאראגוואי. ב־1978 התנפצה פעם נוספת מול בראזיל, וב־1982 לא יכלה לצ'ילי.

למקסיקו עלתה לאחר שניצחה במיפגש המרובע בין סגניות שלושת הבתים המוקדמים באזור הדרום־אמריקני.

התאחדות הכדורגל של פאראגוואי נוסדה ב־1906 ורשומים בה 270.500 כדורגלנים.

מאמן הנבחרת הוא — קאייטאנו רי, בן 48. רי כיכב בשורות הנבחרת הטובה ביותר שהיתה למולדתו ב־1958, בתפקיד קיצוני. אחר־כך שיחק בברצלונה ובאלצ'ה, שבספרד, ואימן כמה שנים את אלצ'ה, בטרם נטל את שרביט המאמן הלאומי במולדתו, בפברואר, בשנה שעברה.

משחקים מחוץ למדינה

מי הם כדורגלני פאראגוואי, והיכן הם משחקים?

● שוערים: רוברטו פרננדז מקבוצת דפורטיבו קאלי, קולומביה (42;31); חורחה באטאלוליה מסול־דה־אמריקה (9;25); חוליאן קורינל מגוארני (5;26).

● מערך עורפי: חואן טוראלס מליברטאד (57;30); וירג'יניו קאקרס מגוארני (19;26); ולאדימירו סצ'ינה מגוארני (18;30); רוחליו דלגאדו מאולימפיה (32;25); סזאר זאבאלה מסרו פורטנו (28;24); ויקטור הוגו זאייאס מאתלטיקו קולג'יאלס (0;26).

● קשרים: אוסטמיו קאבריאל מגוארני (11;31); שיחק כמה שנים בספרד; חורחה חואסין מאולימפיה (20;25); חורחה נונס מדפורטיבו קאלי (10;24); פרנציסקו אלקאראז מנאסיונל (8;25); רולאנד צ'ילאוורט מגוארני (10;25); חוליו סזאר רומרו מפלומיננזה ריו (28; 20) — כוכב הנבחרת; שהה כמה שנים בקוסמוס ניו־יורק ושיחק יחד עם הגרמני פרנץ בקנבאואר; נבחר ככדורגלן־השנה בדרום־אמריקה לפני שנה; אדולפו קאנטה מקרה אוול, מקסיקו (13;29); קודם־לכן שיחק בפרוקאריל, ארגנטינה.

● חלוצים: אוואריסטו איסאסי מאולימפיה (5;30), בנאונטורה פריירה מדפורטיבו קאלי (14;25); ראמון היקס מליברטאד (28;26); רוברטו קאבאנאס מאמריקה קאלי (7;24); אלפרדו מנדוזה מאינדפנדיינטה מדלין, קולומביה (10;26); [illegible] המבחנות מקסיקו, בלגיה ועיראק.

שתי חברות יפיקו סרט על הגביע העולמי

חברת טוקי אינטרנשיונל בע"מ משיקגו [illegible], כי הגיעה להסכם עם חברת וורלדמארק פרודאקשנס בע"מ מלונדון כדי להפיק את הסרט הרשמי של גמר הגביע העולמי במכסיקו.

וורלדמארק הפיקה את הסרט הרשמי של הגביע העולמי 1982 בספרד, וזכתה על כך בפרס. (ע"ד)

● מתאבקי סוריה זכו באליפות ערב בסגנון יווני־רומי, שהתקיימה בדמשק, כשצברו 27 נקודות לפני תוניסיה 21, אלג'יריה 18, פלשתין 14 ודרום תימן 4.

אחים ספורטאים ברנס: מימין — סימו, מינו ודינו

שלושה אחים – כולם ספורטאים מובהקים

אליאור ברנס — התפוח לא נפל רחוק מהעץ

מאת יצחק ויסהוף

אליאור ברנס, כוכבה הצעיר של הפועל תל־אביב, הוא בנו של דינו ברנס (42), בשנות השבעים שוערה של מכבי בת־ים ושמשון תל־אביב. דינו ברנס הוא האח הצעיר מבין שלושה אחים, כולם ספורטאים מצטיינים. [illegible] האח האמצעי, מינו ברנס (47), היה שוער מכבי בת־ים, ואילו האח הבכור, סימו ברנס (49), היה הפורה ביותר מבין שלושת האחים. סימו, כאחיו, החל את הקריירה שלו במכבי בת־ים, לאחר מכן עבר למכבי יפו, ומשם להפועל תל־אביב, כמחליף לשוער האגדי יעקב חודורוב. סימו שימש כשוער הפועל ת"א במשך שלוש עונות, ובשנות ה־60 עבר מהפועל ת"א להפועל טבריה, שהעפילה לליגה הלאומית.

ביום שישי־מתאגרף בשבת־כדורגלן

סימו ברנס היה נוסף לשוער, גם מתאגרף. [illegible] ובשבת שיחק כדורגל.

סימו ברנס היה אלוף ישראל במשקל־חצי־כבד. באותה תקופה היה סימו אלוף צה"ל בקרב עשרה צבאי, כשאת כל המקצועות עבר עם הגור צבאי מלא.

כיום, כגיל 49, משתתף סימו בכל מירוצי המרתון הנערכים בארץ, ויחד עם בני משפחתו, נוטל חלק במירוצי התבור.

מבצע ספורטיבי נוסף [illegible] מרחק של 160 קמ"מ, את מבצע החתירה ביצע סימו ברנס יחד עם חברו הטוב, אבי אפיה. „עברנו את מרחק 160 הק"מ בארבעה ימים. מבצע זה יכול להיכנס לספר השיאים של גינס" אומר.

מבצע חתירה נוסף של סימו על הסקה, היה מבת־ים לחיפה, יחד עם איתמר לויטין שבשנת 1964 חתר מאילת לשארם, לבדו, על חסקה.

רעייתו של סימו, פרומה ברנס (פישביין), היתה אלופת הפועל בטניס־שולחן.

האח מינו הוא שחקן טניס פעיל, בנו של מינו, שי, בן ה־19, כשרון גדול בטניס ומומחים צופים לנער עתיד מזהיר. האב מעודד את בנו. בתו של מינו, גילה, היא בעלת השיא הארצי לבתי־ספר בריצות ל־800 ו־1500 מטר.

דינו ברנס עוסק בגידולו של אליאור, ואין ספק כי עד היום עשה זאת בצורה מצויינת.

חיידק הספורט

— מהיכן שאבו האחים ברנס את האהבה לספורט?

● סימו ברנס: כל האהבה לספורט באה ממני. אני האח [illegible] הבכור, הראשון של בית הספר בכפר־הירוק נדבקתי בחיידק הספורט. ואחי הלכו אחרי.

מוסיף: „מורי, הראשון לספורט היה האצן דוד טכק. אחריו הדריך אותי עמיצור שפירא ז"ל, ואת האהבה לאתלטיקה ירשתי מהם".

— מה ירש אליאור מהאחים ברנס?

● סימו: אליאור הולך בדרך הנכונה. בעבר לא הייתי הולך לראות אותו משחק כדורגל, אך בזמן האחרון, לאור הצלחותיו, קיבלתי חשק, כשאני רואה אותו זה עושה לי משהו בלב. שלושת האחים צופים במשחקיו של אליאור, ואנו מרגיעים את דינו, שנשמר לבנו כל העת.

סגן שר הבטחון, מיכאל דקל, הצהיר:

„הממשלה אינה קשורה בכל דרך לפרשיות אספקת הנשק לאיראן"

כשישובו הקצינים לארץ יבדקו הרשויות אם עברו על החוק ■ תא"ל (מיל.) בן אליעזר: הפרשיות הן רק סימפטום למחלה קשה ■ ח"כ מורלה בר־און: מדוע צה"ל אינו יכול לרכוש ישירות נשק מחו"ל?

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

„כל הקצינים במילואים ששמותיהם נקשרו באחרונה לעסקות נשק לאיראן, לא פעלו בעניין זה (אם פעלו), באישורה או בידיעתה של ממשלת ישראל. והממשלה אינה קשורה לפרשיות אלה (אם היו) כלל ועיקר: לא במישרין, לא בעקיפין, לא באישור ולא בידיעה".

הצהרה זו מסר אתמול לכנסת סגן שר הבטחון מיכאל דקל, בתגובה לשאילתה בע"פ של ויקטור שם טוב (מפ"ם).

סגן השר אמר עוד, כי התנגדותה המוחלטת של ישראל, לכל מסחר בנשק עם איראן, ידועה לממשל האמריקני. דקל הבטיח, כי כאשר ישובו הקצינים לארץ, יבדקו הרשויות המוסמכות אם הם עברו על חוקי ישראל.

דקל הבהיר כי כל יצואן נשק ישראלי, צריך לקבל אישור מיוחד, לגבי כל פריט, שהוא מעוניין למכור. האישורים ניתנים לפי קריטריונים מסוימים, של מערכת הבטחון.

מורלה בר־און (ר"ץ), בעבר קצין בכיר (אל"מ) בצה"ל, תמה מדוע בכלל יש צורך, כי קצינים בכירים, ייצגו בארץ, חברות נשק זרות. „מדוע אין צה"ל יכול לרכוש נשק ישירות מחברות בחו"ל? בנימין בן אליעזר (מערך־יחד), שהשתחרר מצה"ל בדרגת תא"ל רק לפני כשנתיים, טען כי „הפרשיות האי־ראניות" הן סימפטום למחלה קשה. „אני מקווה שמשרד הבטחון ישקיע מספיק מחשבה כדי ללמוד מה קרה פתאום שקציני צה"ל בכירים פונים לסחר בנשק או לסחר בקרקעות".

„ביזיון וקצף" — אמר פרופ' זמיר

(סוף מעמוד ראשון)

ישיבת הכנסת בנושא הביטולים היתה סוערת מאד. הלל נאלץ להפעיל את מלוא סמכויות כדי להרגיע את הח"כים, שחלק מהם זכו ב„כרטיסים צהובים" (שריר, ג. כהן, ז. עטשי ועוזר).

הלל אמר, כי „אם למרות כל מה שהיה, כל הציפיות, כל ההודעות וההתחייבויות, תתפזר הכנסת היום (אתמול) מבלי שתקבל את החוק, תהיה בכך משום פגיעה בתדמיתם ובדמותם של הממשלה ושל הכנסת ולנו כח"כים".

„לא יעלה על הדעת, בשום משטר דמוקרטי, שהממשלה תמסור התחייבות מפורשת, ולאחר מכן היא לא תעמוד בה", אמר הלל.

קולס: הכנסת

שחל, שלא כדרכו, דיבר בהתרגשות. הוא תקף בחריפות את ועדת החוקה על שדחתה את הדיון למועד לא ידוע. כן הביע צער על שהממשלה לא עמדה בהתחייבויותיה ולא הביאה את החוק להצבעה עוד בפגרת הכנסת.

לדעת קולס, לא ועדת החוקה, אלא מליאת הכנסת היתה צריכה להתמודד עם התיקון בחוק, שעליו החליטו אתמול השרים נסים, מודעי, שחל ופרץ.

נוסח מוסכם

קשה היה אתמול להבחין בניגוד השקפות בין המערך לליכוד בכל הנוגע לתקיפת החוק נגד הסתה לגזענות. אף־על־פי־כן חברו בוועדת החוקה חברים מן המערך ומן הליכוד, יחד עם חברי האופוזיציה מימין ומשמאל, ודרשו להחזיר את הצעת־החוק לוועדה.

לפני ישיבת הכנסת, הכינו שחל ונסים נוסח מוסכם על שתי הסיעות הגדולות. פרס התייצב לימינם. המערך התייצב לימינו. באותה שעה ישבה ועדת החוקה, וברוב של תשעה נגד אחד תמנע אחד, החליטה להחזיר את החוק לוועדה.

קולס האשים את הממשלה, שחל האשים את מפ"ם ור"ץ. מפ"ם ור"ץ הגישו הצעת אי־אמון בממשלה, והיא תידון בראשית השבוע הבא. מה קרה?

כחצי שעה לפני שנפתחה ישיבת מליאת הכנסת, התכנסו בלשכתו של פרס השרים שחל נסים ומודעי, ולצידם — סוללה של משפטנים בראשות היועץ המשפטי.

שחל חזר על הצעתו מלפני שלושה חודשים. הנוסח המקורי של הממשלה היה: „התפרסם דבר הסתה לגזענות, או התפרסם דבר מתוך מטרה להביא לגזענות — דינו מאסר חמש שנים." הנוסח החדש אומר: „התפרסם דבר מתוך מטרה להביא לגזענות — דינו מאסר חמש שנים." זהו שינוי מהותי, הסביר היועץ המשפטי לראש הממשלה. לפי הנוסח הראשון, ניתן להביא לדין כל אדם, בין אם התכוון להסית ובין אם לאו. מעכשיו יצטרך התובע להוכיח, כי היתה לנתבע מטרה להסית לגזענות. הדגש הוא על הכוונה ואין להסתפק בהוכחה גרידא.

אפשר לחיות

מאוחר יותר הסביר פרס בסיעת המערך, כי גם נסים וגם מודעי לא נלהבו לתיקון החדש. הדתיים הודיעו שלא יתמכו בנוסח החוק. אבל היועץ המשפטי סבור שאפשר לחיות עם הקושי שיעמוד לפני התביעה. צריך לגלות רגישות לציבור הדתי — אמר פרס. רוב חברי הסיעה תמכו בפרס, פרט לליבאי. יו"ר הסיעה רפי אדרי סיכם, שהסיעה תתמוך בתיקון כדי לאפשר לחוק לעבור בכנסת היום (אתמול). ליבאי ונמיר הצביעו נגד.

באותה שעה ממש, בעת הפסקת ישיבת המליאה, כינס קולס את חברי הוועדה. אנשי המערך לא הופיעו, כיוון שהיו צריכים לגבש את עמדת סיעתם ביחס לנוסחה החדשה. כשהתבררו תוצאות ההצבעה בוועדה, רגז רפי אדרי: „לא יתכן שהליכוד ישדר בשני קולות. בממשלה יתמכו חבריו בתיקון ובוועדה הם יתנגדו." הצרה היא, שבין מתנגדי התיקון היה גם יצחק ארצי, איש המערך.

רק קולס תמך בעמדת הממשלה. אחר נמנע — מיכאל איתן. תשעה דרשו להחזיר את החוק לוועדה: יצחק ארצי (מערך), אוריאל לין ודב שילנסקי (ליכוד), א. שאקי (מפד"ל), מ. וירשובסקי (שינוי), ויעקב יוסף (ש"ס). לעומת 6 חברי הקואליציה שהתנגדו לעמדת הממשלה, התנגדו לה שלושה מחברי האופוזיציה: שם־טוב (מפ"ם), אלוני (ר"ץ) וגאולה כהן (התחיה).

הממשלה חובלה

סיעות מפ"ם ור"ץ מיהרו להאשים את הממשלה בחבלה בקבלת החוק, בכרסום בתוכנו, בזלזול בדעת רוב הח"כים ובכניעה לסחטנות ח"כים מן המחנה הדתי הקיצוני. שחל לא נשאר חייב: מפ"ם, ר"ץ ואחרים בוועדת החוקה נהגו בחוסר תבונה ובנסיון ליהנות מכל העולמות. הם עשו זאת גם מתוך שיקול פוליטי, שאם לא יעבור החוק נגד הסתה לגזענות, לא יעבור גם החוק האוסר מפגשים עם אש"ף. קולס תמך אמנם בעמדת הממשלה, אך תקף אותה כאחד האופוזיציונרים: „שוב הפגינה הממשלה זלזול בעצמה ובכנסת. היא היתה צריכה לפעול כך שהחוק יועלה."

אנשי האופוזיציה משמאל לא שתקו. במיזנון הכנסת הסבירו שולמית אלוני ומרדכי וירשובסקי לעיתונאים, כי לפי התיקון שמציעה הממשלה, יוכל אדם לעשות כל מעשה של הסתה, מדנים ושנאה, ולומר שמטרתו היתה לשמור על טהרת העם היהודי, ייחודו ובחירתו. אם כך, צריך להוסיף גם לתקנון לאיסור מפגשים את המלה „במטרה". דהיינו — התובע יצטרך להוכיח, כי המפגשים נערכו במטרה לפגוע בבטחון ישראל. המלה האחת שהוסיפה הממשלה, „במטרה", מרוקנת את החוק מתוכנו ולכן לא היה מנוס מהחזרתו לוועדה.

כהן: „פרוטקשן"

בפתח ישיבתה של ועדת החוקה, האשימה גאולה כהן את ליבאי בהפעלת „פרוטקשן" כנגד קולס, כאשר ליבאי טען שראה חלק סודי בדו"ח מבקר האוניברסיטה על פרשת קולס. ליבאי אמר שלא היתה לו כוונה ושדבריו הוצאו מהקשרם. קולס הצהיר: אינני מפחד מכל איום. הוא תבע מליבאי לפרסם את „החומר המסוכן", אם אכן קיים חומר כזה.

הנשיא — מורת־רוח

נשיא המדינה, חיים הרצוג, הביע מורת רוח מעיכוב החוק נגד הסתה גזענית בכנסת. הנשיא קיבל לשיחה את מנהל המרכז הרעיוני של הקיבוץ הארצי בגבעת חביבה, יני טריינון, ואת יורם מירון, רכז המכון ללימודים ערביים. הוא הגיב בסיפוק רב על תוצאות הסקר האחרון שפורסם, שבו ניכרת ירידת כוחו של כהנא בציבוריות הישראלית.

גינוי והפגנה

תנועת נוער נגד גזענות גינתה בחריפות את הקואליציה על אי־קבלת החוק נגד הסתה גזענית, חרף הבטחותיה של הממשלה.

נוסף לכך, מתנגדת תנועת נוער נגד גזענות לכריכת החוק לאיסור הסתה גזענית עם החוק למניעת מיפגשים עם אנשי אש"ף.

תנועת נוער נגד גזענות מברכת סיעות מפ"ם ור"ץ, שהביעו אי־אמון בממשלה, ואת היועץ המשפטי לממשלה, שמתח ביקורת על אי־הבאת החוק להצבעה.

ביום ג' תפגין התנועה ליד משכן הכנסת בירושלים.

יחסים עם פולין בדרג „פקידי אינטרס"

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

בשבועות הקרובים יחליפו פולין וישראל נציגים דיפלומטיים בדרג של „פקידי אינטרס".

נציג ישראל, מרדכי פלצור, יקבע את מושבו בבניין השגרירות הישראלית בוורשה, העומד שומם מאז ניתוק היחסים מצד פולין ב־1967. אולם פורמלית יהיה הנציג הישראלי מסופח לשגרירות הולנד.

נציג פולין, שיגיע לישראל סמוך לצאתו לוורשה של פלצור, יפעל בבנק הפולני בתל־אביב.

נבון: הטפת הרב יצחק ב„קרית־נוער" — הפקרות

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

החלטת הנהלת הישיבה הי־תיכונית־מקצועית „קריית־נוער" בירושלים, לאפשר לרב החרדי, אמנון יצחק, להטיף בפני תלמידי המוסד שלא לשרת בצה"ל, היא בבחינת קלות דעת והפקרות — אמר אתמול שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, בהשיבו על שאילתה בע"פ של בנימין בן אליעזר (מערך־יחד).

סוריה יזמה התקפה

(סוף מעמוד ראשון)

על משימתו בדמשק. סוריה סיפקה לסירחם ולחבריו המחבלים דרכונים וכסף והסדירה להם תחבורה לבלגראד. סוכנים סורים ליוו את קבוצת המחבלים לבלגראד ואחר־כך לווינה.

בבית־הלבן נשאל ספיקס, אם הנשיא רייגן דבק בעמדתו, כי לוב היא נותנת החסות העיקרית לטרור הבין־לאומי. „כן", השיב ספיקס, „לא שינינו את עמדתנו בעניין זה."

סוכנות „אסושאייטד פרס" מוסרת מפי פקיד רשות אמריקני, כי לארה"ב יש עתה „ראיות טובות" שסירחם אכן התאמן אצל הסורים, נלקח לדמשק והוטס משם לאירופה. פקיד הרשות ביקש להישאר בעילום־שם.

דיפלומט לובי לשעבר נרצח

(סוף מעמוד ראשון)

נראה, כי ההצתה בוצעה כדי להסוות את התפקיד שמילאה לוב בפיצוץ שהיה בדיסקוטק במערב־ברלין, ב־5 באפריל.

העיתון מוסר, כי האיש נהרג מכמה כדורי אקדח, וכי המודיע נתקבל מדובר של התאחדות הסטודנטים הלובים בגרמניה.

עוד אמר, כי „חילופי־ירי אירעו באותו סוף שבוע במשרדי השגרירות הלובית במזרח־ברלין, כתוצאה מריבה סוערת לגבי התפקיד ששגרירות זו צריכה למלא במיבצעים במערב." (ע.א. אי. פי.)

חייל צה"ל נפצע במירדף

(סוף מעמוד ראשון)

בהיתקלות זו נפצע חייל צה"ל ונהרגו שני מחבלים. ברשות המחבלים נמצא אמל"ח רב, והכלי־הרכב שבהם נעו השתמשו, מסר אמש דובר צה"ל.

סוכנות עתי"ם מוסרת, כי בתום ההתנגשות עם המחבלים, פתחו כוחות צה"ל בסריקות, שיחודשו הבוקר. סבורים, לדברי עתי"ם, כי חברי החוליה תכננו להסתתר באיזור הבופור ולהמשיך משם לכיוון גבולה של ישראל בשעות הלילה.

סוכנות „אסושיאייטד פרס" מוסרת מפי מקורות בטחוניים בביירות, כי כוחות ישראליים וצד"ל התנגשו אתמול עם מחבלים שיעיים. בתקרית זו נהרגו 3 מחבלים ונפצעו 4. לדברי הסוכנות, נכנס כוח ישראלי לכפר מזרעת חמרה, צפונית לנבטיה, כ־12 ק"מ מצפון לגבול ישראל, בכוח הון 5 נגמ"שים, שנעזרו ב־2 מסוקי תקיפה.

„ערב חדש" — תוכנית גברית?

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

מתוך 259 מרואיינים ל„ערב חדש", היו 214 (83%) גברים ורק 45 (17%) נשים — כך עולה מסקר שעשתה נורית גולת, במסגרת עבודת מחקר לחוג למדעי המדינה באוניברסיטת חיפה.

עוד מצאה נורית, שצפתה בתוכנית במשך שלושה חודשים, כי רואיינו 40 ח"כים גברים לעומת ארבעה ראיונות עם ח"כיות, שאחת מהן, גאולה כהן, הופיעה שלוש פעמים. כן רואיינו 29 עיתונאים לעומת שבע עיתונאיות, למרות שמספר העיתונאיות שווה היום למספר העיתונאים. מבין אנשי האקדמיה כולל רופאים, רואיינו 35 גברים לעומת 6 נשים; ומבין אנשי התרבות והאמנות — 32 גברים לעומת 17 נשים. כן רואיינו „אשתו של", „בתו של" וכו"ב.

עורך התוכנית, יוסי רונן, הוא גבר. שלושת המראיינים — דן מרגלית, גדעון רייכר ורפי רשף — הם גברים, ורק מגישת החדשות, יעל דן, היא אשה כשעמיתה, עדי טלמור, הוא, שוב, גבר.

אומרת גולת: „מעניין לציין, כי במשך החודש וחצי בהם ערך יוסי רונן את התוכנית, רואיינו ב־25 התוכניות בהן צפיתי 18 נשים. ואילו במשך החודש שלאחר מכן, בו ערכה רותי ברוורמן את התוכנית (כשרונן יצא לחופש), הופיעו 16 נשים ב־17 תוכניות. מהן 4 עיתונאיות ושתי אקדמאיות. כלומר, נשים מקצועיות. בשיחה עם דוברת הטלוויזיה הלימודית נאמר לי, כי היה זה מקרה בלבד. אבל, כשחזר רונן מן החופשה, הופיעו פתאום ב־7 תוכניות בהן צפיתי 11 נשים..."

בגבעת חביבה הוחלט להנציח שמו של היינץ ניטל

מאת כתב „על המשמר"

הנהלת גבעת חביבה החליטה בישיבתה האחרונה להנציח את שמו של היינץ ניטל המנוח, יו"ר אגודת הידידות אוסטריה־ישראל מי שהיה ידיד גבעת חביבה ונרצח לפני 5 שנים. בישיבת ההנהלה העלה יצחק פטיש, לשעבר שגריר ישראל באוסטריה, קווים לדמותו של היינץ ניטל.

ניטל היה מזכיר המפלגה הסוציאליסטית בוינה, חבר עיריית וינה ושימש שנים רבות כיו"ר האגודה לידידות ישראל־אוסטריה.

„הנצחת שמו של האיש שנרצח ב־1 במאי 1981 על־ידי טרוריסט ערבי בהיותו בדרך להפגנת ה־1 במאי, מסמלת את הידידות והקשר הקיימים גם עתה עם המפלגה הסוציאליסטית באוסטריה ועם ידידי ישראל שם, שרבים הם ידידי אמת לגבעת חביבה" נאמר בהחלטת ההנהלה.

ד"ר נודלמן ננזף על „התנהגות שאינה הולמת רופא"

שר הבריאות, מוטה גור, קיבל את המלצת הוועדה השיפוטית לנזוף בד"ר נודלמן.

נגד ד"ר נודלמן הוגשה קובלנה לשר הבריאות לפי פקודת הרופאים על התנהגות שאינה הולמת רופא בארבעה מקרים: התפרצות מילולית בנוכחות הורים וצוות רפואי במחלקה בבית־חולים ברזילי באשקלון; התנהגות גסה כלפי אשתו של חולה; התבטאות גסה כלפי עמית בחדר הניתוח בנוכחות צוות סיעודי ובני משפחה של חולה; ופסילה וביטול דרך טיפול רפואי באחת מיחידות בית־החולים ברזילי באשקלון.

לאחר שהוועדה השיפוטית דנה ארוכות בקובלנה, מצאה שהוכחו שלושה מתוך ארבעת האישומים.

לוועדה נראה היה כי בעליל הפר ד"ר נודלמן את חובותיו האלמנטריות. הוועדה התחשבה בעובדה שד"ר נודלמן אינו עובד יותר במסגרת המשרד משום שהתלונות היו בתחום ההתנהגות בלבד, ולכן לא המליצה לפגוע ברשיונו המקצועי. (שע"ה)

רבין נפגש עם סגל הפיקוד של חטיבת גולני

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

שר הביטחון יצחק רבין נפגש אתמול בתל־אביב עם כל מפקדי הפלוגות והגדודים בחטיבת חיל־הרגלים גולני. בשיחה עם השר העלו המפקדים שורה ארוכה של נושאים הקשורים בצה"ל ובשירות הצבאי. לפני כחודשיים נפגש שר הביטחון במסגרת דומה עם כל מפקדי הטייסות של חיל־האוויר.

בשיחה אתמול השתתפו גם הרמטכ"ל רא"ל משה לוי, מפקד המפח"ש אמיר דרורי ואלוף פיקוד הצפון אורי אור.

שר הביטחון, יצחק רבין, נפגש אתמול עם קצין משמר הגבול לשעבר, סלמאן חמד סלמאן, שהציל את חייו בתקרית — גבול בצפון.

לפני 28 שנים, כאשר שירת כאלוף פיקוד הצפון, סייר יצחק רבין עם קציני צבא באיזור אלמגור — כורזים, מול מוצבי הצבא הסורי. נפתחה לעברם אש ובמשך שעות נלכדו רבין וקציניו במסתור, מול מוצב העשן. כאשר נראה היה שהתקרית הסתיימה, קם רבין ומיד נפתחה לעברו אש. הקצין, איש משמר הגבול, סלמאן חמד סלמאן, זינק על רבין והפילו ארצה — וכך הציל את חייו.

בתצלום: רבין ומצילו בלשכת השר (תצלום: ראובן קסטרו)

רק 3 מנהיגים יהודים שוכנעו לתמוך בעיסקת הטילים

רייגן מנהל מסע שיכנוע טלפוני לגיוס תמיכה בווטו שהטיל בסנט

דובר הבית הלבן: דרושים קולות ספורים בלבד כדי לדחות הצבעה בסנט על ביטול הווטו ■ רייגן אמר למנהיגים יהודים שלעולם לא יעשה דבר שיפגע בעליונותה של ישראל

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב וסוכנויות הידיעות

וושינגטון. — הנשיא רונלד רייגן טילפן אתמול אישית לסנטורים רפובליקניים במאמץ של הרגע האחרון לשכנע אותם לחזור בהם מהתנגדותם לעיסקת הטילים „המצומצמת" עם סעודיה. — הנשיא רייגן הטיל אמש ווטו על חוק שנועד לאסור מכירת טילים אמריקניים לסעודיה — הודיע עוזר של מנהיג הרוב בסנט, רוברט דול.

ווטו זה סולל את הדרך להצבעה אפשרית בסנט, עוד הלילה, העשויה לבטל את הווטו, ובכך למנוע סופית את עיסקת הנשק, אם יושג בה רוב של שני שלישים.

עוזרים בסנט אמרו, כי העיתוי של הווטו של רייגן מצביע על כך, כי הבית הלבן סבור שגייס די קולות כדי לאפשר את העיסקה.

דובר הבית הלבן, לארי ספיקס, אמר, כי למימשל עדיין חסרים „קולות ספורים" כדי להשיג את השליש הדרוש לו בהצבעה, ולחסום הנסיון בסנט לבטל את הווטו שהטיל רייגן על החלטה קודמת נגד העיסקה.

אתמול „ויתרה" סעודיה על טילי הסטינגר כדי „להקל" על אישור העיסקה.

אתמול אמר ספיקס לעיתונאים: „נפעל בקרב הנהגת הסנט הבוקר בעניין עסקת הנשק עם סעודיה וכן במשך כל שעות היום. אין לי שום לוח־זמנים לגבי הפעולות שמתכוון הנשיא לעשות, עד אשר ניווכח מהו מספר הקולות שיתמכו בנו".

ספיקס הגדיר את יחסי ארה"ב עם סעודיה כ„מצויינים" ואמר, כי הסעודים ממלאים תפקיד חשוב במדיניות המזרח־תיכונית ובמאמצי השלום במזרח־התיכון.

רק 3 תמכו

בישיבה סגורה שהיתה ביום ג' בבית הלבן, עם 12 פעילים פוליטיים יהודיים אמריקניים, הסבירו הנשיא רייגן ושר החוץ שולץ את הסיבות לתמיכתם בעיסקת הטילים עם סעודיה. לדברי מקורות שהיו נוכחים בישיבה, שנמשכה כשעה, חזר הנשיא רייגן והצהיר, כי מימשלו לא יעשה לעולם מעשה העלול לסכן את בטחונה של ישראל או להחליש את היתרון האיכותי הצבאי שיש לה על מדינות ערב. הוא ביקש מבני שיחו היהודים להבהיר לאמצעי התקשורת, כי הצבעה בסנט בעד העיסקה אינה הצבעה נגד ישראל. רק 3 מבין 12 היהודים השמיעו הצהרות כאלה לאחר־מכן.

רייגן טען, שארה"ב חייבת להמשיך למכור נשק לסעודיה כדי לקיים מדיניות „ברורה ועקבית" במזרח־התיכון. לדבריו, לא תשפיע העיסקה על מאזן הכוחות הכללי באיזור, אך היא תחזק את סעודיה, הניצבת מול איומים איראניים ההולכים וגוברים. „המהימנות שלנו תלויה בעיסקה," אמר הנשיא והוסיף, כי העיסקה גורלית לקיום היציבות במפרץ הפרסי. לדברי רייגן, מעולם לא העבירה סעודיה באופן לא חוקי נשק שקיבלה מארה"ב למשטרים קיצוניים. הוא הודה, כי סעודיה נקטה צעדים שונים שלא נראו לוושינגטון, אך מצד שני, טען, סייעו הסעודים לארה"ב מאחורי הקלעים.

שדולה של השמרנים נגד כריית מנהרת להמאנש

„הפרוייקט נוגד את האינטרסים הלאומיים של בריטניה"

לונדון. — שדולה של המפלגה השמרנית, הכוללת את היועץ המדיני לשעבר של ראש הממשלה, מרגרט תאצ'ר, ממליצה לממשלה לשקול מחדש את התכניות לכרות את המינהרה תחת תעלת להמאנש, כדי לקשר בציר־יבשתי את בריטניה וצרפת.

בדו"ח, המשתרע על 35 עמודים, טוענת השדולה, כי הפרוייקט, שהעבודה בו צריכה להתחיל, לפי התכנית, בקיץ 1987, לא נבדק די־הצורך וקיימות עדויות כי הוא נוגד את האינטרסים הלאומיים של בריטניה.

הדו"ח מזהיר, כי התעלה תבשר ימים קשים ביותר לנמלים לאורך תעלת להמאנש, כמו נמל דובר הידוע, וקובע, כי ההשפעות של מינהרה כזאת לטווח רחוק על כל המחוז הדרום־מזרחי של אנגליה, מחוז קנט, יהיו שליליות ביותר ורק יעלו את שיעור האבטלה.

עוד נאמר בדו"ח, כי הפרוייקט, שמחירו כ־5.4 מיליארד לישט (8.2 מיליארד דולר), יעלה הרבה יותר וידרוש עוד כסף רב כדי לשפר ולסלול כבישים חדשים במחוז קנט, שיובילו למוצא המינהרה בצד האנגלי.

לא נבדקו היטב גם ההיבטים הבטחוניים הכרוכים בפרוייקט הזה. „קיימות בעיות לגבי הפיקוח על ההגירה, נושאי מכס, פגיעות טירור והסכנה של העברת מחלות. כל אלה, נטען בדו"ח, לא נבדקו עד עומק". (ע"ר)

סין מודה: הוקם קשר טלפוני עם ישראל

פקין.— סין הודתה אתמול כי הוקם קשר טלפון בינה לבין ישראל, אולם הדגישה, כי אין בכך משום שינוי במדיניות־החוץ שלה ובאי־קיום היחסים עם מדינת ישראל. (ע"ר)

נצחון לקואליציה בבחירות בהולנד

האג.— הקואליציה של מפלגות המרכז והימין בהולנד עומדת לזכות ב־80 מבין 150 המושבים בפרלמנט, בבחירות הכלליות שנערכו אתמול — נמסר על סמך תחזית המחשב הראשונה.

מפלגת העבודה שבאופוזיציה, השואפת לאסור הצבת טילי־שיוט אמריקניים בהולנד ולבטל תוכניות בדבר פיתוח אנרגיה גרעינית במדינה, תזכה כנראה ב־52 מושבים.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי
זמורה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז אישרה באשור שר הפנים, שינוי תכנית מפורטת הנקרא שינוי תכנית מפורטת מס' זמ/308. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית גוש 3796 חלק מחלקה 138, קרית עקרון. עיקרי הוראות שינוי התכנית: שינוי מיקום יציאה מהחניה בהתאם לנספח בינוי. הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3098 התשמ"ה עמ' 3515 ובעתון בוקר „על המשמר" מתאריך 25.9.84 ובעתון ערב „מעריב" מתאריך 25.9.84 בשפה העברית ובעתון בוקר „הצופה" מתאריך 25.9.84 בשפה העברית. שינוי התכנית האמור בצורה שבה אשרה הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליו הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, וכל המעונין רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ד. שיש, יו"ר ועדת המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

צרפת מנסה להתפייס עם איראן, אש"ף והמיליציות בלבנון

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס.— ממשלת הימין פועלת עתה להתפייסות עם איראן, עם אש"ף ועם מיליציות לבנוניות, שאיתן הסתכסך השלטון הקודם.

שר־החוץ הצרפתי, ז'אן ברנר ריימון, קיבל את מנהיג הדרוזים, ואליד ג'ונבלאט, בקיי ד'אורסיי, אחרי תקופה שהשלטון הסוציאליסטי החרים אותו. לא נמסרו שום פרטים על הפגישה. אך מעריכים, כי עצם קבלתו על־ידי שר בכיר היא בעלת משמעות פוליטית, המורה על שיבת צרפת למדיניות של פלירט עם המיליציות למיניהן בלבנון.

לדברי השבועון „לה פואן", מספק ג'ונבלאט נשק לאלפי מחבלים פלשתינאיים מאש"ף, ששבו באחרונה לביירות ולדרום־לבנון. לפי מקורות אחרים, המיליציות שלו שודדות נשק ממחסני הצבא הלבנוני.

הצרפתים אימנו וחימשו את המיליציות הדרוזיות שלו. עתה הוא התאחד שוב עם אש"ף כדי לסכל השתלטות שיעית על ביירות. ג'ונבלאט ממלא תפקיד כתיווך בין סוריה לאש"ף. מזכיר המחלקה המדינית של אש"ף, קדומי, שנתקבל במשרד החוץ בצרפתי ביום ה', מסר, כי מגעי הפיוס בין סוריה לאש"ף מתקדמים.

הסוציאליסטים ניתקו את הקשרים עם ג'ונבאלט אחרי שהטיף לחיסול ישראל, הצדיק את טבח הנוצרים וגינה את צרפת. המדיניות של הממשלה הימנית החדשה עדיין מעורפלת. לא שומעים מפיהם מאומה. רק על־פי המוזמנים לכאן אפשר להבחין במהלכם. סגן ראש ממשלת איראן הגיע פתאום לביקור רשמי, עם שרים לנשיא מיטראן, ראש הממשלה שיראק הורה להשקיע מאמצים לשפר את הקשרים עם איראן, כדי להשיג את שחרור בני הערובה הצרפתיים בלבנון. האיראנים תובעים הפסקת משלוחי־הנשק לעיראק וגירוש המג'הדין.

שטיח אדום לסגן רה"מ איראן

כתבי סוכנויות הידיעות מוסרים, כי צרפת פרשה שטיח אדום לרגלי סגן ראש ממשלת איראן, עלי רזה מואיירי, שהוא הנציג הרישמי הראשון מטהרן שזוכה לקבלת פנים כזאת מאז נפילת השאה ב־1979.

אנשי המשמר הרפובליקני, חבושים בקסדות כסופות וחמושים בחרבות קידמו את פני מואיירי ושני פקידים בכירים של משרד החוץ, כאשר באו לפגישה עם ראש הממשלה ז'ק שיראק.

מואיירי בא לצרפת לשיחות על שיפור היחסים בין פאריס וטהרן. יחסים אלה מתוחים זה שנים מספר בשל תמיכתה הפיננסית והצבאית של צרפת בעירק.

הבלטה באיטליה ל„פגישתו הדרמטית של אנדריאוטי עם הפלשתינים"

מאת אהרון ניר, כתב „על המשמר" באיטליה

רומא.— לסיכום ביקורו של שר־החוץ האיטלקי, ג'וליו אנדריאוטי, בישראל, מדגישים כלי־התקשורת באיטליה בעיקר את פגישתו „הדרמטית" עם נציגי הפלשתינים.

העובדה שהפגישה התקיימה בבניין הקונסוליה האיטלקית בירושלים מתפרשת כמעין מתן אפוטרופסות איטלקית ל„עניין הפלשתיני". כן מתקבל הרושם, שהפלשתינים רואים באנדריאוטי מליץ־יושר, שדרכו הם מתכוונים לעורר את הסולידאריות של אירופה.

„ה־12 של השוק (המשותף) הם הקלף האחרון שלנו," אמרו לו בפגישה, תוך תיאור מצב בלתי־נסבל בשטחים.

כתב „אוניטה" מספר, שחנא סניורה אמר לו כי 40 אחוז מתושבי הגדה מחוסרי־עבודה.

„החמיאו מדי"

בשיחה עם כתבים, שליוו את אנדריאוטי בביקורו בישראל, שמעתי את הדעה, שמכניסי־האורחים הישראלים החמיאו יותר מדי לשר־החוץ האיטלקי ושכחו את עוונותיו הרבים כלפי ישראל, החל בהזמנת ערפאת לרומא וגמור בהשוואת מבצע צה"ל בתוניס למעשה תגמול של הגרמנים, כאשר רצחו בקירבת רומא, ב־1943, 335 יהודים ואנטי־פשיסטים.

ההערכה הכללית היא, שאנדריאוטי בחר לבקר בישראל דווקא כעת, שבוע אחד בלבד לפני ועידת מפלגתו, המפלגה הדמוקרטית־הנוצרית, כדי להסיר מעצמו את תווית האנטי־ישראליות ולהתייצב לפני הוועידה כמי שישראל רוצה ביקורו, שהרי הוכיחה זאת קבל העולם כולו בשני ימי ביקורו שם.

הכותרות בחשובי היומונים האיטלקיים הן: „ישראל איכזבה את אנדריאוטי"; „כל הדרכים לשלום במזרח־התיכון חסומות"; „קריאה של הגדה ועזה לאירופה באמצעות אנדריאוטי".

„הטרוריסט התוניסי התכוון לזרוע מוות בישראל"

מאת א. יפה, כתב „על המשמר" בפאריס

פאריס.— הטירוריסט התוניסי חביב מועמר, שפעל בשירות אש"ף ונלכד במקרה בנאנסי, „זמם לזרוע מוות בפיגועים בישראל". לדברי חוקריו, הוא מסר להם כי שיכנע את חברתו האלג'ירית לבקש אזרחות צרפתית, כדי לשלוח אותה לבצע פיגועים בישראל.

האלג'ירית, סעיד אייסאווי, נטלה חלק בפיגועים שביצע. היא הניחה פצצה בתא־הלבשה של חנות „מרקס אנד ספנסר" בפאריס. היא מסרה, כי ברגע האחרון לא חוברה את מנגנון הפצצה. בשנה האחרונה חי מועמר עם נרקומנית צרפתיה. גם אותה ביקש לשגר לישראל לבצע פיגועים.

החוקרים מסרו, כי מעסיקו, „אבו־איברהים", לא היה שבע רצון מביצועיו. אחרי הפיגוע בבנק לאומי בפאריס, מתח עליו ביקורת קשה, משום שלא היו נפגעים בנפש. „אבו־איברהים" תבע ממנו לגרום למספר הרוגים גדול ככל האפשר. תביעה שהוא ניסה לספק בהטמנת פצצה ב„מרקס אנד ספנסר" בפאריס.

השלטונות הצרפתיים ממעטים בערכו „כטירוריסט שוליים". אף כי תפסו ברשותו מסמכים המרשיעים את אש"ף ובגדאד.

בינתיים הודיע השר לבטחון ציבורי, רובר פנדרו, על תשלום פרס של עד 100 אלף פראנק למודיעים שיגרמו לסיכול פיגועים ולמעצר מחבלים. עיתוני השמאל תקפו החלטה זו. „לה מטין" כתב, כי זו הסטה להלשנה, כמו בימי הכיבוש הנאצי.

4 ח"כים יצאו בראש משלחת למרוקו

משלחת של כ־250 יוצאי מרוקו, ובראשם 4 חברי כנסת ממנהיגי העדה, יצאה אתמול בערב במטוס „איבריה" בדרכם לספרד, ומשם למרוקו כדי להשתתף בחגיגות לציון יום הולדתו של מלך מרוקו.

בראש הקבוצה עומדים חברי הכנסת רפי אדרי, אהרון אבו חצירא, מאיר שיטרית, יצחק פרץ וכן סעדיה מרציאנו. היום יצטרפו למשלחת עורכי עתונים ואישי ציבור שהוזמנו אף הם לקחת חלק באירועים.

זו שנה השנייה שמשלחת כה גדולה מישראל יוצאת למרוקו לציון החגיגות שם. (עתי"ם)

לובי הודה בנסיון חבלה נגד אמריקנים באנקרה

אנקארה. — אזרח לובי הודה אתמול בבית־משפט באנקארה, כי תכנן לפוצץ כלי־רכב ליד מועדון הקצינים האמריקניים בעיר, כגמול על ההפצצה האמריקנית על לוב.

עם זאת הכחיש האיש, עלי ראמאדאן, את טענת התביעה, כי שניים מאנשי השגרירות הלובית באנקארה סייעו לו בניסיון החבלה שלו. לדבריו, טענתו במשטרה כי אנשי השגרירות אכן הושיטו לו סיוע נאמרה תחת לחץ ואיומים.

יחד עימו עומד לובי שני לדין באשמה דומה. אך לדברי ראמאדאן, לא ידע חברו כי מדובר במעשה חבלה. (אי. פי.)

ג'ונבלאט: פינוי יוניפי"ל יפתח השער למלחמה

ביירות. — מנהיג המיליציה הדרוזית בלבנון, ואליד ג'ונבלאט, הזהיר אתמול, כי פינוי כלשהו של כוח יוניפי"ל מדרום לבנון „יפתח את השער למלחמה חרשה עם ישראל".

„כל פעולה כזאת תהווה איום על דרום לבנון ותפתח את השער למלחמה חרשה עם ישראל", אמר ג'ונבלאט, העושה עתה בפאריס, בראיון לעתון „א־ספיר".

ג'ונבלאט גינה את התקרית שאירעה ביום ג', ואשר בה נורתה אש על מסוק של יוניפי"ל, שהוביל משלחת פרלמנטרית צרפתית ואת שגריר צרפת בביירות. הוא אמר, כי „היתה זו התקפה מסוכנת ביותר".

המשלחת הפרלמנטרית והשגריר יצאו מן ההתקפה ללא פגע, אף־על־פי שהמסוק נאלץ לנחות בגלל פגיעה במיכל הדלק שלו. (ע.א. ע"ר)

בוטלו ההליכים המשפטיים נגד הקנצלר קוהל

בון. — משרד התביעה המערב־גרמני ביטל את החקירה המשפטית וההליכים הנובעים מכך נגד הקנצלר הלמוט קוהל — הודיע דובר רשמי.

התובע הראשי בעיר קובלנץ פסק, שהעדויות שנאספו במשך שלושה חודשים, בקשר להאשמות שקוהל מסר עדות־שקר לוועדת־חקירה פרלמנטרית, אינן מצדיקות את המשך החקירה.

איומים על כתבים ישראלים במשפט נגד שבועון ביוון

מאת דאן כהן, כתב „על המשמר" באתונה

אתונה.— משפט, שהגיש הוועד המרכזי של הקהילות היהודיות ביוון נגד השבועון של הימין הקיצוני, „סטוחוס", נדחה היום באתונה ל־6 ביוני לבקשת הנתבע. טענות שני הצדדים נמשכו לא יותר מ־5 דקות, אך הושמעו באווירה מאוד מתוחה.

העיתון הביא לבית המשפט עדים רבים, ביניהם גם שני ערבים, שעבדו כעיתונאים וצילמו כל הזמן, כדי להפחיד את היהודים המעטים שהיו בקהל.

לפני תחילת המשפט, איים אחד מאנשי השבועון על שני כתבים ישראליים, אחד מהם כתב „על המשמר". כדי למנוע את החרפת המצב, ניגשו עורכי־דין של הוועד המרכזי היהודי לראש הפרקליטות, וביקשו ממנו לנקוט באמצעים להגנה על היהודים וגם על התהליך התקין של המשפט. הפרקליטות נענתה מיד ושלחה שוטרים נוספים לאולם, עם תחילת המשפט.

השבועון מואשם על־ידי הוועד המרכזי של הקהילות היהודית ביוון, כי פירסם באוגוסט אשתקד שני מאמרים, שבהם טען כי היהודים אחראים לשריפות שפרצו באותה עת ביערות יוון ושהיהודים והציונות העולמית אחראים למחלת האיידס.

„פארק תעשייה בחברון – שלב נוסף בסיפוח"

מאת יואב אביב
כתב „על המשמר"

„הצעתו של שר המסחר והתעשייה אריאל שרון להקים פארק תעשייתי בחברון איננה הצעה כלכלית אלא הצעה פוליטית" אמר אתמול שר התיכנון והכלכלה גד יעקבי בעת שביקר בעיירה נשר.

„הצעה כזו מהווה נדבך נוסף לסיפוח זוחל של יהודה ושומרון, סוגרת אופציות מדיניות בעתיד, ומהווה סכנה להקמתה של מדינה דו־לאומית.

„לדבר על הקמת פארק תעשייה כזה, שעה שעיירות הפיתוח מתחבטות בבעיות אבטלה כה קשות, זהו לעג לרש" אמר השר יעקבי בתגובה לשאלה עיתונאים.

צו עיקול על נכסי אירגון הקניות של האיחוד החקלאי

הצו הוצא לבקשת בנק המזרחי שלו חייב האירגון כ־1.5 מיליון ש"ח ■ האיחוד החקלאי מאגד כ־20 ישובים בבקעה, בגליל ובנגב

מאת כתב „על המשמר" בנצרת

שופט בית המשפט המחוזי בנצרת הוציא שלשום צוו עיקול זמני במעמד צד אחד על נכסי ארגון הקניות של ישובי האיחוד החקלאי, המאגד כ־20 ישובים בבקעת הירדן, בגליל ובנגב.

הצו הוצא לבקשת הבנק המזרחי המאוחד שהארגון חייב לו כ־1.5 מיליון ש"ח. בתצהיר שהגיש יעקב ויטנר סגן מנהל הסניף המרכזי של בנק המזרחי נטען, כי ארגון הקניות של האיחוד החקלאי קיבל אשראי שהסתכם עד החודש שעבר ביותר מ־3.5 מיליון ש"ח, והתברר לבנק שהיתרה בחשבון האיגוד הסתכמה בחוב של 1.5 מיליון ש"ח. האיגוד לא הפקיד כספים בחשבון והבנק נאלץ לבטל את האשראי שנתן לאיגור. ויטנר טוען עור, כי לבנק נורע שהאיחוד החקלאי נקלע לקשיים כספיים וכן מצויות בקשיים החברות הקשורות לאיחוד. הבנק פנה לאיחוד ולערבים לפרוע את חובותיהם אך לא נענה בחיוב.

ויטנר ציין, כי קיים חשש שאם לא ינתן צו העיקול יפסיד הבנק סכומים גדולים. השופט הוציא גם צו עיקול על הכספים המגיעים לישובים ממשרדי הממשלה השונים ומחברות חקלאיות המקיימות קשרי מסחר עם הישובים.

האוויר של חיפה הורעל מאה פעמים במזהמים במהלך שנתיים

במקרים חמורים במיוחד הורעל האוויר 7 פעמים בגפרית דו־חמצנית

מאת יואב אביב
כתב „על המשמר"

תושבי חיפה והקריות נשמו במשך 100 ימים במהלך השנתיים האחרונות, אוויר מזוהם, כתוצאה מהפרת הצו שנחתם לפני כשנתיים, על ידי שר הפנים. נתונים אלה מסר אתמול דובר עיריית חיפה יוסי בר שהביא את מסקנות איגוד ערים לאיכות הסביבה באיזור חיפה והקריות.

לדברי דובר העיר, מסר צבי פורר, מנהל היחידה לאיכות הסביבה כי במסגרת 100 הפעמים נרשמו שבע חריגות יוצאות דופן במיוחד שבהן היתה חריגה גבוהה בריכוז גופרית דו־חמצנית באוויר. „האסורה אפילו פעם אחת בשנה".

כאחד המקרים, היתה החריגה חמורה עד כדי כך שעשרות אורחים התקשרו טלפונית להתלונן על ריחות ועשן שחור.

צבי פורר מסר כי מקור הזיהום הוא בתי הזיקוק בחיפה וזאת חרף הקמתם של מתקנים שונים למניעת זיהום אויר בשנים האחרונות.

לדבריו עובדות אלה מצביעות על כך שאין מנוס מהתקנת אמצעים טכנולוגיים חדשים להוצאת מזהמים מגזי הפליטה.

● ארה"ב פוצצה אתמול מיתקן גרעיני תת־קרקעי, הרביעי מראשית השנה, במדבר נוואדה.

דובר משרד האנרגיה האמריקני אמר, כי הפיצוץ היה בעוצמה של פחות מ־20 קילו־טונות, כלומר 20 אלף טונות ט.נ.ט. הפיצוץ היה ב־500 מטר מתחת לפני האדמה והוא קשור בפיתוח כלי־נשק. (ע"ר)

זאב כץ מנכ"ל התאחדות הסוחרים בחיפה — למנוחות

מאת יואב אביב,
כתב „על המשמר"
וסוכנות עתי"ם

מנכ"ל התאחדות הסוחרים בחיפה וחבר מועצת העיר זאב ווילי כץ נפטר בחיפה בגיל 70.

זאב כץ נולר בשנת 1915 בויטבסק ברוסיה. ב־1934 עלה ארצה ושנה לאחר מכן הצטרף לאצ"ל. במסגרת פעילותו נעצר מספר פעמים על ידי שלטונות המנדט הבריטי כץ שימש עד יום מותו מנכ"ל התאחדות הסוחרים בחיפה.

ספדו למנוח מ"מ ראש העיר שמעון רוזיק, יו"ר התאחדות הסוחרים בחיפה נרדכי טיקוצקי ויו"ר מועצת תנועת החרות בחיפה.

תומס פיקרינג – שגריר ארה"ב בישראל ביקר בבית־ברנר ונועד עם תדי קאופמן – מזכיר מועצת פועלי ת"א־יפו, לראשונה בתולדות ההסתדרות בת"א מגיע שגריר ארה"ב לביקור בבית ברנר.

בתמונה: תדי קאופמן מעניק לתומס פיקרינג את פסל יוסף חיים ברנר, שעוצב במיוחד על־ידי הפסלת בתיה לישנסקי. לישנסקי זכתה בפרס־ישראל על יצירותיה

בג"ץ ידון בסירוב הרבנות להשיא זוג „יהודים משיחיים"

הרכב של שלושה שופטי בג"ץ ידון בסירובה של הרבנות להשיא בני זוג מעיר אובות בערבה, המגדירים את עצמם „יהודים משיחיים".

הדיון ייערך בעתירתו של שמחה פרלמוטר, המבקש לשאת לאשה את רחל דר. הוא טוען בעתירתו, כי זה עשרים שנה הוא חי חיי משפחה עם רחל דר, שהיא גיורת, ובמשך כל אותה העת היה נשוי לאשתו יהודית, אשר ממנה התגרש רק לפני כשנה. לאחר הגירושין ביקש לשאת את רחל דר. השניים פנו לרבנות בבאר שבע ושם החלו רושמי הנישואין לחקור את העותרים בעיקרי אמונתם, שהיא „יהדות משיחית". לאחר שפרטו את עיקרי אמונתם בפני רושמי הנישואין החליטו אלה בראשית החודש שלא לרשום אותם לנישואין, ובעקבות זאת עתרו לבג"ץ.

עורך דין בן מנשה טוען בעתירה, כי „יהדות משיחית" היא זרם אמונתי בתוך היהדות ודינה כדין זרמים אחרים. (עתי"ם)

פינה חמה ללב"י

הקרן למען בטחון ישראל

השבוע

☆ התרומה הגבוהה
רוברטו קמניץ משוויץ
עפ"י צוואת אביו תרם
3,684.75 שקלים

☆ התרומה המרגשת
גב' יני אסבט תרמה לזכר
בעלה יעקב אסבט
במלאות שנה לפטירתו
36 שקלים

☆ התרומה הצעירה
כתה ו' 3 ביה"ס נוף־ים
הרצליה
35 שקלים

היום יותר מתמיד – תן לבך ללב"י

לב"י

קרן לב"י: רח' ד' (ארניא) 17, הקריה, תל-אביב 64734

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 21.5.86

	היחידה	בנקנוטים – קניה	בנקנוטים – מכירה	העברות והמחאות – קניה	העברות והמחאות – מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקאי	1	1.45	1.51	1.4698	1.4882	1.4778
לירה שטרלינג	1	2.19	2.29	2.2283	2.2561	2.2384
מרק גרמני	1	0.64	0.67	0.6543	0.6624	0.6576
פרנק צרפתי	1	0.20	0.21	0.2052	0.2078	0.2064
גילדר הולנדי	1	0.57	0.60	0.5814	0.5887	0.5836
פרנק שוויצרי	1	0.77	0.81	0.7858	0.7956	0.7888
כתר שבדי	1	0.20	0.21	0.2044	0.2070	0.2055
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1927	0.1951	0.1940
כתר דני	1	0.17	0.18	0.1767	0.1787	0.1776
מרק פיני	1	0.27	0.29	0.2839	0.2875	0.2855
דולר קנדי	1	1.06	1.11	1.0744	1.0878	1.0802
דולר אוסטרלי	1	1.02	1.10	1.0614	1.0747	1.0667
ראנד דרום אפריקאי	1	0.39	0.65	0.6464	0.6545	0.6507
פרנק בלגי	10	—	—	0.3209	0.3249	0.3222
שילינג אוסטרי	10	0.91	0.96	0.9302	0.9418	0.9359
לירה איטלקית	1,000	0.94	0.99	0.9543	0.9663	0.9587
ין יפני	100	0.85	0.89	0.8695	0.8803	0.8742

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב–יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו בקשה ליתן אשור להקלה להמשך מדרגות בקו בנין אחורי 2.70 מ' במקום 5 מ' ברחוב הירקון מס' 88 א' גוש 6907 חלקה 65 תיק בנין א/2/027־088.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי,
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב–יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו בקשה ליתן אשור לשמוש חורג במרתף ל־2 משרדים למקצוע חופשי ל־5 שנים ברחוב הס מס' 3 גוש 6913 חלקות 9/1־9/2, תיק בנין 3/0024־003.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו

עיריית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 (להלן החוק)

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר נח קופלוביץ הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת הקלה לבנין גוש 30103 חלקה 62 ברחוב אבינדב בירושלים והיינו: הקלה באחוזי הבניה בשעור של 2.64% שהם 12.54 מ"ר מעל ל־95% המותרים.

את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים.

ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 12.00–14.00.

אבירום מחילה, מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה

בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע

הזמנות בדבר צווי ירושה, צווי קיום צוואות ומינוי מנהל עזבון

להווי ידוע כי הוגשו לבית המשפט בתיקים המפורטים מטה, בקשות ליתן צווים המכריזים על צווי ירושה ו/או לקיום צוואות ו/או למינוי מנהל עזבון.

כל ארם המתנגד לאחת הבקשות במפורט מט:, יגיש תוך 15 יום מיום פירסום הזמנה זו, כתב התנגדות לאישור הבקשה, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

תיק מס	מהות הבקשה	שם המנוח/ה	שם המבקש/ת
151/86	צו ירושה	חווה איצקוביץ	יגאל ארד
202/86	„	ישראל וינברג	שרה וינברג
200/86	„	פינגלו יוסף	פינגלו בנימין
198/86	„	לבנטל אירה	לבנטל הרמן
197/86	„	אטיאס יהודה	סבג אסתר
196/86	„	שום גדליהו	שום מתילדה
192/86	„	חדד מכורך	חדד אהרון
191/86	„	מנשה יחזקאל	מנשה אלברט
190/86	„	יחזקאל ברוך	יחזקאל חנה
186/86	„	סיימן בורים	סיימן אולגה
185/86	„	אלוחום סלמן	אלוחום נורי
183/86	„	פרץ רינה	פרץ מרדכי
182/86	„	משה ששון	ששון דליה
180/86	„	כהן שיינדל ויפהו	גרינשטיין צורל יהודית
178/86	„	דולינסקי מארצגו	דולינסקי מריו
177/86	„	שמעוני מוריס	שמעוני ויליאם
176/86	„	בראנץ יוסף	סאסי רחל
175/86	„	ירימי סלימן ושמעה	ירימי ולד
174/86	„	חואטו גואטה	סעני גואטה
171/86	„	שוקרון אסתר	שוקרון משה
169/86	„	אבנר אבוחצירה	ליליאן לוי
167/86	„	אלבז ברנה	אלבז זאב
166/86	„	ברדיו סימאן	ברדיו אלכסנדרה
164/86	„	ברבן אריה	טובה ברבן
162/86	„	הסקל ליאופולד	הסקל אסתרה
161/86	„	יקוט נירם	אנג נירם
160/86	„	דינה מרקוזון	מרקו מרקוזון
158/86	„	פיקר מוריס	פיקר קלרה
157/86	„	פרקש אלכסנדר	פרקש קלרה
155/86	„	קפליבסקי משה	סאלי קפליבסקי
199/86	קיום צוואה	מושי שוקרון	גרציה שוקרון
194/86	„	ברוריה קטן	קטן דוד
193/86	„	חדד מסעודה	חדד אהרון
189/86	„	גריזוצקי בורים	גריזוצקי גריגורי
188/86	„	שקולניק אסתר	אברהם סופיה
187/86	„	יוליוס וולקו לוי	אבלין לב
184/86	„	הרמן אסתר	כוהר טטיאנה
179/86	„	דיירי נחום	פלג יעל
173/86	„	כץ זאב	דקל חיים
172/86	„	גיאת זוהרה	גיאת עזרי
170/86	„	גיינג'ו יחזקאל	שיינצביס זהבה
168/86	„	אדסר שמואל	אדסר יגנץ
165/86	„	אדרי מסעודה	אדרי יוסף
163/86	„	זוארץ כמוס	זוארץ דוד
159/86	„	אוליאס מרקו	דורה פרקו
156/86	„	ניקודם גדליהו	רחל כהן
146/86	„	רוזיק ברוגיה	רוזית דב

רשם, בית המשפט המחוזי

● השתלת כבד לכלב

במסגרת הנסיונות הראשונים להקמתו של מרכז להשתלות כבד בישראל, ייערך היום ניתוח חמישי במספר להשתלת כבד לכלב בנו־כחותו של שר הבריאות, מרדכי גור.

הניתוח ייערך היום אחר־הצה־ריים בבית החולים „רמב"ם" בחיפה. **יואב אביב**

● פנייה לפרס למנוע העלאת תעריפי התחבורה ציבורית

מחזיק תיק הקואופרטיבים במועצת פועלי ת"א, חיים סרור, קרא אתמול לראש הממשלה, שמעון פרס, למנוע בכל מחיר העלאת תעריפי התחבורה הצי־בורית נוכח ההורדה המשמעותית במחירי הדלקים.

לטענת סרור, ההעלאה נוגדת כל היגיון ותיצור עיוות סוציאלי (שע"ח)

מאסר על־תנאי לנאשמים בהשחתת תחנות אוטובוס

מאת ניצה רימון,
כתבת „על המשמר"
וכתבי עתי"ם

עונשי מאסר על־תנאי וקנס נגזרו אתמול על שני נאשמים שהורשעו בהשחתת תחנות אוטובוס.

אלף ש"ח וחודשיים מאסר על־תנאי גזר אתמול בית־משפט השלום בפ"ת על אהרון אינסבכר, תושב פ"ת בן 40, שהואשם והורשע בחבלה בתחנת „אגד" מוארת.

ביום שישי בערב בדרכו לבית־הכנסת עם ילדיו נתקף אינסבכר חמת זעם למראה כרזת דוגמנית בבגדי־ים המתנוססת בתחנת „אגד" של קו 88.

הוא ניפץ את הכרזה עם אבן ונתפס ע"י שני אורחים בעת מעשה. אינסבכר נשפט בהליך של שיפוט מהיר, והשופטת התחשבה בכך שהביע חרטה מלאה על מעשהו ושהוא אב לשבעה ילדים ולכן הוא נקנס והוטל עליו רק אמסר על־תנאי.

השופטת פריש כתבה בהחלטתה, כי מדובר במעשה בריונות מובהק, לאחר שהאיש נתקל בתמונת פרסומת בדרכו לבית־הכנסת, נטל אבן ובעט בלוח הפרסומת. אין מחלוקת, קבעה השופטת, שהדבר אירע בעידנא דריתחא, לאחר שהתמונה נראתה לטעמו בלתי־מוסרית.

ביקורת על „מעריב"

במאמר מוסגר ציינה השופטת שרה פריש את הפירסום העיתונאי שהיה ביום שני האחרון בעיתון „מעריב", בידיעה נכתב, כי בהתחשב בבקשת הנאשם הועבר הדיון לשופטת הדתייה שרה פריש. „יש להצטער, וחובה למחות על הדיווח העיתונאי המסולף והמרושע, החורג מדיווח עיתונאי הוגן. אין בפירסום זה או אחר כדי להשפיע כהוא זה ולהשליך על הכרעה משפטית. עמדתי נקבעה לגופו של עניין והתאם למהות העבירה".

דובר עיריית פ"ת, דן בן־כנען, מסר כי בימים האחרונים חובלו בעיר עשרות תחנות אוטובוסים ושלטי פרסומת, לאחר שנצבעו בספריי שחור והודבקו עליהן ניירות דבק לבנים. לדבריו, מדובר בטרור עירוני ודרושה יוזמה מקומית של תושבים כדי למצוא את האשמים ולהביאם לדין.

ספריי על מודעה

משה גוטיין, תושב בני ברק, בן 24, שהורשע בהתזת ספריי על מודעה בתחנת אוטובוס — נדון אתמול למאסר שלושה חודשים על־תנאי למשך שנתיים, ע"י שופט השלום בנימין קוהלת בבית־המשפט השלום בת"א.

גוטיין הודה באשמה בבית־המשפט, אך טען כי עברו נקי וביקש להתחשב בו. הוא אמר שהיתה זו התפרצות יצרים חד־פעמית והבטיח לא לחזור על כך לעולם.

נאשם בתקיפת צלם עיתונות

משטרת פתח־תקווה הגישה אתמול כתב־אישום נגד תושב העיר, הנאשם שתקף ביום שישי האחרון את צלם העיתונות, דורון גלעד, ברחבת הקולנוע „היכל" במהלך הפגנת השבת. כתב האישום טרם הוקרא בבית המשפט.

בג"ץ בעניין „היכל"

הוועד למען השבת בפתח־תקווה טוען בעיקרי טיעון שהגיש לבג"ץ, כי הפעלת קולנוע „היכל" בפתח־תקווה היא בלתי־חוקית והמשטרה נמנעת מלאכוף את החוק, כאשר אין היא אוסרת את קיום ההקרנה.

בג"צ מתבקש להורות למשטרה כי תתיר לעותרים להפגין ברשיון מול הקולנוע בערבי שבת.

מפלגת הפועלים המאוחדת
המרכז

לוח פעילות שבועית
מה־22.5.86 — 28.5.86

מחלקת ההסברה

22.5 – סניף יבנה – 20.00 – נחום שור – אספת חברים
הרצליה – 21.00 – ח"כ אמירה סרטני – חוג בית
קיבוץ נירים – 21.15 – ח"כ ויקטור שם־טוב

ביום ה', 22.5, בשעה 9.00, בבית המרכז
ישיבת פורום מזכירי ערים גדולות

23.5 – קיבוץ מענית – 10.00 – צוות הפעלה של המגזר הערבי
גבעת חביבה – 20.00 – ח"כ אלעזר גרנות, ח"כ מכאל איתן – ערב פוליטי במסגרת סמינר צוותאים בהנחיית: נחום שור
25.5 – קריית־אתא – 7.15 – נדב בר אמוץ – בי"ס
נהריה – 9.00 – ח"כ אלעזר גרנות – סיור עם ראש העיר
כפר ירקא – 13.00 – חנן ארז – אספת חברים
אשקלון, בית־דוד – 14.00 – נחום שור – פגישה עם עולים מבריה"מ
כפר יאסיף – 15.00 – חנן ארז – אספת חברים
רמת־אביב – 17.00 – דב אלקנתי – לוותיקים
כפר שייך דנון – 18.30 – חנן ארז – חוג בית
סניף קריית־ים – 19.00 – ברוך שנגרוס – אספת חברים
סניף בת־ים – 19.00 – ולדי מורג, יהודה דנגורי – מועצת הסניף
26.5 – סניף פתח־תקווה – 10.00 – נחום שור – לוותיקים

27.5 – כינוס סיעת מפ"ם בהסתדרות – בגג, חביבה
8.30 – כינוס – חברת הגבעה – רני טרינין
10.00 – תוכנית העבודה של הסיעה – יוריא לבן – בחירת יו"ר וריכוז הסיעה
12.00 – ארוחת צהריים
12.30 – לקראת מועצת תנועת העובדים – גרשון וילן
14.00 – הביטחון הסוציאלי והעזרה ההדדית – דב פלג
15.30 – המפלגה וההסתדרות – חנן ארז
17.00 – גמר

28.5 – מועדון לחברי סניף ר"ג – 10.00 – אברהם אלון – לוותיקים (סרט)
סניף חיפה התח' – 17.00 – דוד שטוקפיש – אידיש
סניף רחובות – 20.00 – ח"כ חייקה גרוסמן – אספת חברים
סניף כפר־סבא – 20.00 – ולדי מורג, יהודה דנגורי – מועצת הסניף

מפגש מורים בנושא:
יהדות הומניסטית חילונית
יתקיים ביום ה' ה־29.5.86, בשעה 16.30
בבית הקיבוץ הארצי
על סדר היום: הרצאתו של פרופ' יהודה באואר
ודיון בהנחיית יצחק אסא ונעמי רפתין
כל המעוניין מוזמן

ישיבת מזכירות פתוחה של מפ"ם, תתקיים ביום רביעי, 28.5.86, בשעה 16.00, באולם הגדול של בית הקבה"א, רח' ליאונרדו דה־וינצ'י 13, תל־אביב.
על סדר היום: מאבקם של יהודי ברה"מ
* פתיחה – נחום שור
* ח"כ אלעזר גרנות – מזכ"ל מפ"ם
* המאבק למען יהודי ברה"מ – אלכסנדר לייבין
* על מצבם של יהודי ברה"מ – ד"ר לב אוטלבסקי
* תרומת עולי ברה"מ לחברה הישראלית – דוד שורק (באר־שבע)

דיון:
* פותח: גריגורי כנוביץ (קיבוץ סאסא)
* דברי סיכום – יעקב חזן

המחלקה לאיגוד מקצועי

22.5 – בית המרכז – 15.00 – דב אלקנתי, בנימין אבנון, חיים שובל – תא עובדי המדינה
25.5 – סניף ת"א – 17.00 – צבי נתנזון, רבקה יעקובוביץ – העובדת השכירה
26.5 – ועד הפועל ת"א – 10.00 – אפרים ז'ילוני, דב אלקנתי – תא עובדי מתכת בחדרו של חיים כמיל
28.5 – בית המרכז – 15.00 – דב פלג, דב אלקנתי – הנהלת תא מפ"ם בסולל בונה

חשודה בנסיון שוד: „רציתי לממן הפלה"

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

שתי צעירות רעולות־פנים, המוכרות למשטרה, ניסו לשדוד שלשום בלילה, ישיש תושב קריית־ים באיומי סכין. הישיש הצליח להניס את הצעירות במהלומות ומאוחר יותר אף זיהה אותן והביא למעצרן.

השופט יוכאו שתי הצעירות לבית־משפט השלום בחיפה להארכת מעצרן לאחר שכבר הודו בחקירתן במשטרה בביצוע נסיון השוד.

„הגעתי בערב מחיפה הביתה ועמדתי לרחוץ כלים במטבח" סיפר ניסים עוזיאל, בן 72, „ופתאום נכנסו שתי בחורות עם גרביים על הראש, ולאחת מהן היה סכין ביד, ואמרו לי: תן את הכסף. אבל כבר שדדו ממני לפני שנה שני מיליון שקל, אז אמרתי להן: אצלי לא תראו פרוטה. אולי תהרגו אותי, אולי אני יהרוג אתכן ואז קפצתי על אחת מהן, הורדתי לה את הגרביים מהראש והתחלתי לתת לה סטירות. שתי הכנופיות התחילו לברוח, וצלצלתי למשטרה.

עוזיאל סיפר עוד, כי המקרה אירע סמוך לשעה 11 בערב וסיפר כי דלת ביתו לא היתה נעולה, אך מוגפת, וכי דרכה חדרו שתי הצעירות.

עוד סיפר הישיש, קורבן שוד שני במהלך שנה אחת: כשדיברו הצעירות, זיהה את קולה של שכנתו ללא כל קושי, וכשנתבקש לעיין באלבום המבוקשים של המשטרה לא התקשה להצביע על החשודות הצעירות.

סנ"צ יעקב בורוכסקי, ממקור תחנת זבולון, שפתחה בחקירת המקרה מיד עם התקבל ההודעה, מסר, כי המשטרה הצליחה לעצור את שתי החשודות בנות 22 ו־25 עוד באותו לילה בבתיהן.

בחקירתן במשטרה טענה אחת משתי החשודות, כי נאנסה על ידי צעיר וכי ביקשה בדרך זו להשיג כסף כדי לבצע הפלה.

טענה זו לא סייעה בידה, והיא תובא בבוקר יחד עם חברתה לבית־משפט השלום בחיפה להארכת מעצרה.

מאסר בפועל לבעל „כרמל" על עבירות מס

מאת יואב אביב,
כתב „על המשמר"

מנחם וויינגרטן, אחד משלושת בעלי חברת „כרמל" למשקאות קלים, נדון אתמול בבית־המשפט המחוזי בחיפה לשלושה חודשי מאסר בפועל לאחר שהורשע בעקבות עיסקת טיעון בהוצאת מטבע חוץ לשווייץ, החזקת חשבון במאריס ובהשתמטות מתשלום מס כחוק.

יחד עימו הורשעו בעבירה של השתמטות מתשלום מיסים כחוק החברה עצמה ושני שותפיו, שנקנסו בקנסות כספיים.

בכתב־האישום שהוגש נגד חברת המשקאות „כרמל" ונגד בעליה מנחם וויינגרטן, בן 44, זאב ויינטמן, בן 63, ונילי ויינגרטן, בת 35, — כולם מחיפה, טען עו"ד וגנר מפרקליטות מחוז חיפה, כי בין 1978 ל־1982 השתמטו החברה ובעליה כולם ביחד וכל אחד לחוד מתשלום מיסים כחוק.

לטענתו, הגישה החברה מאזן שגוי בו הושמטו הכנסות בגובה 140 אלף שקלים ישנים בשנת 1981. הוא טען, כי זאב ויינטמן, אחד הבעלים, השמיט הכנסה של 124 אלף שקלים ומסר דיווח כוזב על הכנסות ממנו השמיט הכנסות בגובה 50 אלף דולרים.

בגזר־הדין אמר השופט, כי הוא מקבל את עיסקת הטיעון שנעשתה בין ההגנה לתביעה וגזר על חברת „כרמל" קנס כספי בסך 60 אלף ש"ח. על הנאשם זאב ויינטמן גזר השופט שנת מאסר על־תנאי למשך שלוש שנים וקנס כספי בסך 63 אלף ש"ח, ועל נילי ויינגרטן גזר קנס בסך 200 ש"ח.

בפלילים

נעצר חשוד בשיחוד בכיר בתעשיה הצבאית

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

שני אחים בעלי מסגריה מקרית־ביאליק חשודים במתן שוחד, בגניבה מצה"ל ובקבלת דבר במירמה במסגרת עסקים שביצעו עם צה"ל והתעשיה הצבאית.

פרשה זו נחשפה אתמול כאשר הובא לבית־משפט השלום בחיפה קמס ברון, בן 52. בא־כוח המשטרה, רס"ב ניטן צינלר, טען, כי מפקחת שרינה יהודה, ממחלק ההונאות והמירמה במשטרת מרחב חיפה, נמצאת בעיצומה של חקירה בה נחשדים החשוד ואחיו, כני, בן 48, נגדו הוצא צו הבאה יום קודם לכן, בכך שנתנו שוחד לאישיות בכירה בתעשיה הצבאית. 400 ליטר סולר ללא תמורה. בתמורה לכך זכו בכל המכרזים שהוצאו על־ידי תע"ש, שהיקפם מאות אלפי שקלים חדשים.

עוד טען באי־כוח המשטרה, כי השניים קיבלו מצה"ל חומרי גלם לביצוע העבודות, וכשסיימו לא החזירו את שאריות חומרי־הגלם.

במסגרת הארכת המעצר אתמול הגיע סניגורו של מקס ברון להסכם עם המשטרה לפיו יעצרו השניים ל־7 ימים וכי המשטרה תנסה להשלים את החקירה בפרק זמן זה. השופט־מרפאל חרסונסקי אישר את ההסכם ומקס ברון נעצר ל־7 ימים.

מנכ"ל חברה החשוד בהונאה שוחרר בערבות

אריה ריכנר, בן 42 מנכ"ל חברת „רס קאר", החשוד בהונאת לקוחות ובמירמה — שוחרר אתמול בערבות של 25 אלף ש"ח בפקודת בית־משפט השלום בתל־אביב.

השחרור הוא בהתאם להסכם שנחתם בין פרקליטו של ריכנר ונציגי המשטרה לפני כשבוע.

ריכנר נעצר לראשונה ב־8 במאי ולאחר שבוע חתמו נציגי המשטרה וסניגורו על הסכם, לפיו ישוחרר היום בערבות והמשטרה לא תבקש הארכה נוספת של מעצרו. (עתי"ם)

נאסר פרסום שם החשודה בפיתוי נער

שופט השלום בצפת, עריאל אלופי, הוציא אתמול צו האוסר לפרסם את שמה של הצעירה בת ה־27, החשודה בקיום יחסים עם נער בן 14.

הצו הוצא למשך יומיים בלבד, לפי בקשת החשודה, והיא שוחררה בערבות.

מפרטי החקירה בפרשה עולה, כי אין מדובר באונס, אלא בפיתוי נער לקיים עמה יחסים. החשודה נעצרה לאחר שאמו של אותו נער, שגם הוא עצור במשטרה בחשד התפרצות, התלוננה על כך במשטרה, והנער אישר זאת בחקירתו. (עתי"ם)

כתב אישום על רצח אסיר בחופשה

כתב־אישום נגד שלושה צעירים מרמלה המואשמים ברצח אסיר בעת שיצא לחופשת חג הפסח מכלא רמלה — הוגש אתמול לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב.

היום תבקש התביעה מבית־המשפט להורות על מעצר השלושה עד תום ההליכים המשפטיים נגדם.

התובעת עו"ד שרה דותן, טוענת בכתב־האישום, כי שלושת הנאשמים הם פטריק כהן, סמי כהן ומרדכי צוקשווילי, כבני 20־23 מרמלה. לדברי התביעה, רצחו השלושה את האסיר משה ישראל, בעת שיצא לחופשה מהכלא.

בכתב האישום מסופר כי ב־24 באפריל השנה יצא משה ישראל מכלא רמלה לחופשה קצרה לחג הפסח. התובעת טוענת, כי כבר באותו יום קשרו הנאשמים קשר ביניהם לרצוח אותו. משום שפטריק כהן האמין שהאסיר משה ישראל פרץ לבית אחיו וגנב משם מכשיר וידיאו, וכי שיתף פעולה עם המשטרה בעניינו של דוד, אחיו של צוקשווילי, המרצה עונש מאסר בבית־הכלא ברמלה.

בקשת התביעה לעצור את השלושה עד תום ההליכים המשפטיים נגדם תישמע היום בפני השופט המחוזי אריה אבן־ארי בת"א. (עתי"ם)

עם יוסי, ברוריה, המשפחה
וקיבוץ מענית
משתתפים באבל במות האב
ראובן כהן
קיבוץ גלאון

לחברנו מושיק ורנר ולבני משפחתו
משתתפים בצערכם על מות
האב
בית רמות־מנשה

למשה גרינבלט ומשפחתו
משתתפים באבלכם במות האב
חיים גרינבלט ז"ל
קואופרטיב „הנגב"